

NÁRODNÁ AGENTÚRA

**PRE ROZVOJ MALÉHO
A STREDNÉHO PODNIKANIA**

Stav malého a stredného podnikania

2006

Túto brožúru vydala:

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania

EIC Bratislava

© NARMSP, Bratislava, 2007

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto brožúry nesmie byť reprodukováná, uchovaná v rešeršnom systéme alebo prenášaná hocíjakým spôsobom, vrátane elektronického, mechanického, fotografického alebo iného záznamu alebo hocíjakým systémom na ukladanie a vyhľadávanie informácií, bez predchádzajúcej dohody a písomného povolenia autora.

Neprešlo jazykovou úpravou

ISBN: ISBN 978-80-88957-44-7

1. ÚVOD

Dynamický rozvoj malého a stredného podnikania je jedným zo základných predpokladov zdravého ekonomického vývoja krajiny. Malé a stredné podnikanie dnes v Slovenskej republike predstavuje významnú časť ekonomiky, tvorí takmer polovicu hrubého domáceho produktu a vytvára pracovné príležitosti pre viac ako dve tretiny pracovníkov.

Pre úspešný rozvoj malých a stredných podnikov je kľúčovým predpokladom kvalitné a motivujúce podnikateľské prostredie. Malí a strední podnikatelia, disponujúci zvyčajne obmedzenými zdrojmi, vykazujú podstatne vyššiu citlivosť na existenciu rôznych netrhových bariér. Preto je prvoradou úlohou vlády systematické zlepšovanie prostredia pre podnikanie.

Napriek pozitívnemu trendu v posledných rokoch stále pretrvávajú vo vývoji podnikateľského prostredia určité negatíva. Podnikatelia nepriaznivo vnímajú najmä komplikovanú a často sa meniacu legislatívu, administratívnu náročnosť podnikania, vysoké odvodové zaťaženie, slabú vymožiteľnosť práva, výšku regulovaných cien a korupciu. Poukazujú aj na skutočnosť, že podpora malého a stredného podnikania nie je dostatočná v porovnaní s pomocou, ktorú vynakladá vláda na získavanie zahraničných investorov.

Predkladaná správa obsahuje v prvých častiach stručné zhodnotenie podnikateľského prostredia, analýzu stavu a vývoj malého a stredného podnikania v roku 2006 a návrh odporúčaní na urýchlenie jeho rozvoja v nasledujúcom období. Ďalšie časti sú venované vyhodnoteniu jednotlivých nástrojov podpory malého a stredného podnikania podľa jednotlivých poskytovateľov a zdrojov financovania.

Hodnotenie stavu a rozvoja malého a stredného podnikania a jeho podpory v uplynulom roku, ktoré Ministerstvo hospodárstva SR v rámci Správy o stave podnikateľského prostredia v Slovenskej republike za rok 2006 predkladá vláde SR, je uložené uznesením vlády SR č. 792 zo 17. júla 2002. Komplexný materiál o stave a rozvoji malého a stredného podnikania a jeho podpore v Slovenskej republike v roku 2006 bude verejne publikovaný a tiež použitý ako údajová báza pre informovanie inštitúcií Európskej únie, OECD, EK OSN a pri koncipovaní porovnávacích analýz a rôznych štúdií.

2. VÝVOJ PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA PRE ROZVOJ MSP V r. 2006

Malé a stredné podniky tvoria významnú časť hospodárstva vo všetkých krajinách s rozvinutou trhovou ekonomikou. V podmienkach Slovenskej republiky má malé a stredné podnikanie nezastupiteľnú úlohu predovšetkým v oblasti tvorby pracovných miest a regionálneho rozvoja. Podnikateľské prostredie vo svojom najširšom ponímaní odráža kvalitu hospodárskych podmienok a predpokladov pre ekonomickú činnosť podnikateľských subjektov. Na nedostatky podnikateľského prostredia sú v najväčšej miere citlivé práve malé a stredné podniky, ktoré disponujú obmedzenými zdrojmi na ich prekonávanie. Kvalitné podnikateľské prostredie, ktoré vytvára podmienky pre dlhodobu udržateľné dosahovanie ekonomického rastu, je preto základným predpokladom rozvoja malého a stredného podnikania a zvyšovania konkurencieschopnosti Slovenskej republiky v medzinárodnom meradle.

V uplynulých rokoch sa zlepšilo podnikateľské prostredie v mnohých oblastiach ovplyvňujúcich podnikanie. Aj z hodnotenia podnikateľských organizácií vyplýva, že v súčasnej dobe neexistujú v podnikaní na Slovensku závažné bariéry. Zlepšili sa najmä podmienky na zakladanie nových firiem, zlepšila sa legislatíva trhu práce, znížilo sa daňové zaťaženie a zjednodušil sa daňový systém, zefektívnil sa proces konkurzov, prijali sa transparentnejšie pravidlá na poskytovanie štátnej pomoci investorom a pod.

Napriek pozitívnemu vývoju v uplynulých rokoch naďalej v podnikateľskom prostredí pretrvávajú celý rad problémov, ktorých riešeniu sa doteraz nevenovala dostatočná pozornosť, alebo kde prijaté opatrenia neprispeli k ich zlepšeniu. Za najzávažnejšie problémy podnikateľského prostredia možno označiť predovšetkým vysokú administratívnu záťaž podnikateľskej sféry, časté zmeny predpisov bez hodnotenia ich aplikovateľnosti a dopadov na podnikateľskú sféru, problematiku vymožiteľnosť práva prostredníctvom súdov, odvodové zaťaženie a korupciu.

Pozitívne na vývoj podnikateľského sektora v roku 2006 vplývala predovšetkým stabilita makroekonomického prostredia a postupná akcelerácia hospodárskeho rastu v SR. Politická stabilita bola ovplyvnená konaním predčasných parlamentných volieb, po ktorých došlo k zmene zastúpenia politických strán vo vláde, ako aj k čiastkovým zmenám hospodárskej politiky vlády.

Programové vyhlásenie vlády SR stanovuje ciele vo viacerých oblastiach súvisiacich s podnikateľským prostredím. Vláda sa zaviazala zlepšovať podmienky pre rozvoj všetkých foriem podnikania, osobitne služieb s vysokou pridanou hodnotou, prijať opatrenia na zlepšenie koordinácie podporných programov a inštitúcií slúžiacich na podporu rozvoja malého a stredného podnikania a koncipovať svoje politiky ovplyvňujúce podnikateľské prostredie v súlade s princípom „Najprv myslieť v malom“. Okrem toho chce vláda začať realizovať proces hodnotenia dopadov vplyvov prijímanej a existujúcej legislatívy na podnikateľské prostredie so zapojením zástupcov podnikateľskej sféry a založenie integrovaných obslužných podnikateľských centier združujúcich do jedného miesta styk všeobecnej a špecializovanej štátnej správy s podnikateľmi.

V rámci plnenia opatrení akčného plánu Podnikateľské prostredie Stratégie konkurencie-

schopnosti SR do roku 2010 bol v roku 2006 vypracovaný Komplexný audit prekážok v podnikaní na Slovensku. Jeho cieľom bolo urobiť analýzu súčasného stavu legislatívy, požiadaviek štátu na podnikateľskú sféru a procesov verejnej správy s cieľom identifikovať prekážky v podnikaní, ktoré z nich vyplývajú. Audit okrem identifikovaných prekážok obsahuje aj návrhy na ich riešenie, ktoré by mali byť základom pre realizáciu opatrení na ďalšie zlepšovanie podnikateľského prostredia zo strany vlády SR.

Odvodové zaťaženie je často označované ako jedna z najväznejších prekážok rozvoja podnikania. Viazanosť základu pre výpočet odvodov na minimálnu mzdu spôsobuje nárast odvodového zaťaženia s každým zvýšením minimálnej mzdy. Nejedná sa pritom iba o výšku odvodových sadzieb. V prípade malých podnikateľov sú vážnejším problémom časté zmeny podmienok, neprehľadnosť systému a administratíva spojená so zamestnávaním a platením odvodov. Pre podnikateľov je hrozbou aj riziko spätného vyrubenia sankcií za neúmyselné porušenie predpisov. Systém platenia odvodov na povinné poistenie zamestnancov tak v súčasnej podobe vytvára prekážky vyššiemu rastu zamestnanosti, predovšetkým v malých podnikoch a u živnostníkov.

V oblasti zlepšenia legislatívneho rámca ovplyvňujúceho podnikateľské prostredie sa v roku 2006 dosiahol minimálny pokrok. Jeho základné nedostatky, predovšetkým neuspokojivá kvalita, neprehľadnosť a časté zmeny právnych noriem, je možné odstrániť iba aplikáciou systémových opatrení, ako posudzovanie vplyvov predpisov na podnikateľské prostredie a konzultácie s podnikateľskou sférou už v procese ich návrhu a prípravy. Napriek vynaloženému úsiliu sa nepodarilo zaviesť povinné posudzovanie vplyvov predpisov na podnikateľské prostredie využitím jednotnej metodiky.

S kvalitou legislatívneho rámca a efektívnosťou procesov verejnej správy veľmi úzko súvisí aj administratívna záťaž podnikania. Tú je potrebné eliminovať na minimálnu potrebnú mieru aj v rámci existujúcej legislatívy. Opatrenia na znižovanie administratívnej záťaže je potrebné realizovať vo väzbe na elektronizáciu štátnej správy tak, aby pred samotným zavádzaním služieb e-governmentu došlo k optimalizácii procesov a informačných tokov.

Pozitívnym systémovým prvkom pre zlepšovanie podnikateľského prostredia bol vznik Rady pre podnikateľské prostredie, ktorá začala pôsobiť ako odborný poradný orgán Ministerstva hospodárstva SR pre oblasť tvorby a zlepšovania podnikateľského prostredia v SR a pre ďalšie úlohy podnikateľskej politiky. Tým sa vytvorila platforma pre pravidelný a permanentný dialóg medzi vládou a podnikateľmi, posilňujúca možnosti zástupcov organizácií združujúcich malých a stredných podnikateľov aktívne zasahovať do vytvárania priaznivých podmienok na podnikanie. Podnikateľské organizácie dlhodobo požadovali obnovenie činnosti Rady vlády pre malé a stredné podnikanie, ktorá existovala v rokoch 1999 - 2001 ako poradný orgán vlády. Účinné riešenie problémov podnikateľského prostredia však vyžaduje širší a koordinovaný prístup, a preto by Rada mala v budúcnosti získať medzirezortný resp. nadrezortný charakter a jej odborné odporúčania by mali byť akceptované orgánmi ovplyvňujúcimi podnikateľské prostredie.

V nasledujúcej časti sú uvedené najdôležitejšie zmeny v legislatívnom rámci ovplyvňujúcom podnikateľské prostredie.

Zákonom č. 534/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s účinnosťou od 1. januára 2006 sa zvýšila výška paušálnych výdavkov z 25 % na 40 %, o ktoré môže znížiť podnikateľ fyzická osoba príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu, pričom zostalo zachované aj zvýhodnenie remeselných živností vo výške 60 %. Toto zvýšenie paušálnych výdavkov značne zjednodušilo administratívu, pretože daňovník pri uplatňovaní takýchto výdavkov nie je povinný viesť účtovníctvo (nepreukazujú sa skutočne vynaložené daňové výdavky).

Novela zákona stanovila novú odpočítateľnú položku od základu dane, t.j. nezdaniteľnú časť základu dane, ktorou je poistné na životné poistenie. Rozšírila sa tiež možnosť uplatnenia daňových výdavkov aj na poskytovanie príspevkov na účelové sporenie a životné poistenie platené zamestnávateľom za svojich zamestnancov, čím sa zjednotilo uplatňovanie výdavkov na daňové účely hradených zamestnávateľom s príspevkami na doplnkové dôchodkové sporenie. Súčasne sa však zaviedla maximálna výška ich uznania na daňové účely, a to najviac do výšky 6 % zo zúčtovanej mzdy a náhrady mzdy zamestnanca, ktorý je účastníkom týchto sporení.

Na uplatnenie stravného podľa § 19 ods. 2 písmena p) majú od 1. januára 2006 nárok daňovníci s príjmami z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti za rovnakých podmienok, aké sú ustanovené pre zamestnancov podľa Zákonníka práce a zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov. Odstránila sa tak doterajšia diskriminácia tej skupiny daňovníkov, ktorí nemali nárok na daňové uplatňovanie výdavkov na stravovanie, s výnimkou výdavkov týkajúcich sa cestovných náhrad pri služobných cestách.

Novelou sa tiež ustanovilo, že vybratím dane zrážkou (19 %) je vyrovnaná daň z príjmov zo závislej činnosti do výšky 5 000 Sk, čím sa značne znížila administratívna náročnosť pri podávaní hlásení zamestnávateľov za zamestnancov, ktorým takýto príjem vyplátili.

Novela zároveň stanovila výšku platenia preddavkov na daň právnických osôb tak, aby zodpovedala aktuálnej sadze dane, na ktoré sú preddavky platené.

Novela zákona okrem ustanovení zákona o dani z príjmov mení v článku IX. zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Zo zákona o sociálnom poistení sa vo väzbe na zvýšenie daňového bonusu na vyživované dieťa od 1. januára 2006 z 5 400 Sk na 6 480 Sk vypustilo zníženie sadzby poistného na starobné poistenie na nezaopatrené dieťa, o ktoré sa stará rodič alebo osvojiteľ nezaopatreného dieťaťa.

Za nelegálne zamestnávanie môže zamestnávateľ dostať pokutu až do výšky milióna korún, pričom právnická alebo fyzická osoba, ktorej bola uložená, sa od 1. februára 2006 nemôže 5 rokov zúčastniť verejného obstarávania a ani požiadať o štátnu pomoc. Uvedené vyplynulo zo zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na základe problémov z praxe bol zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní vo februári 2006 novelizovaný zákonom č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a do-

plnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zmeny a doplnenia súviseli s negatívnym vymedzením týchto pojmov vo vzťahu k blízkej osobe, ak je táto osoba dôchodkovo poistená, je poberateľom dôchodku podľa osobitných predpisov alebo je žiakom alebo študentom do 26 rokov veku. Novelizáciou zákona sa od 1. júla 2006 predovšetkým odstránil postih tých fyzických osôb, ktoré nevyužívajú závislú prácu a podporilo sa malé podnikanie, resp. malé rodinné firmy, pre ktoré by bolo nevýhodné zamestnávanie na základe pracovnej zmluvy.

Zákon č. 651/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení zákona č. 350/2004 Z. z. ustanovil daňovým úradom povinnosť od 1. januára 2005 zdaniteľnú osobu registrovať pre daň, vydať jej osvedčenie o registrácii pre daň a prideliť jej identifikačné číslo pre daň namiesto 30 dní do siedmich dní odo dňa doručenia žiadosti o registráciu pre daň. V poradí štvrtá novela zákona **č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, publikovaná pod č. 523/2005 Z. z.,** od 1. januára 2006 však túto sedemdnňovú lehotu uplatňovanú v praxi len jeden rok nanovo predĺžila na pôvodných 30 dní, z dôvodu preverenie skutočnosti, či žiadateľ o registráciu pre daň je skutočne zdaniteľnou osobou.

Zmeny sa dotkli aj dobrovoľnej registrácie pre daň účastníkov združenia. Ak sa účastník združenia rozhodne registrovať pre daň aj napriek tomu, že obrat združenia nedosiahol 1,5 milióna Sk, musia sa registrovať pre daň všetci účastníci združenia a musia požiadať, aby ich daňové úrady registrovali k rovnakému dátumu.

Vierohodnosť pôvodu a neporušenosť obsahu faktúry, ktorá bola vyhotovená elektronicky, má byť podľa uvedenej novely zabezpečená elektronickým podpisom, pričom faktúry môžu byť opatrené nielen zaručeným elektronickým podpisom, ale postačuje aj „obyčajný“ elektronický podpis.

Ďalšou zmenou je, že platiteľ dane môže vyhotoviť súhrnnú faktúru za viacero dodávok tovaru alebo služieb v príslušnom kalendárnom mesiaci, ak tieto nebudú rovnakého druhu. Uvedené by malo zjednodušiť administratívnu náročnosť DPH u platiteľa hlavne pri vyhotovovaní faktúr.

Národná rada Slovenskej republiky dňa 21. apríla 2006 prijala **zákon č. 310/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.** Zmeny a doplnenia, ktoré súvisia s odvodovou povinnosťou zamestnávateľov, zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb, ako aj s elektronickým doručovaním tlačív, nadobudli účinnosť 1. augusta 2006.

Z dôvodu prebratia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/74/ES z 23. septembra 2002, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 80/987/EHS o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa ochrany práv zamestnancov pri platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa sa na účely garančného poistenia rozšírila definícia zamestnanca o fyzické osoby vykonávajúce práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, t.j. dohody o vykonaní práce a dohody o brigádnickej práci študentov.

V nadväznosti na novú definíciu zamestnanca sa rozšíril okruh zamestnávateľov podliehajúcich povinnému garančnému poisteniu o zamestnávateľa, ktorý zamestnáva fyzickú osobu na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru. Fyzické osoby vykonávajúce práce na základe dohody o brigádnickej práci študentov a dohody o vykonaní práce majú tak z garančného poistenia zamestnávateľa z dôvodu jeho platobnej neschopnosti nárok na dávku garančného poistenia. Na základe uvedeného z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru zamestnávateľa platia od augusta 2006 poistné nielen na úrazové poistenie 0,8 %, ale aj na garančné poistenie 0,25 % z odmeny za vykonanú prácu.

Prebratie smernice 2002/74/ES sa zohľadnilo aj v právnej úprave povinností zamestnávateľa, ktorý je tak povinný pred začatím výkonu práce prihlásiť do registra poistencov a sporiť starobného dôchodkového sporenia fyzickú osobu, ktorá vykonáva práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru nielen na účely úrazového poistenia a na účely zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, ale aj na účely garančného poistenia.

Do kategórie samostatne zárobkovo činných osôb sa zaradili všetci znalci a tlmočníci, ktorí majú oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, teda aj tí, ktorí vykonávajú túto činnosť pre súdy a iné orgány verejnej moci a ktorí postavenie samostatne zárobkovo činných osôb na účely sociálneho poistenia doteraz nemali. Od 1. augusta 2006 sa tak už nerozlišuje, či znalci, tlmočníci a prekladatelia vykonávajú túto činnosť pre štátne orgány, orgány, na ktoré prešli úlohy štátnych orgánov alebo pre iný subjekt.

Povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a poistenie v nezamestnanosti sa od augusta 2006 nevzťahuje na fyzické osoby, či už zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby, ktorým bol priznaný starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %.

Novela zákona vytvorila právny rámec na komunikáciu medzi Sociálnou poisťovňou a fyzickými osobami a právnickými osobami tak, aby nebolo potrebné elektronické podania bez zaručeného elektronického podpisu potvrdzovať písomne. Podľa § 186 ods. 2 fyzická osoba alebo právnická osoba môže organizačnej zložke Sociálnej poisťovne doručovať podanie aj elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila, ak o takomto postupe uzatvorí so Sociálnou poisťovňou písomnú dohodu. Dohoda obsahuje najmä náležitosti elektronického doručovania, spôsob overovania podania urobeného elektronickými prostriedkami a spôsob preukazovania doručenia. Podanie urobené elektronickými prostriedkami, ktoré nebude podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa zákona o elektronickom podpise alebo urobené v súlade s dohodou so Sociálnou poisťovňou, bude potrebné potvrdiť písomne najneskôr do troch dní. Na základe uvedeného, doklady - ako výpis z daňového priznania vrátane výpisu z opravného daňového priznania za predchádzajúci kalendárny rok, dodatočné daňové priznanie, doklad preukazujúci prerušenie nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia, oznámenie zmeny mena, priezviska, trvalého pobytu a zrušenia povolenia na trvalý pobyt alebo povolenia na prechodný pobyt, tlačivo Registračný list fyzickej osoby - odoslané faxom alebo elektronickou poštou, ak sú podpísané zaručeným elektronickým podpisom alebo urobené v súlade s dohodou so

Sociálnou poisťovňou, netreba písomne potvrdzovať a doručovať aj v papierovej forme.

V nadväznosti na úpravu v § 186 sa právny rámec pre elektronické doručovanie zohľadnil aj v právnej úprave povinností zamestnávateľa. Tlačivo odoslané elektronickou poštou, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom alebo urobené v súlade s dohodou so Sociálnou poisťovňou podľa § 186 ods. 2, ne-bude musieť zamestnávateľ následne do troch dní odo dňa jeho doručenia Sociálnej poisťovni písomne potvrdiť.

Dňa 1. októbra 2006 nadobudlo účinnosť nariadenie vlády SR č. 540/2006 Z. z., ktorým sa ustanovila výška minimálnej mzdy na 7 600 Sk za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou. Zmenou výšky minimálnej mzdy zvýšila sa minimálna hranica vymeriavacieho základu na výpočet poistného do Sociálnej poisťovne na sumu 7 600 Sk, a tým aj suma poistného na nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, poistenie v nezamestnanosti a poistného do rezervného fondu solidarity. Zmena výšky minimálnej mzdy sa týkala aj zamestnancov, ktorí do 30. septembra 2006 poberali mesačnú mzdu nižšiu ako suma 7 600 Sk. Minimálna výška odvodov na zdravotné poistenie v nadväznosti na zmenu minimálnej mzdy sa zvýšila až od januára 2007. Na účely zákona o zdravotnom poistení sa takáto minimálna mzda použije od 1. januára do 31. decembra.

V roku 2006 poistenci a zamestnávateľa prvýkrát vykonávali ročné zúčtovanie poistného na verejné zdravotné poistenie za rok 2005, a to na základe zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým bol zavedený nový inštitút platenia preddavkov na poistné. Z dôvodu, aby mali poistenci, zamestnávateľa a zdravotné poisťovne viac času pripraviť sa na prvé ročné zúčtovanie, novelou zákona (č. 660/2005 Z. z.) sa posunuli pôvodné termíny ročného zúčtovania a ročného prerozdeľovania poistného o 3 mesiace neskôr. Na základe uvedeného sa ročné zúčtovanie poistného za rok 2005 vykonalo do konca júna 2006.

Národná rada Slovenskej republiky dňa 19. apríla 2006 prijala zákon č. 282/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Okrem ustanovení zákona o zdravotnej starostlivosti sa týmto zákonom v článku III dopĺňa ustanovenie zákona č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zmena sa dotkla podávania ročného zúčtovania poistného. Doplnením odsekov 22 a 23 v § 19 zákona o zdravotnom poistení sa od 1. júna 2006 poistencom, ktorí sú povinní vykonať ročné zúčtovanie poistného za predchádzajúci kalendárny rok, vytvorila možnosť poslať ročné zúčtovanie poistného cez internet, a to aj bez zaručeného elektronického podpisu. Na to je potrebné písomne, na tlačive predpísanom ministerstvom zdravotníctva, oznámiť príslušnej zdravotnej poisťovni potrebné údaje na doručovanie a uzatvoriť s príslušnou zdravotnou poisťovňou zmluvu. Následne už nie je potrebné takto doručené dokumenty doručovať aj v papierovej forme.

Rovnako ako v roku 2006, kedy sa prvýkrát vykonávalo ročné zúčtovanie poistného na

verejné zdravotné poistenie za rok 2005, aj v roku 2007 sa lehoty na jeho vykonanie a podanie za rok 2006 v zásade o tri mesiace posunú, čím sa má vytvoriť časový priestor na prípravu zjednodušenia tohto zúčtovania. Uvedené zmena vyplynula z ďalšej legislatívnej zmeny zákona o zdravotnom poistení, a to **zákona č. 673/2006 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení** a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý NR SR schválila 6. decembra 2006.

Zamestnávateľom, ktorí zamestnávajú najmenej 20 zamestnancov, sa **zákonom č. 573/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov** a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony od 1. januára 2006 ustanovila povinnosť preukazovať úradu práce, sociálnych vecí a rodiny plnenie povinného podielu počtu občanov so zdravotným postihnutím na celkovom počte svojich zamestnancov za predchádzajúci kalendárny rok na tlačíve predpísanom ústredím. Táto povinnosť, ktorá bola doplnená v rámci pozmeňovacích a doplňovacích návrhov k vládnemu návrhu zákona, podľa skupiny poslancov sledovala odstránenie problémov v aplikačnej praxi, keď zamestnávatelia odmietali preukazovať písomne úradu práce, sociálnych vecí a rodiny dodržiavanie povinnosti zamestnávať povinný podiel počtu zamestnancov so zdravotným postihnutím s odôvodnením, že im zákon túto povinnosť neukladá.

Zároveň sa novým znením odseku 2 v § 64 zákona o službách zamestnanosti zvýšila cena zadanej zákazky potrebnej na započítanie jedného občana so zdravotným postihnutím z trojnásobku mesačnej minimálnej mzdy na najmenej trojnásobok mesačnej minimálnej celkovej ceny práce. Zároveň sa ustanovilo v § 64 ods. 3, že zamestnávateľ bude povinný preukázať, že súčasťou ceny za realizovanú zadanú zákazku sú náklady na mzdu občana so zdravotným postihnutím, na preddavok na poistné a na poistné platené zamestnávateľom do poistných fondov. Zvýšenú cenu zadanej zákazky majú zamestnávatelia preukazovať prvýkrát za rok 2006, a to najneskôr do konca marca 2007.

Uvedeným zákonom sa od 1. januára 2006 zároveň posilnila podpora zamestnávania znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Rozšíril ju totiž aj na poberateľov dávky v hmotnej núdzi, ktorí ju poberajú najmenej 12 mesiacov, na vykonávateľov aktívnej činnosti najmenej počas 6 mesiacov, vykonávateľov absolventskej praxe, ako aj občanov, ktorí po prehodnotení Sociálnou poisťovňou prestali byť občanmi so zdravotným postihnutím a majú problém s uplatnením na pracovnom trhu.

Zákon podporil pracovnú mobilitu prostredníctvom nového príspevku v sume maximálne 2 000 Sk mesačne na dochádzku za prácou tým osobám, ktoré boli znevýhodnenými uchádzačmi o zamestnanie vedenými v evidencii úradu práce, sociálnych vecí a rodiny najmenej 6 mesiacov. Zákon zvýšil príspevok na absolventsčú prax z 1 500 Sk na 1 700 Sk mesačne. Na druhej strane zákon zrušil paušálny príspevok vo výške 1 000 Sk poskytovaný zamestnávateľovi, u ktorého absolvent školy vykonáva absolventsčú prax, a to z dôvodu, že dovtedajšia prax preukázala, že vykonávanie činnosti absolventom školy v rámci absolventskej praxe do-

statočne stimulovalo zamestnávateľov na vytváranie miest na absolventskú prax.

Od júla 2006 nadobudol účinnosť nový zákon **č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorým sa na jednej strane posilňuje systémová komplexnosť právnej úpravy bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, čím sa dôslednejšie zabezpečí bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, vylúčenie alebo zníženie vzniku pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce. Na druhej strane zákon sprísnil podmienky na pracovisku a ustanovil zamestnávateľom viac nových povinností pri vzniku pracovného úrazu, služobného úrazu alebo iného úrazu, choroby z povolania, priemyselnej otravy, nebezpečnej udalosti, bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie a pri vzniku závažnej priemyselnej havárie a zriaďovaní preventívnych a ochranných služieb, ktorých poslaním má byť organizovanie a vykonávanie odborných úloh pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Zamestnávateľ je podľa platnej legislatívy povinný zisťovať nebezpečenstvá a ohrozenia, posudzovať riziko a vypracovať písomný dokument o posúdení rizika pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami. Podľa nového predpisu bude mať každý zamestnávateľ povinnosť mať vo svojich radoch zamestnancov, ktorí pri zisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zabezpečia vykonávanie odborných úloh, napríklad vypracovanie písomného posudku o riziku na pracovisku. V opačnom prípade si to budú musieť zabezpečiť dodávateľsky.

Nový zákon **č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorý nadobudol účinnosť 1. februára 2006, si kladie za cieľ dosiahnuť zvýšenie transparentnosti procesu verejného obstarávania, zefektívnenie kontroly vynakladania verejných prostriedkov, a tým výrazne prispieť k boju proti korupcii vo verejnej správe.

Po zavedení systému elektronického obstarávania a unifikácii postupov obstarávania v členských štátoch EÚ sa predpokladajú pozitívne dosahy na podnikateľské subjekty v Slovenskej republike, keď sa očakáva širší prístup podnikateľských subjektov k zákazkám v rámci Slovenskej republiky i celej Európskej únie.

Zákon naďalej umožňuje preukázať splnenie podmienok vyplývajúcich z tohto zákona a týkajúcich sa osobného postavenia tým, že podnikateľ predloží verejnému obstarávateľovi a obstarávateľovi v procese verejného obstarávania potvrdenie úradu o tom, že je zapísaný v zozname podnikateľov pre verejné obstarávanie, a tak splní požadované podmienky, čím sa vytvorili predpoklady pre odstránenie administratívnej náročnosti spočívajúcej v množstve predkladaných dokladov, ktoré musí uchádzač alebo záujemca predložiť.

Zvýšili sa limity, teda finančné hranice, ktoré určujú prísnosť pravidiel pre konkrétnu zákazku. Zákon zaviedol inštitút kaucie pri reklamácii ako podmienku na začatie konania o námietkach, čo podľa názoru mimovládnych organizácií veľkej skupine uchádzačov, najmä malým a stredným podnikateľom, zamedzí vniešť námietky pre porušenie zákona ešte pred uzatvorením zmluvy, čím môže zúžiť konkurenciu pri verejnom obstarávaní, a tým prispieť k predraženiu verejných zákaziek.

Verejným obstarávateľom zákon uložil povinnosť od 1. januára 2007 zadávať zákazky na dodanie tovaru výlučne formou elektronickej komunikácie. Nepriamou novelizáciou zákona

o verejnom obstarávaní (zákon č. 102/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 282/2006 Z. z.) bola s účinnosťou od 13. marca 2007 povinnosť verejného obstarávateľa postupovať výlučne formou elektronickej komunikácie pri zadávaní zákaziek na dodanie tovaru zrušená, čím sa mal vytvoriť širší priestor na oboznámenie sa verejných obstarávateľov s fungovaním systému EVO vytvoreného pre tieto účely.

Cieľom zákona **č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov** je od januára 2006 skrátiť čas trvania konkurzného konania a prispieť k jeho väčšej transparentnosti. V novej právnej úprave je prioritou čo najrýchlejší predaj majetku podstaty s najvyšším výťažkom z predaja. Predošlý inštitút vyrovnania v zákone bol nahradený takzvanou reštrukturalizáciou.

Jedným z cieľov zákona je nabádať a stimulovať zúčastnené subjekty k neformálnej reštrukturalizácii, ktorá by mala byť preferovaná pred samotným úpadkom a mala by sa využívať na jeho predchádzanie. Návrh na reštrukturalizáciu sa bude dokladať odborným posudkom reštrukturalizačného správcu.

Nový zákon o konkurze navrhol aj prepracovanejší systém verifikácie pohľadávky. Novinkou je zodpovednosť veriteľa za správnosť prihlášky pohľadávky. Zákon tiež upravuje skrátenú formu konkurzného konania v prípadoch tzv. malých dlžníkov, predovšetkým fyzických osôb.

Cieľom zákona **č. 621/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov**, bola od 1. januára 2006 zmena sadzobníka súdnych poplatkov, ktorá reagovala na aktuálnu situáciu v oblasti súdnictva. V nadväznosti na doterajšiu výšku poplatkov podľa Ministerstva spravodlivosti SR účastníci neboli ochotní využívať alternatívne spôsoby riešenia súdnych sporov, ako napr. mediácia, mimosúdna dohoda a pod. Z pohľadu analýzy zaťaženia súdov bol nárast právne neopodstatnených žalôb (návrhov), ako aj návrhov na začatie konania o náhrade škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Zmeny súviseli aj s úpravou nového konkurzného práva, ktorú priniesol s účinnosťou od 1. januára 2006 zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zaviedli sa nové poplatky: 1. poplatok za konkurzné konanie vedené podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii; 2. poplatok za podanie námietky v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní.

Novelou zákona sa súdne poplatky zvýšili aj vo veciach obchodného registra. Napr. z návrhu na prvý zápis akciovej spoločnosti sa zvýšil poplatok z 20 000 Sk na 25 000 Sk a organizačnej zložky právnickej osoby z 5 000 Sk na 10 000 Sk.

Na základe zákona **č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, ktorý nadobudol účinnosť v zásade od 1. júna

2006, bol zavedený ústredný portál verejnej správy portal.gov.sk. Jeho úlohou je uľahčiť a urýchliť komunikáciu občanov i firiem s úradmi, a tým prispieť k znižovaniu nákladov na ňu.

Od 1. júla boli na portáli prístupné dve služby. Jednou z nich je notifikácia voľných pracovných miest evidovaných na ÚPSVR a druhá obsahovo správne podanie na SOI. Ďalšie služby pripravil ÚV SR, ktorý je prevádzkovateľom portálu, v spolupráci s rezortmi podľa Cestovnej mapy zavádzania elektronických služieb verejnej správy. Sú nimi overenie výskytu subjektu v živnostenskom registri - táto elektronická služba umožňuje zistiť, či sa subjekt vyskytuje v registri bez toho, aby musel žiadať o výpis z registra. Registrovaným používateľom je prístupná elektronická služba katastrálne konanie a vybraným používateľom elektronická služba poskytnutie údajov z registra trestov.

Správcom portálu sa pôvodne stalo stať MDPT SR. Novelizáciou zákona nepriamo vykonanou zákonom **č. 678/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov** bola s účinnosťou od 1. februára 2007 prenesená kompetencia v oblasti informačných systémov verejnej správy z Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR na Ministerstvo financií SR.

V závere roka 2006 boli prijaté viaceré predpisy s významným dopadom na podnikateľské prostredie, ktoré nadobudnú účinnosť až v roku 2007.

Od januára 2007 sa znižuje administratívna náročnosť podnikania prostredníctvom opatrení vykonaných zákonom **č. 688/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov**, konkrétne zmenou ustanovenia § 34 (Platenie preddavkov na daň), § 39 (Povinnosti zamestnávateľa, ktorý je platiteľom dane) a § 43 (Daň vyberaná zrážkou).

Uvedeným zákonom sa zvýšila hranica, od ktorej fyzické osoby platia preddavky na daň, a to z 20 000 Sk na 50 000 Sk. Po tejto úprave sa tak zjednotila suma, od ktorej je závislé platenie preddavkov s právnickými osobami.

Zamestnávateľ v tlačive prehľadu o zrazených a odvedených preddavkoch na daň z príjmov zo závislej činnosti, ktoré zamestnancom vyplatil, a o daňovom bonuse, ktoré štvrtročne podáva miestne príslušnému správci dane, uvádza aj daň vybranú zrážkou podľa § 43 ods. 3 písm. j/. Ide o príjem zo závislej činnosti plynúci daňovníkovi od zamestnávateľa, ktorý je platiteľom dane, ktorého úhrnná výška od tohto zamestnávateľa nepresiahne za kalendárny mesiac úhrnnú sumu 5 000 Sk a u ktorého si tento daňovník pri výpočte preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti neuplatňuje nezdaniteľné časti základu dane a daňový bonus.

V rámci zjednodušenia a podpory podnikania bolo novelou zákona upravené stravné u daňovníkov s príjmami z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti. Za každý odpracovaný deň v kalendárnom roku, teda aj za víkendy a sviatky, si budú môcť od januára 2007 do daňovo uznateľných výdavkov zahrnúť stravné najviac do 89 Sk alebo vo výške ako pri pracovnej ceste pre časové pásmo v rozsahu 5 až 12 hodín podľa zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov. Uvedené platí v prípade, ak súčasne za

to isté obdobie im nevzniká nárok na príspevok na stravovanie ako zamestnancom alebo ak si súčasne neuplatňujú stravné ako cestovnú náhradu v súvislosti s pracovnou cestou. Do konca decembra 2006 si mohli živnostníci, ako daňový výdavok uplatniť len 55 % z ceny stravného lístka, maximálne však len z hodnoty 89 Sk.

Zjednodušiť podmienky pri začatí podnikania by sa mali v súvislosti s platením pred-
davkov na daň z príjmov právnických osôb. Úprava umožnila, aby nový daňovník - právnická
osoba v prvom roku vzniku neplatila preddavky na daň za toto zdaňovacie obdobie. Tento
daňovník podľa súčasne platného znenia zákona platí preddavky na základe nahlásenej tzv.
predpokladanej dane.

Ďalšou významnou realizovanou zmenou v zákone je zavedenie takzvanej miliónárskej
dane, ktorou sa budú zdaňovať osoby s nadštandardnými príjmami, čím sa má od začiatku
roku 2007 zvýšiť miera solidarity v spoločnosti. Ide o postupné znižovanie nezdaniteľnej časti
základu dane na daňovníka, ktorá je ustanovená sumou vo výške 19,2 násobku životného mi-
nima (pre rok 2007 – je to 95 616 Sk) u tých daňovníkov, ktorí dosahujú základ dane vyšší ako
je 100-násobok životného minima (približne 47 600 Sk).

Príspevky na účelové sporenie a životné poistenie, ktoré platí zamestnávateľ za zamest-
nancov, sa nebudú dať zahrnúť do daňových výdavkov. Od januára 2007 tak pravdepodobne
prestanú zamestnávatelia prispievať svojim zamestnancom na účelové sporenie a životné po-
istenie. Novelou sa zrušila možnosť, aby si mohli firmy tieto príspevky odrátať z daňového zá-
kladu, pri doplnkovom dôchodkovom sporení však zostala táto možnosť pre zamestnávateľov
zachovaná. Možnosť pre zamestnávateľa uplatniť si príspevky na účelové sporenie a životné
poistenie zamestnancov ako daňové výdavky do výšky 6 % z úhrnu ich miezd sa na Slovensku
zaviedla od 1. januára 2006. Do konca roka 2005 si mohli zamestnávatelia znížiť svoj daňový
základ len o príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie, avšak najviac do výšky 3 % z úhrnu
miez zamestnancov.

Jedna sadzba dane z pridanej hodnoty, ktorej podliehali všetky zdaniteľné plnenia, bola
na Slovensku zavedená od 1. januára 2004. Zavedenie jednej sadzby dane znamenalo zjed-
nodušenie mechanizmu tejto dane, zníženie administratívnej náročnosti u každého platiteľa
dane i u správco v dane, zamedzenie rôznych špekulatívnych snáh, ktoré umožňovala existen-
cia dvoch sadzieb dane. Po troch rokoch prišlo k opätovnému zavedeniu dvoch sadzieb dane.
Zákonom **č. 656/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pri-
danej hodnoty v znení neskorších predpisov** bola okrem jednej – základnej sadzby dane
19 % znovu zavedená znížená sadzba dane 10 % na vybrané tovary (farmaceutické výrobky
a zdravotnícke pomôcky), ktoré sú vymenované v novo doplnenej prílohe.

V závere roku 2006 boli v NR SR schválené novely troch významných právnych predpi-
sov, ktoré upravujú a regulujú obchodno-právne vzťahy a úzko súvisia s riadnym vykonávaním
podnikateľskej činnosti: Obchodný zákonník, zákon o obchodnom registri a zákon o cenných
papieroch.

V praxi dochádzalo k prípadom, keď právnické osoby alebo fyzické osoby zaregistrovali
svoje sídlo alebo miesto podnikania na adrese, ktorá patrila inej osobe bez jej vedomia. Záko-

nom č. 19/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, prijatom v NR SR 12. decembra 2006, sa právnickej alebo fyzickej osobe ukladá povinnosť mať od 1. februára 2007 k nehnuteľnosti alebo jej časti, ktorej adresa je ako jej sídlo alebo miesto podnikania zapísaná v obchodnom registri, živnostenskom registri alebo v inej evidencii ustanovenej osobitným zákonom, vlastnícke právo, alebo užívacie právo, ktoré užívanie nehnuteľnosti alebo jej časti ako sídla alebo miesta podnikania nevyklučuje, alebo súhlas vlastníka tejto nehnuteľnosti alebo jej časti.

Na základe transpozície ustanovení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/58/ES z 15. júla 2003, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 68/151/EHS v súvislosti s požiadavkami na zverejňovanie s ohľadom na určité typy spoločností sa uvedeným zákonom zaviedli viaceré zmeny, medzi ktoré napríklad patrí povinnosť podnikateľa, ktorý má v rámci svojej podnikateľskej činnosti zriadenú internetovú stránku svojho podniku, uvádzať na tejto stránke okrem identifikačných údajov o svojom podniku aj informáciu o jeho súčasnom právnom stave, najmä s dodatkom „v likvidácii“, „v konkurze“ alebo „v reštrukturalizácii“. Uvedené informácie majú za cieľ zvýšiť ochranu spotrebiteľa.

Doterajší právny stav v oblasti zápisu údajov do obchodného registra neumožňoval podávanie návrhov na zápis, dokladanie listín, ktoré sú prílohami týchto návrhov ani vydávanie výpisov z obchodného registra a kópií listín zo zbierky listín v záväznej elektronickej podobe. Na webovej stránke MS SR síce funguje elektronická verzia obchodného registra, ktorá verejnosti uľahčuje prístup k informáciám o podnikateľských subjektoch zapísaných v obchodnom registri, avšak tieto informácie nie sú právne záväzné ani použiteľné na účely právneho styku, pretože forma a obsah týchto údajov nie sú úplne identické s aktuálnym výpisom z obchodného registra vydávaným na registrových súdoch.

Dňa 12. decembra 2006 bol v NR SR schválený zákon č. 24/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorého základným prínosom pre podnikateľov, ako aj širokú verejnosť bude poskytovanie právne záväzných výpisov z obchodného registra a listín zo zbierky listín na základe elektronickej žiadosti, a to tak v papierovej, ako aj v elektronickej podobe, teda bez potreby fyzickej návštevy registrového súdu. Pokiaľ totiž v súčasnosti potrebuje určitý subjekt právne záväzný výpis z obchodného registra, je nutné, aby sa obrátil na príslušný registrový súd. Po 1. auguste 2007 bude naproti tomu možné žiadať o výpis z obchodného registra alebo o kópiu listiny zo zbierky listín aj elektronicky, pričom registrovým súdom sa ustanovuje povinnosť zabezpečiť elektronickú formu výpisov a kópií listín aj v prípade, že údaje boli zapísané a listiny do zbierky listín uložené ešte pred 31. júlom 2007, t.j. boli zapísané a uložené iba v papierovej podobe.

Z pohľadu zapísaných osôb bude zásadnou zmenou najmä skutočnosť, že elektronickými prostriedkami bude možné podať už samotný návrh na zápis do obchodného registra a rovnako bude možné – čisto elektronickými prostriedkami – uložiť listinu do zbierky listín.

Predmetným zákonom sa v článku III mení a dopĺňa aj zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov. Zákon zvýhodňuje tie subjekty, ktoré vykonávajú úkony vo vzťahu k obchodnému registru prostredníctvom elektronických prostriedkov, čím chce prispieť k širšiemu využívaniu elektronickej komunikácie.

Smernica č. 2003/58/ES v tejto súvislosti výslovne kladie požiadavku, aby suma poplatku nebola vyššia ako administratívne a technické náklady s úkonom spojené.

Novela zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách nepriamo vykonaná zákonom **č. 644/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov** zaviedla do slovenského právneho poriadku inštitút práva výkupu. Ide vlastne o vytesnenie drobných akcionárov majoritným vlastníkom, ktorý vlastní najmenej 95 % základného imania spoločnosti.

3. VÝVOJ A STAV MSP V ROKU 2006

Kvalita podnikateľského prostredia je určujúcim prvkom rozvoja podnikateľskej sféry. Zmeny v podnikateľskom prostredí sa s určitým časovým odstupom premietajú aj do kvantitatívnych charakteristík podnikateľského sektora. Analýza stavu sektora MSP v časových súvislostiach umožňuje identifikovať existujúce trendy, predpokladať budúci vývoj a pripravovať opatrenia na zabezpečenie optimálneho rozvoja. V tejto kapitole prezentujeme kvantitatívne charakteristiky sektora MSP v roku 2006 v kontexte jeho vývoja za posledných niekoľko rokov, hlavné zistenia z prieskumov realizovaných medzi malými a strednými podnikmi a porovnanie dostupných údajov o podnikateľskom sektore na Slovensku a v EÚ.

Veľkostná kategorizácia podnikov používaná v tejto kapitole je v súlade s odporúčaním Európskej komisie č. 2003/361/EC platným od 1. 1. 2005. Kategóriu MSP tvoria podniky s počtom zamestnancov menším ako 250, kategóriu veľkých podnikov tvoria podniky s počtom zamestnancov 250 a viac. V rámci kategórie MSP rozlišujeme mikropodniky (0 - 9 zamestnancov), malé podniky (10 - 49 zamestnancov) a stredné podniky (50 - 249 zamestnancov). V prípadoch, kde sa nerozlišuje samostatne kategória mikropodnik, zaraďujeme medzi malé podniky všetky podniky s počtom zamestnancov 0 - 49. Okrem počtu pracovníkov platia pre kategorizáciu podniku podľa uvedenej smernice aj ďalšie kritériá týkajúce sa výšky obratu, hodnoty aktív a vlastníckej štruktúry. V nasledujúcich podkapitolách uvažujeme s počtom zamestnancov ako s jediným kritériom na začlenenie podniku do kategórie MSP. Táto kategorizácia umožňuje porovnanie stavu MSP v Slovenskej republike so stavom podnikateľského sektora v Európskej únii.

Kvantitatívne charakteristiky sektora malých a stredných podnikov zahŕňajúce vývoj počtu podnikateľských subjektov, odvetvové členenie, regionálne rozdelenie, zamestnanosť, produkciu a zahraničný obchod sú podrobne rozobraté v podkapitolách 3.1 - 3.6.

Údaje o dynamike vývoja MSP, t.j. počty vzniknutých a zaniknutých podnikateľských subjektov sa v správe za rok 2006 nenachádzajú z dôvodu, že ŠÚ SR v súčasnosti realizuje zosúladenie metodiky hodnotenia dynamiky vývoja s metodikou Eurostatu, a preto neposkytuje relevantné údaje. Údaje za rok 2006 podľa novej metodiky budú do správy zahrnuté v nasledujúcom roku.

NARMSP aj v roku 2006 pokračovala v rámci svojich aktivít na monitorovanie podnikateľského sektora v realizácii celoslovenských prieskumov na reprezentatívnej vzorke podnikateľských subjektov. Realizované prieskumy, ktorých témy majú priamy súvis so zvyšovaním konkurencieschopnosti podnikateľských subjektov, sú nenahraditeľným zdrojom informácií o kvalitatívnych charakteristikách a štruktúre podnikateľského sektora. V roku 2006 boli realizované prieskumy zamerané na zisťovanie potenciálu podnikateľskej aktivity medzi občanmi, vnímanie podnikateľského prostredia živnostníkmi a inovačnej kapacity MSP. Vyhodnotenie týchto zisťovaní je obsahom podkapitol 3.7 - 3.9.

Podkapitola 3.10 sumarizuje údaje, ktoré charakterizujú postavenie MSP v ekonomike Slovenska, nasledujúca podkapitola 3.11 porovnáva niektoré charakteristiky sektora MSP na Slovensku a v Európskej únii.

Hodnotenie stavu sektora malých a stredných podnikov v tejto kapitole vychádza zo spracovania údajov zo štatistického registra organizácií a publikovaných údajov ŠÚ SR. Zdrojom údajov za štáty EÚ je Eurostat.

Grafické údaje, na ktoré je odkaz v nasledujúcich podkapitolách, sú uvedené v prílohe.

3.1 Fyzické osoby

Oproti roku 2005 sa na Slovensku podľa údajov Štatistického úradu SR zaregistroval nárast počtu fyzických osôb - podnikateľov o 5,8 %, keď sa v jeho registri koncom roku 2006 nachádzalo celkovo 388 246 fyzických osôb - podnikateľov. Z tohto počtu bolo 364 185 živnostníkov, 15 175 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach (grafy č. 1 a 2) a 8 886 samostatne hospodáriacich roľníkov. Najviac živnostníkov podnikalo v obchode (118 692), priemyselnej výrobe (69 169), stavebníctve (66 757), nehnuteľnostiach a prenájme (46 995). Oproti decembru 2005 sa zvýšil počet živnostníkov o 5,6 % a podnikajúcich v slobodných povolaniach klesol o 19,0 %. Počet samostatne hospodáriacich roľníkov klesol o 6,2 %.

Odvetvová štruktúra živnostníkov je pomerne stabilná (graf č. 3). V roku 2006 bol zaznamenaný pokles podielu živnostníkov v obchode (o 0,3 p.b.) a v službách (o 2,8 p.b.). Najväčší nárast bol v sektore priemyselnej výroby (o 2,0 p.b.) a v ostatných odvetviach (o 0,9 p.b.). Najvýznamnejšie sektory sú vnútorný obchod so 118 692 živnostníkmi, služby s 90 898 živnostníkmi a priemyselná výroba s 69 169 živnostníkmi (graf č. 4).

Za obdobie od roku 2000 do roku 2006 je badateľný trend výrazného poklesu podielu živnostníkov podnikajúcich v obchode (o 5,8 p.b.), mierneho nárastu podielu živnostníkov podnikajúcich v priemysle (o 1 p.b.) a výrazného nárastu podielu živnostníkov podnikajúcich v stavebníctve (o 4,5 p.b.). Oproti roku 2000 vzrástol počet živnostníkov podnikajúcich v stavebníctve o 79,7 %, počet živnostníkov podnikajúcich v priemysle o 43,0 % a počet živnostníkov podnikajúcich v službách o 24,3 %. Počet živnostníkov podnikajúcich v obchode vzrástol iba o 14,8 %.

Rozdelenie živnostníkov podľa krajov je uvedené v grafe č. 19. Najviac živnostníkov podniká v okresoch Žilina (13 838), Bratislava V (12 496), Nitra (12 050), Bratislava II (10 810), Dunajská Streda (9 999). Najmenšie počty živnostníkov sú v okresoch Medzilaborce (557), Sobrance (782) a Krupina (981).

3.2 Právnické osoby

V registri organizácií Štatistického úradu SR bolo ku koncu decembra 2006 evidovaných 139 240 právnických osôb, z toho 93 411 podnikov a 45 829 neziskových inštitúcií. V medzieročnom porovnaní sa zvýšil celkový počet právnických osôb o 9,8 %, pri raste počtu neziskových inštitúcií o 6,4 % a raste počtu podnikov o 11,6 %.

Rozhodujúcu časť z celkového počtu ziskovo orientovaných organizácií tvorili malé podniky 96,2 % (z toho mikropodniky s počtom 0 - 9 zamestnancov 82,3 %). Stredné podniky tvorili 3,1 % a veľké podniky 0,7 %. Počet malých podnikov narástol o 9 715, počet stredných

klesol o 22 a počet veľkých vzrástol o 8.

Malých súkromných podnikov do 49 zamestnancov (vrátane podnikov s nezisteným počtom zamestnancov) bolo 89 874. Stredných súkromných podnikov s počtom zamestnancov od 50 do 249 bolo 2 908. Vývoj počtu malých a stredných podnikov je znázornený v grafe č. 5. Zmeny v jednotlivých veľkostných skupinách v rokoch 1999 - 2006 sú uvedené v grafe č. 6. Za posledný rok vidieť pokles podielu mikropodnikov (0 - 9) o 0,7 percentuálneho bodu, nárast podielu malých podnikov (10 - 49) o 1,1 p.b., pokles podielu stredných o 0,4 p.b. a rovnaký podiel ako v roku 2005 bol zaznamenaný u veľkých podnikov.

Odvetvová štruktúra je uvedená v grafe č. 7. Najviac malých a stredných podnikov pracovalo v oblasti obchodu 32 975, obchodných služieb a peňažníctva 21 684, priemyslu 10 387 a stavebníctva 6 170. Regionálna štruktúra je uvedená v grafe č. 19 s výrazným maximom v kraji Bratislava.

3.3 Podiel MSP na zamestnanosti

V priemere za rok 2006 pracovalo v národnom hospodárstve 2 301,4 tis. osôb, z toho bolo 2 002,6 tis. zamestnancov, 216,7 tis. podnikateľov bez zamestnancov, 71,3 tis. podnikateľov so zamestnancami a 1,1 tis. vypomáhajúcich členov domácností podnikateľov.

V porovnaní s rokom 2005 sa dynamika rastu zamestnanosti zrýchlila o 1,7 p. b. na 3,8 %. K vyššiemu počtu pracujúcich osôb o 85,2 tis. prispeli najmä podnikatelia bez zamestnancov o 10,4 tis. (o 5,0 %) a zamestnanci o 73,5 tis. (o 3,8 %), pričom rast podielu zamestnancov bol okrem iného zapríčinený zmenou metodiky ŠÚ SR, keď sa od roku 2006 do údajov o zamestnanosti zarátavajú aj ozbrojené zložky. Menší pokles bol zaznamenaný u podnikateľov so zamestnancami o 0,2 tis. (o 0,3 %).

V kategórii malých a stredných podnikov vrátane živnostníkov stúpila zamestnanosť medziročne o 3,7 %, z toho u živnostníkov o 3,3 %, u malých podnikov o 8,7 %, u stredných podnikov klesla o 1,1 %. Zamestnanosť u veľkých podnikov zaznamenala zvýšenie o 3,2 %.

Úloha, ktorú hrá MSP v zamestnanosti, je zrejmá z grafu č. 10. Malé a stredné podniky vrátane živnostníkov poskytovali v roku 1998 zamestnanie 57,1 % zamestnaného obyvateľstva, čo v roku 1999 kleslo na 56 %, v roku 2000 stúplo na 57,7 %, v roku 2001 na 59,1 %, v roku 2002 na 62 %, v roku 2003 na 66 % a v roku 2004 na 69,5 %, v roku 2005 na 70,8 % a v roku 2006 na 70,9 %. Z celkového počtu zamestnaných osôb pracovalo v službách 56,5 %, priemysle 29 %, stavebníctve 9,8 % a v pôdohospodárstve 4,4 %. Oproti roku 2005 sa zvýšil podiel zamestnanosti v službách (o 0,5 p. b.) a stavebníctve (o 0,3 p. b.), klesol v pôdohospodárstve (o 0,3 p. b.) a priemysle (o 0,3 p. b.).

Podiel jednotlivých krajov na celkovej zamestnanosti (graf č.11) bol v intervale od 10,5 % (Banskobystrický kraj) do 18,6 % (Bratislavský kraj). Počet pracujúcich osôb sa zvýšil vo všetkých krajoch okrem Trenčianskeho (pokles o 0,1 %) a Banskobystrického (pokles o 0,7 %). Rýchlejší ako v priemere za SR bol rast v Bratislavskom (o 8 %), Košickom (o 5,3 %), Trnavskom (o 4,8 %) a Nitrianskom kraji (o 4,4 %). Vyššia zamestnanosť sa dosiahla aj v Žilinskom (o 2,6 %)

a Prešovskom kraji (o 1,3 %).

Positívne sa v priebehu roka vyvíjala aj nezamestnanosť, ktorú charakterizoval výrazne klesajúci trend miery nezamestnanosti. V priemere za rok 2006 v porovnaní s rokom 2005 klesol počet nezamestnaných o 74,1 tis. osôb (o 17,3 %) na 353,4 tis. osôb (v roku 2005 bol pokles o 11,1 %). Priemerná ročná miera nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl sa znížila o 2,9 p. b. na 13,3 %.

3.4 Podiel MSP na produkcii vybraných odvetví

V roku 2006 sa podľa spresneného odhadu vytvoril hrubý domáci produkt v objeme 1 636,3 mld. Sk a oproti roku 2005 reálne vzrástol o 8,3 % (o 2,3 p. b. vyšší prírastok ako v roku 2005). V bežných cenách sa medziročne zvýšil o 11,2 %. V porovnaní s rokom 2005 sa dynamika rastu ekonomiky zrýchlila o 2,3 p. b. Z hľadiska vývoja v jednotlivých štvrtrokoch bolo vysoké tempo rastu výsledkom výrazného zrýchlenia v 2. polroku (v 3. štvrtroku dosiahlo 9,8 % a v 4. štvrtroku 9,6 %). Z vytvoreného hrubého domáceho produktu tvorila pridaná hodnota 1 479,7 mld. Sk pri medziročnom zvýšení o 10,6 % (o 5,5 p. b. vyšší rast ako v roku 2005).

Na celkovej tvorbe hrubého domáceho produktu sa najviac podieľal priemysel 34,1 %. Obchod, hotely a reštaurácie vytvorili 12,7 %, nehnuteľnosti a prenájom 9,8 %, doprava, pošty a telekomunikácie 7,7 %, stavebníctvo 6 %, pôdohospodárstvo a rybolov 5,2 %, verejná správa a obrana 4,1 % a finančné sprostredkovanie 3 %. V porovnaní s rokom 2005 sa zvýšil podiel obchodu, hotelov a reštaurácií o 1,3 p. b., priemyslu o 0,7 p. b., stavebníctva o 0,1 p. b., dopravy, pôšt a telekomunikácií o 0,1 p. b. a finančného sprostredkovania o 0,1 p. b. Klesol podiel školstva a zdravotníctva a sociálnej pomoci zhodne o 0,1 p. b., verejnej správy a obrany o 0,1 p. b. a pôdohospodárstva o 0,3 p. b. Podiel nehnuteľností a prenájmu ostal na rovnakej úrovni ako v roku 2005.

Zvýšenie objemu HDP ovplyvnil rast hrubej produkcie o 13,7 % na 3 851 mld. Sk a medzispotreby o 15,8 % na 2 371,3 mld. Sk. Podiel medzispotreby na hrubej produkcii bol medziročne vyšší o 1,1 p. b. a dosiahol 59,5 %.

Tvorba hrubého domáceho produktu vzrástla okrem ťažby nerastných surovín (pokles o 1,5 mld. Sk) vo všetkých ostatných odvetviach. Rast ovplyvnilo hlavne zvýšenie pridanej hodnoty v stálych cenách z priemyselnej výroby (o 37 mld. Sk), obchodu, hotelov a reštaurácií (o 28,5 mld. Sk), nehnuteľností a prenájmu (o 10,1 mld. Sk), dopravy, pôšt a telekomunikácií (o 8,3 mld. Sk), stavebníctva (o 6,8 mld. Sk) a z výroby a rozvodu elektriny, plynu a vody (o 6,1 mld. Sk). Vývoj ovplyvnil aj pokles daní na produkty znížený o subvencie na produkty o 8,6 %.

V priemyselnej výrobe vzrástla najviac pridaná hodnota vo výrobe strojov, elektrických zariadení a dopravných prostriedkov (o 33,7 mld. Sk). Vo výrobe kovov a kovových výrobkov sa zvýšila o 3 mld. Sk a vo výrobe potravín, nápojov a tabakových výrobkov o 2,4 mld. Sk. Vo výrobe výrobkov chémie, z ropy a gumy klesla o 2,8 mld. Sk.

Súkromný sektor vytvoril podľa odhadu 91,3 % z HDP (o 0,6 p. b. vyšší podiel ako v roku 2005).

Medziročné zvýšenie produkcie v priemysle v roku 2006 dosiahlo najvyššiu dynamiku v histórii sledovania tohto ukazovateľa (od roku 1999). Celkový prírastok (9,9 %) ovplyvnil výlučne rast v priemyselnej výrobe o 12,4 % (o 7,2 p. b.). Produkcia v ťažbe nerastných surovín klesla o 9,6 % a vo výrobe a rozvoje elektriny, plynu a vody o 2,4 %.

Medziročný rast tržieb za vlastné výkony a tovar v priemysle sa zrýchlil na 14,5 % (o 9,2 p. b.). Rozhodujúci objem tržieb bol výsledkom činnosti veľkých podnikov 68,7 % (podnikov s 1000 a viac zamestnancami 50,8 %). Stredné podniky sa na tržbách podieľali 15,3 %, živnostníci 9 % a malé podniky 7 %. Najviac sa zvýšili tržby stredných podnikov o 18,9 %. Zhodne o 17,4 % sa zvýšili tržby veľkých podnikov (v podnikoch s 1000 a viac zamestnancami o 23,3 %) a malých podnikov. Živnostníci realizovali o 9,4 % nižšie tržby ako v roku 2005.

V stavebníctve sa realizovala produkcia v hodnote 146 mld. Sk pri zrýchlení tempa rastu oproti roku 2005 na 14,9 %. Vývoj ovplyvnilo hlavne zrýchlenie rastu tuzemskej produkcie na novej výstavbe, rekonštrukciách a modernizáciách na 19,2 % (o 4,1 p. b.). Zvýšenie prác na opravách a údržbe sa spomalilo na 3,3 % (o 11,3 p. b.). Stavebné práce v zahraničí klesli o 12,1 % (v roku 2005 bol rast o 9,2 %). Prírastok stavebnej produkcie sa dosiahol vyššou produktivitou práce zamestnanca stavebných podnikov o 5,2 % pri raste počtu zamestnancov o 9,3 %.

Z celkovej produkcie stavebných firiem realizovali živnostníci 31,9 %, malé podniky 26,9 %, veľké podniky 21,1 % a stredné podniky 20,1 %. Na rast produkcie pôsobil vyšší objem stavebných prác vykonaný malými podnikmi o 20,5 %, živnostníkmi o 19,7 %, strednými podnikmi o 7,1 % a veľkými podnikmi o 10,1 %.

Tržby za vlastné výkony a tovar v maloobchode prevýšili úroveň roku 2005 o 8,8 % a ich objem dosiahol 425,3 mld. Sk.

Z celkového objemu tržieb za vlastné výkony a tovar realizovali živnostníci 37,4 %, malé podniky 29,8 %, veľké podniky 27 % a stredné podniky 5,8 %. Vývoj súvisel s rastom tržieb malých podnikov o 31,4 %, veľkých podnikov o 17,7 %, pokles u živnostníkov o 7,4 % a stredných podnikov o 1,3 %.

Tržby za vlastné výkony a tovar v predaji a údržbe motorových vozidiel medziročne vzrástli o 13,6 % a dosiahli najvyššiu úroveň od roku 2002. Z celkového realizovaného objemu 189,2 mld. Sk tvorili tržby za predaj motorových vozidiel 49,3 % a za maloobchodný predaj pohonných látok 34,2 %.

Tržby v hoteloch a reštauráciách v priebehu celého roka prevyšovali úroveň roka 2005 pri postupnom spomaľovaní tempa. Za celý rok medziročne vzrástli o 14,5 % a dosiahli 41,5 mld. Sk.

V ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu sa realizovali tržby za ubytovanie návštevníkov v objeme 7 mld. Sk (z nich 62,2 % bolo od zahraničných návštevníkov). V priebehu roka sa ich prírastok postupne zmierňoval z 15,2 % v 1. štvrtroku na 4,9 % v 4. štvrtroku. Oproti roku 2005 sa celkový rast tržieb zrýchlil o 4,1 p. b. hlavne v dôsledku vyšších tržieb od domá-

cich návštevníkov o 15 % (o 13,1 p. b.). Tržby od zahraničných návštevníkov sa zvýšili o 8 % pri spomalení medziročného rastu o 1,4 p. bodu.

V doprave a skladovaní dosiahli v roku 2006 tržby za vlastné výkony a tovar 142,9 mld. Sk pri zrýchlení medziročného rastu v bežných cenách na 11,6 %. Vo vedľajších a pomocných činnostiach v doprave sa realizovali tržby za 46 mld. Sk, v inej pozemnej doprave 41,9 mld. Sk, v železničnej doprave 29,9 mld. Sk a v leteckej doprave 8,9 mld. Sk.

Podľa veľkostnej štruktúry podnikov sa na celkových tržbách za vlastné výkony a tovar v inej pozemnej doprave sa podieľali stredné podniky 29,8 %, živnostníci 24 %, veľké podniky 23,2 % a malé podniky 23 %. Tržby v stredných podnikoch sa zvýšili o 40,6 %, malých podnikoch o 28,2 % a u živnostníkov o 1,5 %. Vo veľkých podnikoch klesli o 3,6 %.

V poštách a telekomunikáciách sa zvýšili tržby za vlastné výkony a tovar v porovnaní s rokom 2005 v bežných cenách o 7,4 % na 72,8 mld. Sk. Rast tržieb súvisel so zvýšením v poštových a doručovateľských službách o 11,4 % a v telekomunikačnej činnosti o 6,8 %.

V nehnuteľnostiach a prenájme sa tržby za vlastné výkony a tovar druhý rok po sebe zvyšovali. Z celkovej hodnoty 229,9 mld. Sk sa takmer polovica realizovala v iných obchodných službách. Na absolútnom prírastku sa rozhodujúcou mierou podieľali vyššie tržby v iných obchodných službách a v počítačových a súvisiacich činnostiach.

Z celkového objemu tržieb bolo 40,7 % výsledkom činnosti malých podnikov, 26,9 % stredných podnikov, 20,1 % živnostníkov a 12,3 % veľkých podnikov. Vývoj tržieb súvisel so zvýšením vo veľkých podnikoch (o 21,8 %), v stredných podnikoch (o 13,2 %), v malých podnikoch (o 7,5 %) a u živnostníkov (o 4,1 %).

Podiel MSP na tržbách vo vybraných odvetviach je zobrazený v grafe č. 12.

3.5 Zahraničný obchod

Za rok 2006 sa zo Slovenskej republiky vyviezli tovary v celkovej hodnote 1239,4 mld. Sk. Celkový dovoz tovarov dosiahol 1331 mld. Sk. V porovnaní s rokom 2005 bol vyšší celkový vývoz tovarov o 24,8 % a celkový dovoz tovarov o 24,5 %.

Najväčšie pasívne saldo mala Slovenská republika s Ruskou federáciou (130,6 mld. Sk), Kórejskou republikou (49,7 mld. Sk), Čínskou ľudovou republikou (46,1 mld. Sk), Japonskom (23,6 mld. Sk), Taiwanom (23,5 mld. Sk) a Malajziou (5,9 mld. Sk). Najvyššie aktívne saldo bolo v zahraničnoobchodnej činnosti s Holandskom (34,7 mld. Sk), Rakúskom (29,6 mld. Sk), Spojeným kráľovstvom (28,6 mld. Sk), Spojenými štátmi (22,6 mld. Sk), Talianskom (20 mld. Sk), Nemeckom (19,5 mld. Sk), Poľskom (17,7 mld. Sk), Španielskom (15,5 mld. Sk), Maďarskom a Francúzskom (zhodne 10,3 mld. Sk), Českou republikou (9,4 mld. Sk).

V rámci hlavných ekonomických zoskupení bol vyšší vývoz do krajín EÚ o 24,2 % (tvoril 85,1 % celkového vývozu SR) a do krajín OECD o 24,6 % (na celkovom vývoze SR sa podieľal 89,7 %). Z pohľadu krajín bol vyšší najmä vývoz do Nemecka o 12,7 %, Českej republiky o 23,6

%, Talianska a Poľska zhodne o 22 %, Rakúska o 5,9 %, Maďarska o 26,3 %, Holandska o 51,7 %, Francúzska o 37,6 %, Spojeného kráľovstva o 56,2 % a Spojených štátov o 25,8 %.

Dovoz z krajín EÚ vzrástol o 18,7 % (tvoril 68 % celkového dovozu) a z krajín OECD o 24,8 % (na celkovom dovoze SR sa podieľal 70,3 %). Vyšší ako pred rokom bol dovoz najmä z Nemecka o 21,9 %, Ruskej federácie o 31,4 %, Českej republiky o 21 %, Maďarska o 57,3 %, Talianska o 18,2 %, Poľska o 33,7 %, Kórejskej republiky o 82,5 %, Čínskej ľudovej republiky o 52,6 % Rakúska o 10,4 % a Francúzska o 24 %.

Z teritoriálneho hľadiska pasívne saldo bolo v obchodnej činnosti s krajinami mimo EÚ (141,3 mld. Sk) a s novými členskými krajinami EÚ (52,3 mld. Sk). Aktívne saldo sa dosiahlo v obchode s krajinami EÚ15 (108 mld. Sk). V roku 2006 sa zvýšilo aktívne saldo zahraničného obchodu s krajinami EÚ15 o 26,8 % oproti roku 2005. Pasívne saldo zahraničného obchodu s krajinami mimo EÚ pokleslo o 11,2 % oproti roku 2005.

Na 24,4 % tempe rastu vývozu sa najväčšou mierou podieľal 27,0 % rast vývozu do krajín mimo EÚ, ďalej 24,3 % rast vývozu do krajín EÚ15 a napokon 23,2 % nárast vývozu do nových členských štátov EÚ. Tempo rastu dovozu (24,2 %) súviselo najmä so zvýšením dovozu z 10 nových členských krajín EÚ (o 44,9 %), následne z EÚ15 (o 23,8 %) až napokon z krajín mimo EÚ (7,0 %). Štruktúra objemu exportu a importu v roku 2006 podľa veľkostných kategórií a regiónov je znázornená v grafoch č. 13 a 14.

Ako vidieť z grafu č. 15, podiel mikropodnikov (0 - 9) na celkovom exporte v roku 2006 predstavoval 10,4 % (120,4 mld. Sk), pričom v tejto kategórii sú zahrnuté aj podniky s nezisteným počtom zamestnancov v objeme exportu 52,3 mld. Sk, čo z celkového objemu exportu predstavovalo 4,4 %. Malé podniky (10 - 49) sa na celkovom exporte podieľali 10,3 % (119,3 mld. Sk) a stredné podniky (50 - 249) 13,9 % (160,6 mld. Sk). Najväčší podiel 65,3 % z celkového exportu tvorili veľké podniky, čo predstavuje takmer 754,2 mld. Sk. MSP sa podieľali na celkovom objeme exportu 34,7 % (400,4 mld. Sk), čo je o 4,9 p.b. viac ako v roku 2005. Štruktúra zahraničného obchodu podľa veľkostných kategórií je vypočítaná z údajov bez operácií vykonávaných zahraničnými osobami.

Vývoj exportu v rokoch 2001 - 2006 podľa veľkostných kategórií je zobrazený v grafe č. 16. Najdynamickejší rast exportu, až o 91,4 % (57,0 mld. Sk) oproti roku 2005, zaznamenali malé podniky (10 - 49 zamestnancov). Nárast u mikropodnikov (0 - 9 a podniky s nezisteným počtom zamestnancov) predstavoval 33,7 % (30,4 mld. Sk). U stredných podnikov (50 - 249) bol zaznamenaný nárast o 30,7 % (37,7 mld. Sk). Relatívne najmenší nárast exportu 16 % zaznamenali veľké podniky (250+), čo v absolútnom vyjadrení predstavuje 103,8 mld. Sk.

Ako vidieť z grafu č. 17, podiel mikropodnikov (0 - 9 zamestnancov) na celkovom objeme importu v roku 2006 predstavoval 17,3 % (214,9 mld. Sk), pričom tu boli zahrnuté aj podniky s nezisteným počtom zamestnancov s podielom 4,0 % z celkového importu (51,1 mld. Sk). Malé podniky (10 - 49) sa na celkovom importe podieľali 11,7 % (145,6 mld. Sk) a stredné pod-

niky (50 - 249) sa podieľali 17,2 % (213,7 mld. Sk). Najväčší podiel 53,9 % z celkového importu, tvorili veľké podniky, čo predstavuje 669,9 mld. Sk. Podiel MSP na celkovom importe tvoril 46,2 % (574,2 mld. Sk), čo je pokles o 1,9 p.b.

Vývoj importu v rokoch 2001 - 2006 podľa veľkostných kategórií je zobrazený v grafe č. 18. Najdynamickejší rast, až 31,8 % (51,6 mld. Sk) oproti roku 2005 zaznamenali stredné podniky (50 - 249 zamestnancov). Nárast u veľkých podnikov (250+) predstavoval 29 %. (150,6 mld. Sk). U mikropodnikov bol zaznamenaný nárast o 17 % (31,2 mld. Sk) a u malých podnikov bol relatívny nárast 7,7 %, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje 10,5 mld. Sk.

V období 2001 až 2006 objem exportu medziročne rástol v priemere o 13,6 %, pričom export MSP každoročne narástol v priemere o 16,1 %. Do roku 2003 podiel veľkých podnikov na celkovom exporte nepretržite rástol (v priemere o 3 p.b. ročne), ale v roku 2004 v dôsledku slabého rastu exportu podnikov v tejto kategórii sa podiel na exporte znížil o 0,8 p.b. v roku 2005 o 3,9 p.b. a následne o 4,9 p.b. v roku 2006. Silný rast exportu v kategórii malých podnikov (medziročne až o 91,4 %) a slabá dynamika exportu u veľkých podnikov spôsobili, že podiel MSP na exporte sa zvýšil o 4,9 p.b. na úroveň 34,7 %.

V rokoch 2001 - 2006 bol priemerný medziročný nárast importu o 11,7 %, pričom v kategórii MSP bol priemerný rast 12,4 %. K vysokému priemernému rastu importu MSP najväčšou mierou až 31,8 % rastom v roku 2006 prispeli stredne veľké podniky. Podiel MSP na importe sa z dlhodobého hľadiska významne nemenil a pohyboval sa na úrovni okolo 45 %, výnimku predstavoval rok 2005 kedy stúpol na 48,1 %, avšak v roku 2006 opäť zaznamenal pokles (podiel 46,2%).

3.6 Regionálne hľadisko

Percentuálny podiel počtu živnostníkov a malých a stredných podnikov v rozdelení podľa krajov je uvedený v grafe č. 19. Z hľadiska posúdenia ekonomickej aktivity regiónu má väčšiu vypovedaciu schopnosť ukazovateľ podielu počtu aktívnych podnikov na počte ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Toto porovnanie je znázornené v grafe č. 20. Uvedený ukazovateľ dosahuje výrazne najvyššie hodnoty v Bratislavskom kraji, pričom disproporcia je výraznejšia pri podnikoch – právnických osobách. Celková hospodárska úroveň krajov vyjadrená produkciou v jednotlivých odvetviach ekonomiky je znázornená v grafe č. 21.

Podľa územného rozdelenia bol najväčší počet podnikov ku koncu decembra 2006 registrovaný v Bratislavskom kraji (28 866). V ostatných krajoch sa pohyboval od 8 547 (Nitriansky kraj) do 10 683 (Košický kraj). Medziročne sa zvýšil počet podnikov vo všetkých krajoch, najvýraznejšie v Nitrianskom (o 14,7 %), najmenej v Košickom kraji (o 8,6 %).

Najviac fyzických osôb - podnikateľov pôsobilo v Bratislavskom (62 906) a Žilinskom kraji (55 293), najmenej v Košickom kraji (40 321). Medziročný rast vo všetkých krajoch bol rýchlejší ako v roku 2005. Relatívne najvyšší prírastok počtu podnikateľov evidoval Trenčiansky kraj (o 9,3 %), najpomalšie rástol v Košickom kraji (o 2,9 %).

Podľa regionálneho členenia najvýraznejšiu časť tržieb v priemysle dosiahli podnikateľské subjekty so sídlom v Bratislavskom kraji 39,1 %. Podiel ostatných krajov bol v intervale od 4,4 % (Prešovský kraj) do 14,0 % (Trnavský kraj). Vo všetkých krajoch bol objem tržieb vyšší ako v roku 2005, okrem Banskobystrického kraja (rovnaký objem tržieb ako v roku 2005). Najviac sa zvýšili tržby v Trnavskom (o 49,3 %), Bratislavskom (o 15,3 %) a v Prešovskom kraji (o 9,9 %).

Takmer štvrtina produkcie stavebných podnikov bola výsledkom činnosti subjektov so sídlom v Bratislavskom kraji (24,5 %). Podiel desiatich percent prevýšili kraje Žilinský (16,2 %) a Košický (14,0 %). Stavebná produkcia vzrástla vo všetkých krajoch pri najvyššom relatívnom prírastku v Banskobystrickom (30,4 %) a Košickom kraji (27,2 %). Významne sa zvýšila aj v Nitrianskom (o 22,0 %) a Trnavskom kraji (o 21,6 %). Najpomalšie rástla v Žilinskom kraji (o 6,1 %).

Vo veľkoobchode z celkového objemu tržieb realizovali najvyšší podiel subjekty sídliace v Bratislavskom (36,1 %) a v Žilinskom kraji (13,2 %). Ostatné kraje sa podieľali od 6,8 % (v Banskobystrickom) do 10,4 % (v Prešovskom kraji). Tržby v bežných cenách sa zvýšili vo všetkých krajoch okrem Nitrianskeho (pokles o 3,8 %). Najvyšší absolútny medziročný prírastok bol v Prešovskom (26,2 mld. Sk), Bratislavskom (22,2 mld. Sk) a Žilinskom kraji (16,1 mld. Sk).

V maloobchode z hľadiska regionálnej štruktúry dosiahol najvyšší podiel na tržbách Bratislavský kraj (39,5 %). Nad úroveň desiatich percent boli podiely Banskobystrického (12,4 %) a Trnavského kraja (12,2 %). Najnižšou čiastkou sa podieľal Prešovský (6,0 %) a Košický kraj (6,5 %). Medziročný rast bol výsledkom zvýšenia tržieb v Trnavskom (o 47,5 %), Trenčianskom (o 32,3 %), Banskobystrickom (o 32,1 %), Bratislavskom (o 19,6 %) a v Košickom kraji (o 5,5 %). Znížili sa tržby v Žilinskom (o 38,8 %), Nitrianskom (o 16,8 %) a Prešovskom kraji (o 15,9 %).

V predaji a údržbe motorových vozidiel v roku 2006 z celkovej hodnoty tržieb realizovali viac ako dve tretiny subjekty so sídlom v Bratislavskom kraji (67,5 %). Ostatné kraje sa podieľali od 3,6 % (Prešovský kraj) do 5,6 % (Košický kraj). Najvyšší medziročný prírastok tržieb bol v Trenčianskom (53,1 %) a Košickom kraji (27,8 %). Znížili sa tržby v Nitrianskom (o 30,0 %), Prešovskom (o 6,9 %) a Banskobystrickom kraji (2,9 %).

V doprave a skladovaní z tržieb za vlastné výkony a tovar (bez cestovných kancelárií) realizovali 62,1 % subjekty so sídlom v Bratislavskom kraji. Podiel ostatných krajov bol v rozpätí od 3,8 % (Trenčiansky kraj) do 6,9 % (Nitriansky kraj). Najvyšší absolútny medziročný prírastok tržieb bol v Bratislavskom kraji (21,3 mld. Sk). Úroveň roku 2005 sa nedosiahla v Trenčianskom kraji (pokles o 0,06 mld. Sk).

Z podnikateľských subjektov obchodujúcich s nehnuteľnosťami nadpolovičnú časť tržieb realizovali subjekty so sídlom v Bratislavskom kraji (54,5 %). Podiel ostatných krajov sa pohyboval v rozpätí od 4,9 % (Prešovský kraj) do 8,5 % (Košický kraj). Úroveň roka 2005 presiahli najviac tržby v Trnavskom (o 18,9 %), Prešovskom (o 18,5 %), Žilinskom (o 13,0 %), a Banskobystrickom kraji (o 12,5 %).

3.7 Prieskum potenciálu podnikateľskej aktivity

V roku 2006 NARMSP v spolupráci so spoločnosťou GFK uskutočnila prieskum, ktorého hlavným cieľom bolo zmapovať mienku slovenskej verejnosti o podnikateľskej činnosti a zistiť postoj obyvateľov Slovenska vo vzťahu k podnikaniu. Prieskum bol realizovaný formou telefonického dopytovania CATI. Základná vzorka 1000 respondentov bola v súlade s cieľmi prieskumu navýšená o 150 respondentov, ktorí spĺňali podmienku deklarovaného záujmu o podnikanie a 150 samostatne zárobkovo činných osôb.

Cieľom prieskumu bolo získať súbor charakteristík určujúcich postoj obyvateľov k podnikaniu. Predmetom zisťovania bolo zistiť potenciálne zdroje financovania začínajúcich podnikateľov, zmerať potenciál podnikateľskej aktivity na Slovensku celkovo i v základných sociálno-demografických skupinách obyvateľstva, zistiť hlavné bariéry podnikania, preskúmať názory a úmysly ľudí, ktorí majú záujem o podnikanie, spoznať situáciu a úmysly samostatne zárobkovo činných osôb.

- Podľa výsledkov prieskumu má počítač v domácnosti 67 % respondentov. Nadpriemerne častejšie majú v domácnosti počítač respondenti, ktorí sú v súčasnosti samostatne ekonomicky činní a respondenti, ktorí plánujú začať v najbližších 12 mesiacoch podnikáť. 48 % respondentov, ktorí majú doma počítač, uviedlo, že má aj pripojenie na internet; najčastejšie sa jedná o širokopásmové pripojenie (DSL, Chello).
- U respondentov, ktorí nie sú samostatne ekonomicky činní, bol zisťovaný záujem začať v priebehu najbližších 12 mesiacov podnikáť. Záujem o začatie podnikania v priebehu najbližšieho roku deklarovalo 9 % respondentov.
- Najvýraznejším konkrétnym dôvodom, prečo nezačať podnikáť, je deklarovaný nedostatok finančných zdrojov (24 %), resp. spokojnosť s terajším zamestnaním (20 %). Administratívne prekážky vo forme vysokých daní, odvodov alebo poplatkov či strach z neprehľadnej legislatívy deklarovali 3 % respondentov.
- 64 % respondentov, ktorí plánujú začať v priebehu najbližších 12 mesiacov podnikáť, plánuje mať podnikanie ako svoju hlavnú pracovnú činnosť. Podnikať popri zamestnaní plánuje 32 % respondentov.
- Respondenti, ktorí plánujú začať podnikáť v priebehu 12 mesiacov sú k tomu predovšetkým motivovaní snahou o zvýšenie príjmu (51 %). Druhým najčastejšie uvádzaným dôvodom je snaha byť nezávislý (32 %).
- Viac ako tri štvrtiny respondentov, ktorí plánujú začať podnikáť by zvolila formu živnostenského podnikania; spoločnosť s ručením obmedzeným by zvažovalo 14% respondentov.
- Viac ako polovica záujemcov o podnikanie uvažuje s použitím vlastných úspor na štart svojho podnikania. Bankový úver zvažuje 32 % respondentov, ktorý plánujú v priebehu najbližších 12 mesiacov začať podnikáť. S neformálnou pôžičkou od príbuzných alebo známych, resp. s úsporami iných členov domácnosti počíta 14% respondentov.

- Respondenti, ktorí ako hlavný zdroj príjmov, resp. zamestnanie, uviedli samostatnú ekonomickú činnosť, boli dopytovaní na konkrétne motívy začiatku ich podnikateľskej činnosti. Takmer 30 % respondentov uviedlo možnosť byť nezávislý. Ďalšími dôvodmi boli: príležitosť na uplatnenie vlastných záujmov a nápadov (24 %) a zvýšenie príjmu (24%).
- Z hľadiska právnej formy 83 % z nich podniká ako živnostníci, 14 % v rámci spoločností s ručením obmedzeným.
- Takmer 70% z nich využilo na začiatok podnikania vlastné úspory; bankový úver využila pri začatí podnikania necelá pätina aktuálne podnikajúcich respondentov.
- Viac ako štvrtina samostatne ekonomicky činných v súčasnosti nezamestnáva žiadneho zamestnanca. Takmer 60 % zamestnáva 1 - 5 zamestnancov. Viac ako 5 zamestnancov zamestnáva 14 % samostatne zárobkovo činných osôb. 65 % respondentov sa vyjadrilo, že v horizonte najbližších 5 rokov nebudú rozširovať svoju firmu. Rozšírenie firmy predpokladá 28 % respondentov, 60 % z nich uvažuje o prijatí ďalších 4 - 10 zamestnancov.
- Pri priamej otázke, či by respondenti boli ochotní požičať známemu peniaze pre začatie podnikania sa 60 % z nich priklonilo k možnosti áno. 40 % respondentov, ktorí by boli ochotní požičať svoje úspory príbuznému alebo známemu, by bolo ochotných požičať sumu do 30 tisíc Sk, pre 38 % by bola akceptovateľná pôžička do 100 tisíc Sk.

3.8 Živnostníci a podnikateľské prostredie v SR

V roku 2006 NARMSP v úzkej spolupráci so Slovenským živnostenským zväzom, spolu s Infostatom a Ústavom pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR uskutočnila prieskum medzi živnostníkmi. Hlavnými cieľmi výskumu bolo zistiť: dôvody podnikania, zapojenie ďalších pracovníkov do podnikania (rodinných príslušníkov, zamestnancov), plánovaná zmena počtu zamestnancov v najbližšom roku, dôvody nezájmu zvýšiť počet zamestnancov, forma a spôsob vedenia účtovníctva, porovnania sociálneho zabezpečenia oproti zamestnancom, záujem o iné formy podnikania, využívanie informačných technológií pri podnikaní, využitie internetu pri podnikaní, identifikovanie veľkosti trhu pre produkty a služby, konkretizácia oblastí zlepšenia resp. zhoršenia podnikateľského prostredia, členstvo v podnikateľských alebo profesijných organizáciách, výška investícií do nových technológií a produktov počas uplynulých 3 rokov, výška tržieb a výška podielu exportu na obrate živnostníkov.

- 81% respondentov vykonáva iba živnosť, 10 % pracuje zároveň na plný pracovný úväzok a približne 6 % účastníkov prieskumu boli dôchodcovia.
- Zvýšenie príjmu ako dôvod začatia podnikania uviedlo 51 % respondentov. Druhým najčastejšie uvádzaným dôvodom bola snaha byť sám sebe šéfom, pocit samostatnosti, k tejto odpovedi sa priklonilo 44% opýtaných. Približne rovnako frekventovanou bola odpoveď, že začatie podnikania súviselo s nemožnosťou nájsť si zamestnanie.

- 42 % živnostníkov uviedlo, že majú zamestnancov v riadnom pracovnom pomere a 37 % respondentov pomáhajú rodinní príslušníci. 35 % oslovených uviedlo odpoveď, že podniká iba sám.
- Respondenti, ktorí uviedli, že pri podnikaní im vypomáhajú rodinní príslušníci mali následne možnosť konkretizovať ich počet. 54 % účastníkov prieskumu uviedlo, že im vypomáha jeden a 34 % oslovených uviedlo výpomoc dvoch rodinných príslušníkov.
- 35 % oslovených uviedlo, že zamestnáva na trvalý pracovný pomer jedného alebo dvoch zamestnancov, 37 % poskytuje prácu trom alebo štyrom zamestnancom. Päť a viac zamestnancov uviedlo 28 % respondentov.
- Jedného alebo dvoch zamestnancov zamestnáva na dohodu mimo hlavného pracovného pomeru 42 % opýtaných a 31 % uviedlo, že poskytuje prácu trom alebo štyrom zamestnancom. Päť a viac zamestnancov uvádzalo, podobne ako pri zamestnancoch v riadnom pracovnom pomere 27 % opýtaných.
- Zmeniť počet zamestnancov v najbližšom roku neplánuje 72 % oslovených a 13 % deklarovalo záujem zvýšiť počet zamestnancov o jedného.
- 50 % živnostníkov sa priklonilo k odpovedi, že dôvodom nezájmu prijať nových pracovníkov je nedostatok zákaziek. Záujem pracovať sám uviedlo 42 % respondentov. 15 % oslovených vidí prekážku v prijatí zamestnancov vo vysokej administratívnej náročnosti súvisiacej s prijatím zamestnanca a vedením zamestnávateľskej agendy.
- Najväčšia časť oslovených (59 %) vedie jednoduché účtovníctvo a 33 % oslovených deklarovalo, že je platiteľom DPH. 21 % oslovených vedie podvojné účtovníctvo.
- Podľa zistení aktuálneho prieskumu 44 % živnostníkov si vedie účtovníctvo samo a pre 42 % živnostníkov vedie účtovníctvo vedie externý účtovník alebo účtovnícka firma.
- 56 % oslovených živnostníkov uviedlo, že systém ich sociálneho zabezpečenia je v porovnaní so zamestnancami horší, 28 % ho považuje za porovnateľný a 16 % oslovených ho považuje za lepší ako pre zamestnancov.
- O inej forme podnikania neuvažuje 78 % opýtaných a 10 % oslovených uvažuje o založení spoločnosti s ručením obmedzeným.
- Od viac ako 10 obchodných partnerov je závislá najväčšia časť živnostníkov - 46 %, 24 % odpovedalo, že na tržbách sa v najväčšej miere podieľajú 2 až 5 obchodní partneri. 17 % živnostníkov má kľúčových šiestich až desiatich obchodných partnerov.
- 44 % oslovených živnostníkov uviedlo, že používa osobný počítač s prepojením na vonkajšiu počítačovú sieť (internet) a 36 % používa PC bez prepojenia v počítačovej sieti. 26 % živnostníkov a podnikateľov, ktorých sme v prieskume oslovili, uviedlo, že nevyužíva žiadne informačné technológie (IT).

- Z pracovných dôvodov denne využíva internet 55 % živnostníkov, 2 – 3 krát týždenne využíva internet 28 % oslovených a jeden krát za týždeň využíva internet z pracovných dôvodov 11 % podnikateľov.
- 77 % malých podnikateľov, ktorí využívajú IT, ich najčastejšie používa na spracúvanie ekonomickej agendy, 46 % na elektronickú poštu, 43 % podnikateľov využívajú IT na elektronický obchod a 22 % živnostníkov používa v podniku IT na riadenie časti alebo celej prevádzky alebo výroby.
- Na lokálny trh umiestňuje svoje produkty alebo služby 52 % živnostníkov, 22 % na regionálny trh a približne rovnaký podiel na celoslovenský trh.
- Živnostníci sú presvedčení, že najvýznamnejšou oblasťou, kde došlo k zlepšeniu podnikateľského prostredia, sú banky a dostupnosť bankových úverov. Tento názor prezentovalo 69 % opýtaných živnostníkov. Ďalšie oblasti, kde došlo k zlepšeniu sú založenie firmy, obchodný register, štátna pomoc a európske fondy, daňové právo a pracovné právo.
- Takmer polovica oslovených malých živnostníkov deklarovala, že k zhoršeniu v podnikateľskom prostredí došlo v oblasti korupcie, v systéme verejného zdravotného a sociálneho poistenia, v štátnej správe, samospráve, v stabilite právneho systému a správe súdov.
- Z hľadiska zlepšenia informovanosti by 40 % podnikateľov malo záujem o informácie v oblasti poskytovania služieb v zahraničí, 31 % sa zaujíma o systém značenia CE a potrebných certifikátov pri uvádzaní výrobkov na trh, 28 % živnostníkov by chcelo viac informácií o problematike DPH pri obchodovaní s krajinami EÚ, 26 % oslovených by privítalo väčšiu informovanosť o systéme štandardizácie a harmonizácie technických noriem a 17 % podnikateľov najväčší nedostatok vidí v malej informovanosti o štatistických hláseniach o vývoze a dovoze z krajín EÚ.
- V aktuálnom prieskume tvorili najväčší podiel (33 %) firmy, ktorých tržby v minulom roku dosiahli výšku od 100 tisíc do 250 tisíc korún, 28 % oslovených podnikateľov uviedla, že tržby v roku 2005 mali do 100 tisíc Sk, 16 % malo tržby vo výške od 500 tisíc do 1 mil. Sk a 13 % živnostníkov od 250 tisíc do 500 tisíc korún.
- Zmenu tržieb v najbližšom roku neočakáva 39 % opýtaných respondentov – podnikateľov, 29 % živnostníkov očakáva rast do 10 %, viac ako desatina podnikateľov (13 %) si myslí, že v najbližšom roku bude mať ich podnik pokles tržieb do 10 % a presne desatina podnikateľov je toho názoru, že rast tržieb bude v rozmedzí od 10 do 30 %.
- 29 % živnostníkov deklarovalo, že ich firma nemá žiadne výdavky na zavedenie nových technológií, resp. nového produktu. 22 % živnostníkov uviedlo, že v posledných troch rokoch dala na zavedenie nových technológií, resp. produktov od 5 do 10 % tržieb spoločnosti. Investíciu v objeme do 5 % z tržieb do nových technológií alebo produktov deklarovalo 19 % oslovených živnostníkov a 14 % uviedlo, že na nákup nových technológií alebo nových produktov vyčlenila za posledné tri roky od 10 do 15 % z tržieb.

- 79 % oslovených podnikateľov prezentovalo, že ich firma, ktorú vlastní, žiadne výrobky alebo služby nevyváža. 12 % oslovených podnikateľov uviedlo, že zatiaľ ich podnik neexportuje, ale plánuje začať. Vývozom sa zaoberá, podľa prieskumu, necelá desatina firiem.
- Prieskum zmapoval, že 67 % oslovených živnostníkov je organizovaných a 33 % uviedlo, že nie je organizovaná v žiadnej podnikateľskej alebo profesijnej skupine.
- Polovica všetkých respondentov - podnikateľov mala stredoškolské vzdelanie s maturitou, 26 % opýtaných podnikateľov deklarovalo vysokoškolské vzdelanie, 23 % živnostníkov uviedlo stredné vzdelanie bez maturity a respondentov s najnižším vzdelaním prieskum zistil 2 %.
- Najviac oslovených podnikateľov - 32 %, ktorí sa prieskumu zúčastnili, pôsobí v odvetví obchodu, obchodnými službami sa zaoberá 22 % živnostníkov. 19 % podnikateľov deklarovalo ako hlavnú podnikateľskú činnosť stavebníctvo a 15 % je orientovaných na priemyselnú výrobu.

3.9 Inovačná kapacita malých a stredných podnikov

V roku 2006 NARMSP v spolupráci s Agentúrou sociálnych analýz "ASA" uskutočnila prieskum zameraný na inovačnú kapacitu malých a stredných podnikov. Hlavnými cieľmi výskumu bolo zistiť inovačnú aktivitu malých a stredných podnikov, aký prínos pre malé a stredné podniky znamená zavedenie jednotlivých inovácií, odkiaľ podniky získavajú finančné zdroje pre realizáciu inovácií, aký percentuálny podiel z obratu firiem predstavujú náklady na inovácie, rozšírenosť a účel využívania informačných technológií pri podnikaní, vplyv dizajnu produktov na pozíciu podnikov na trhu, rozšírenosť využívania práce dizajnéra pri vývoji nových výrobkov, oboznámenosť podnikateľov s konceptom klastru ako zoskupenia firiem podporujúceho ich konkurencieschopnosť, výšku obratu malých a stredných podnikov a výšku podielu exportu na obrate malých a stredných podnikov.

- V prieskume sa 66 % oslovených podnikateľov vyjadrilo, že za najdôležitejší zdroj konkurencieschopnosti považujú spoľahlivosť (dodržanie zmluvných podmienok). Takmer rovnako veľká skupina oslovených uviedla ako hlavný zdroj konkurencieschopnosti vysokú kvalitu produktov.
- 69 % oslovených malých a stredných podnikateľov uviedlo, že trvalá inovačná aktivita je súčasťou dlhodobej podnikateľskej stratégie ich firmy.
- Zavedenie úplne novej technológie deklarovalo 10 % oslovených. 43 % zástupcov firiem uviedlo, že v priebehu posledných troch rokov podstatne vylepšili existujúcu technológiu.
- Zavedenie úplne nového produktu v rokoch 2004 až 2006 uviedlo 19 % firiem, podstatné vylepšenie produktu z hľadiska užívateľskej hodnoty uviedlo 40 % a z hľadiska dizajnu 12 % respondentov.

- 14 % oslovených uviedlo, že ich produkt alebo technológia má jednu z foriem ochrany autorských práv a 4% oslovených deklarovalo prvenstvo v zavádzaní technológií v rámci celého Slovenska.
- Hlavným dodávateľom inovácií pre naše malé a stredné podniky je vlastné vývojové pracovisko, čo uviedlo 52 % respondentov. 40 % podnikov deklarovalo, že riešiteľom ich inovácií je iná firma pôsobiaca na Slovensku a 15 % oslovených zástupcov podnikov uviedlo, že dodávateľom konkrétnych riešení pre inovácie je firma zo zahraničia.
- 59 % zástupcov podnikov uviedlo, že v rokoch 2002 až 2004 predstavovali náklady ich firmy na inovácie menej ako 10 % z celkového obratu firmy. Tretina oslovených uviedla, že investície podniku do inovačných aktivít tvoria od 11 do 30 % z celkového obratu firmy.
- Medzi finančnými zdrojmi, ktoré použili firmy pre realizáciu svojich inovačných aktivít dominujú vlastné finančné prostriedky, keď túto možnosť uviedlo 87 % opýtaných. Druhým najrozšírenejším zdrojom financovania uskutočnených inovácií sú bankové pôžičky, ktoré využilo 28 % podnikov a s výrazným odstupom na treťom mieste sa umiestnili nebankové pôžičky.
- 5 % oslovených podnikateľov deklarovalo úspešné čerpanie finančných prostriedkov z programov EÚ a 11 % oslovených uviedlo, že žiadali o tieto prostriedky neúspešne. 85 % oslovených nemá skúsenosť so žiadosťou o spolufinancovanie svojich inovácií z prostriedkov európskych fondov.
- Najčastejšie uvádzaným dôvodom absencie snahy čerpať finančné prostriedky z programov EÚ, ktorý uviedlo 53 % oslovených bolo, že nenašli vhodný program na čerpanie financií. 41 % respondentov uviedlo ako dôvod prílišnú náročnosť procesu a 24 % oslovených nemá dostatok informácií o existujúcich programoch.
- 83 % oslovených predstaviteľov MSP deklarovalo, že na podnikateľskú činnosť využíva osobné počítače, kde aspoň jeden z nich je s pripojením na internet, čo je o 8 percentuálnych bodov viac, ako v prieskume z roku 2004. Informačné technológie nevyužíva 5 % malých a stredných podnikov.
- Veľká väčšina opýtaných - 85 % - sa vyjadrila, že informačné technológie využíva na spracovanie ekonomickej agendy. 65% oslovených používa IT na elektronickú poštu a 46 % malých a stredných podnikov využíva informačné technológie hlavne na elektronický obchod.
- Z aktuálneho prieskumu vyplýva, že 64 % malých a stredných podnikov využíva možnosti informačných technológií na vyhľadávanie obchodných ponúk na internete. 61 % opýtaných využívajúcich informačné technológie na elektronický obchod prezentuje svoje ponuky na vlastnej webovej stránke a 53 % oslovených firiem používa IT na registráciu podniku alebo výrobku v databázach prístupných v sieti internet.
- 46 % opýtaných zástupcov malých a stredných podnikov potvrdilo, že dizajn môže významne ovplyvniť pozíciu ich produktov na trhu a 54 % deklarovalo, že dizajn nemá žiaden vplyv

na pozíciu ich výrobkov na trhu.

- Podľa našej sondy, až 52 % opýtaných uviedlo, že zmeny dizajnu sa vôbec nepodieľajú na inovácii ich produktov a 27 % sa vyjadrilo, že iba málo, ale uvedomujú si význam dizajnu pri predaji produktov. Približne rovnaký podiel firiem využíva prácu dizajnéra pri vývoji niektorých produktov (11 %), resp. pri vývoji všetkých produktov (10 %).
- 43 % podnikateľov získava informácie o vývoji dizajnu z odborných časopisov, 40 % z veľtrhov a 39 % slúži ako zdroj informácií internet. 30 % zbiera nové informácie o dizajne od partnerov a 7 % sa spolieha na magazín DESIGNUM.
- Jedným z hlavných dôvodov, prečo firmy nevyužívajú prácu dizajnéra pri vývoji nových výrobkov je to, že nemajú technológie, ktoré by umožnili uplatniť zmeny v dizajne. Uviedlo to 54 % opýtaných podnikateľov. Podľa 19 % oslovených je účasť dizajnérov pri výrobe nových produktov nákladná a 14 % zástupcov firiem, ktoré sa na prieskume zúčastnili, si myslí, že prínos dizajnérov je neistý. 18 % podnikov služby dizajnérov pri vývoji nových výrobkov využíva.
- Z prieskumu vyplýva, že viac ako polovica opýtaných predstaviteľov sledovaných podnikov nikdy o klastroch nepočula, tretina podnikateľov má o klastroch iba okrajové informácie. Iba 4 % podnikateľov je už v oblasti klastrov zaangažovaných.
- Dve pätiny respondentov deklarovalo, že úspešne komunikuje a spolupracuje s ostatnými firmami, vedeckými inštitúciami a organizáciami a tretina podnikateľov by chcela spolupracovať, ale v spolupráci vidí veľa problémov. Z výsledkov prieskumu ďalej vyplýva, že 17 % malých a stredných podnikov nechce nadviazať spoluprácu, pretože podľa nich sú informácie často utajené a 9 % opýtaných deklarovalo, že skôr nadviazaná kooperácia nebola úspešná a zlyhala.
- Malé a stredné podniky s obratom do 5 mil. Sk tvorili spolu 51 % sledovaných firiem. Podniky s obratom od 5 mil. Sk do 50 mil. Sk predstavovali 40 % firiem, ktorých zástupcovia boli v prieskume oslovení.
- 53 % firiem uviedlo, že sa ich obrat v roku 2005 oproti roku 2004 zvýšil, u 34 % medziročne nenastala zmena obratu. 10 % firiem obrat klesol.
- 73 % respondentov uviedlo, že ich firma sa nevenuje exportu. 9 % firiem uviedlo, že exportuje do 10 % objemu výroby a približne rovnaká časť oslovených exportuje v rozmedzí 11 až 30 % z objemu výroby.
- V aktuálnom prieskume sa medzi skúmanými podnikmi nachádzali vo veľkej miere také, v ktorých počet zamestnancov neprekročil 9. Takéto firmy tvorili 66 %. 26 % zisťovaných podnikov malo 10 až 49 zamestnancov a 8 % oslovených firiem zamestnáva 50 až 249 pracovníkov.

- Z hľadiska hlavnej ekonomickej činnosti sa najväčšia časť podnikov – 46 % - venuje obchodným službám. Podniky v priemyselnej výrobe a stavebníctve tvoria približne rovnako veľkú skupinu, 16 % z oslovených malých a stredných podnikov.

3.10 Postavenie MSP v ekonomike Slovenska - zhrnutie

V roku 2006 sa podľa spresneného odhadu vytvoril hrubý domáci produkt v objeme 1 636,3 mld. Sk a oproti roku 2005 reálne vzrástol o 8,3 %. V bežných cenách sa medziročne zvýšil o 11,2 %. V porovnaní s rokom 2005 sa dynamika rastu ekonomiky zrýchlila o 2,3 p.b.

Z vytvoreného hrubého domáceho produktu tvorila pridaná hodnota 1 479,7 mld. Sk pri medziročnom zvýšení o 10,6 % (o 5,5 p.b. vyšší rast ako v roku 2005). Súkromný sektor vytvoril podľa odhadu 91,3 % z hrubého domáceho produktu (o 0,6 p. b. vyšší podiel ako v roku 2005).

Historicky najrýchlejší rast ekonomiky súvisel so zvýšením zahraničného dopytu o 20,7 % a domáceho dopytu o 6,4 %. K medziročnému rastu domáceho dopytu prispeli všetky hlavné zložky. Najviac bol ovplyvnený vyšším investičným dopytom - tvorba hrubého kapitálu vzrástla o 8,2 % (tvorba hrubého fixného kapitálu o 7,3 %). Konečná spotreba domácností sa zvýšila o 6,3 %, konečná spotreba verejnej správy o 4,1 % a klesla spotreba neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam o 3,2 %.

Na tvorbu pridanej hodnoty vplývala vyššia hrubá produkcia o 13,7 % (pri objeme 3 851 mld. Sk) a medzispotreba o 15,8 % (2 371,3 mld. Sk). Podiel medzispotreby na hrubej produkcii medziročne vzrástol o 1,1 p. b. na 59,5 %.

Podiel malých a stredných podnikov na základných ekonomických ukazovateľoch sa výrazne nezmenil. Po minuloročnom náraste o 1,7 p.b., v roku 2006 bol zaznamenaný mierny pokles podielu MSP na zisku (o 2,7 p.b.), pri súčasnom miernom poklese podielu na hrubej produkcii (o 0,7 p.b.) a zvýšení podielu MSP na zamestnanosti (o 0,1 p.b.).

Podiel na hrubej produkcii dosiahol u malých podnikov 22,0 % (nárast o 0,1 p.b.), u stredných podnikov 19,3 % (pokles o 0,7 p.b.) a u veľkých podnikov 58,7 % (nárast o 0,6 p.b.) (graf č. 22). V bežných cenách vzrástla hrubá produkcia v MSP (o 15,1 %) a vo veľkých podnikoch (o 18,1 %), čo predstavuje u MSP pokles oproti roku 2005 a u veľkých podnikov najväčší nárast za posledných 6 rokov.

Podiel na tvorbe pridanej hodnoty dosiahol u malých podnikov 28,5 % (nárast o 1,1 p.b.), u stredných podnikov 20,4 % (pokles o 1,1 p.b.) a u veľkých podnikov 51,1 % (rovnaký podiel ako v roku 2005) (graf č. 23). V bežných cenách vzrástla pridaná hodnota v MSP (o 14,7 %) i vo veľkých podnikoch (o 14,8 %).

Podiel na zisku pred zdanením u malých podnikov dosiahol 29,2 % (pokles o 1,9 p.b.),

u stredných podnikov 14,5 % (pokles o 0,8 p.b.) a u veľkých podnikov 56,3 % (nárast o 2,7 p.b.) (graf č. 24). Medziročný nárast zisku v MSP o 19,7 % zaostáva za veľkými podnikmi, kde zisk dosiahol nárast o 33,2 %.

Zamestnanosť si šiesty rok po sebe udržala rastovú tendenciu, výrazne klesajúci trend mal vývoj nezamestnanosti. V roku 2006 pracovalo v národnom hospodárstve (podľa výberového zisťovania pracovných síl) v priemere 2 301,4 tis. osôb. Zamestnancov bolo 2 002,6 tis., podnikateľov bez zamestnancov 216,7 tis., podnikateľov so zamestnancami 71,3 tis. a vypo-máhajúcich členov domácností 1,1 tisíc. V porovnaní s rokom 2005 sa zrýchlila dynamika rastu zamestnanosti o 1,7 p.b. na 3,8 %. Celkový rast počtu pracujúcich v národnom hospodárstve bol podporený hlavne vyšším počtom podnikateľov bez zamestnancov o 5,0 % a zamestnan-cov o 3,8 %. Počet podnikateľov so zamestnancami klesol o 0,3 % a počet vypo-máhajúcich členov domácností klesol až o 26,7 %.

Trend rastu zamestnanosti v malých a stredných podnikoch pokračoval už šiesty rok za sebou a jeho podiel na celkovej zamestnanosti v roku 2006 predstavoval 70,9 % (graf č. 10). Rast zamestnanosti v MSP bol v minulosti sprevádzaný výrazným poklesom zamestnanosti vo veľkých podnikoch, rok 2006 predstavuje obrat, keď súčasne vzrástla zamestnanosť v MSP aj vo veľkých podnikoch. Od roku 1999 počet pracovníkov vo veľkých podnikoch klesol o 249,8 tis. (28,6 %), zatiaľ čo v sektore MSP vzrástol počet pracovníkov o 409,7 tis. (36,8 %).

V zahranično-obchodnej činnosti tovarov a služieb podľa predbežných výsledkov (v bežných cenách) vzrástlo pasívne saldo oproti roku 2005 o 1,3 mld. Sk na 76 mld. Sk. V jeho objeme sa premietlo pasívne saldo zahraničného obchodu tovarov vo výške 96,7 mld. Sk a aktívne saldo vývozu a dovozu služieb 20,7 mld. Sk.

Podiel čistého pasívneho salda na hrubom domácom produkte sa medziročne znížil o 0,5 p. b. na 4,6 %. Exportná výkonnosť ekonomiky (meraná podielom vývozu výrobkov a služieb na HDP) vzrástla na 85,7 % (o 8,4 p. b.). Dovočná náročnosť (meraná podielom dovozu výrobkov a služieb na HDP) sa zvýšila na 90,3 % (o 7,9 p. b.).

3.11 Porovnanie s dostupnými zdrojmi EÚ

Štruktúra podnikateľského sektora v SR sa dnes už výrazne neodlišuje od jeho štruktúry v starších členských krajinách EÚ napriek tomu, že sektor malého a stredného podnikania sa u nás začal vytvárať len pred sedemnástimi rokmi. Porovnanie štruktúry podnikateľského sektora a jeho podielu na zamestnanosti v Slovenskej republike a krajinách EÚ - 25 z hľadiska veľkostnej štruktúry je možné podľa údajov uvedených v nasledujúcej tabuľke. Porovnanie je urobené podľa metodiky používanej v krajinách EÚ, ktorá nerozlišuje medzi právnymi formami podnikateľských subjektov, za podnik sú považované všetky ziskovo orientované právnické osoby aj fyzické osoby - podnikatelia. Aktuálnejšie údaje za krajiny EÚ nie sú k dispozícii.

Zdroj: údaje za SR: Štatistický úrad SR, prepočet NARMSP

Údaje za EÚ 25: epp.eurostat.ec.europa.eu

		Veľkosť podniku					Spolu
		mikro (0-9)	malý (10-49)	stredný (50-249)	veľký (250+)	MSP	
EÚ - 25 (2004)	počet podnikov (v tis.)	16 800	1 270	197	38,3	18 267	18 300
	<i>podiel na počte podnikov</i>	91,8%	6,9%	1,1%	0,2%	99,8%	100,0%
	počet zamestnancov (v tis.)	35 500	24 500	20 000	39 000	80 000	119 000
	<i>podiel na zamestnanosti</i>	29,8%	20,6%	16,8%	32,8%	67,2%	100,0%
Slovensko (2006)	počet podnikov	436 086	17 808	3 068	634	456 962	457 596
	<i>podiel na počte podnikov</i>	95,3%	3,9%	0,7%	0,1%	99,9%	100,0%
	počet zamestnancov	726 769	377 365	416 293	627 755	1 520 427	2 148 182
	<i>podiel na zamestnanosti</i>	33,8%	17,6%	19,4%	29,2%	70,8%	100,0%

4. ODPORÚČANIA NA ĎALŠIE ZLEPŠOVANIE PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA A ROZVOJ MSP

Základným predpokladom dlhodobej konkurencieschopnosti a rastu trhovej ekonomiky je priaznivé podnikateľské prostredie. Vývoj v sektore malých a stredných podnikov je na kvalitu podnikateľského prostredia citlivý vo zvýšenej miere. Vytvorenie priaznivých podmienok pre rozvoj MSP nemožno zamieňať za zvýhodňovanie MSP oproti iným subjektom, ale je to potrebné chápať ako vytváranie podnikateľského prostredia, ktoré umožní rýchly a efektívny rast sektora MSP.

Napriek tomu, že problematikou malého a stredného podnikania sa čiastočne zaoberajú viaceré dokumenty strategického alebo koncepčného charakteru, na Slovensku už niekoľko rokov neexistuje ucelená koncepcia podpory a rozvoja malého a stredného podnikania v strednodobom horizonte. V určitom zmysle tento dokument supluje programové dokumenty pre čerpanie regionálnej pomoci prostredníctvom štrukturálnych fondov EÚ. Táto situácia však nie je vyhovujúca, nakoľko bez zosúladenia s koncepciou podpory MSP sa realizáciou nových podporných programov v rámci ŠF ďalej zvyšuje fragmentácia podpory MSP, nie je zabezpečená koordinácia podpory zo ŠF s podporou z iných zdrojov a zosúladenie štruktúry nástrojov s potrebami MSP. Navyše, tieto programové dokumenty sa nezaobierajú úpravou podnikateľského prostredia v prospech rozvoja MSP.

Z uvedených dôvodov považujeme za potrebné, aby bola vypracovaná strednodobá stratégia podpory MSP, ktorá by vytvorila rámec pre využitie podporných nástrojov MSP, ich inštitucionálneho zabezpečenia a úprav právneho rámca podnikateľského prostredia s cieľom odstrániť prekážky rozvoja MSP na Slovensku.

Tvorba kvalitného podnikateľského prostredia si vyžaduje koordinovaný prístup všetkých rezortov, pretože takmer každý rezort do určitej miery svojou regulačnou činnosťou ovplyvňuje podnikateľské prostredie. Vytváranie vhodných podmienok napomáhajúcich rozvoju MSP by sa malo stať súčasťou politík všetkých ministerstiev, ostatných orgánov štátnej správy a samosprávy.

Základom pre ďalšie formovanie podnikateľského prostredia by mala byť zásada „Najskôr myslieť v malom“, ktorej hlavným zmyslom je zohľadňovať pri tvorbe predpisov a politík vo všetkých oblastiach potreby a možnosti malých podnikov, ako aj Európska charta pre malé podniky, ku ktorej SR pristúpila v roku 2002 a ktorá sa stala základným kameňom politiky podpory malých podnikov v rozšírenej Európe. Charta je deklaráciou princípov a činností, ktoré sa členské štáty zaviazali uskutočniť pre zjednodušenie a podporu malého podnikania. Je potrebné sa usilovať o to, aby sa Európska charta pre malé podniky využívala ako efektívny nástroj pre zlepšovanie podmienok malých a stredných podnikov v SR.

Na základe konštatovaní z predchádzajúcich kapitol navrhujeme v záujme skvalitnenia podnikateľského prostredia a zlepšenia podmienok pre dlhodobý rozvoj MSP prijať nasledovné opatrenia.

4.1 V oblasti legislatívnych a administratívnych bariér

- Stabilizovať právne prostredie pre činnosť MSP, minimalizovať zmeny zákonov. V záujme odstránenia nejednoznačnosti predpisov zabezpečiť, aby gestorský rezort (tvorca zákonnej normy) bol povinný poskytnúť záväzný výklad znenia zákona.
- Stanovovať dostatočne dlhú dobu medzi prijatím predpisu a nadobudnutím jeho účinnosti, prijímať legislatívu ovplyvňujúcu sektor MSP tak, aby nadobúdala účinnosť iba k jednému dátumu v roku (napr. k 1. januáru).
- Inštitút skráteného schvaľovacieho konania v NR SR využívať len v ojedinelých prípadoch a takto zabezpečiť, aby návrhy zákonov boli kvalitne pripravené a posúdené. Predkladať návrhy zákonov jednoduché, čitateľné, stručné a jednoznačné.
- V záujme skvalitnenia právneho rámca pre podnikanie a zvýšenie jeho stability začať využívať v legislatívnom procese všetky dostupné prvky politiky lepšej regulácie („Better regulation“), tak ako ich definuje OECD alebo Európska komisia.
- Do postupov pri príprave právnych predpisov zahrnúť najmä dva doteraz absentujúce prvky: konzultácie s dotknutými subjektmi v skorom štádiu prípravy predpisov (zástupcovia podnikateľov, vykonávateľ predpisu a pod.) a hodnotenie dopadov navrhovaného predpisu na podnikateľské prostredie pomocou jednotnej a záväznej metodiky. Pre hodnotenie dopadov musí byť vytvorený systém, ktorý bude garantovať kvalitu tohto procesu a zabezpečovať metodickú podporu jednotlivým ministerstvám pri vykonávaní analýz.
- Zaviesť povinnosť vecne príslušného rezortu vyhodnocovať skutočné dopady prijatých predpisov s určitým časovým odstupom od ich prijatia a v prípade identifikácie nežiaducich negatívnych vplyvov na podnikateľské prostredie vykonať potrebné úpravy.
- Zrealizovať analýzu administratívneho zaťaženia podnikateľskej sféry vyplývajúceho z existujúcich právnych predpisov. Na základe uvedenej analýzy identifikovať možnosti na zníženie administratívneho zaťaženia a pristúpiť k jeho systematickej redukcii.
- Odstrániť neúmerné sankcie štátnych, samosprávnych, verejnoprávných a iných správnych orgánov voči MSP pri nesplnení povinností, najmä nepeňažných. Pri menej závažných nedostatkoch zaviesť zásadu povinnosti upozornenia pred sankciou. Zo strany kontrolných orgánov uplatňovať najmä u malých podnikateľov prevenciu pred represiou, tzn. vzdelávacími aktivitami pre cieľovú skupinu zabezpečiť vyšší stupeň dodržiavania predpisov.
- Pokračovať vo vytváraní podmienok pre spravodlivé riešenie sporov bez zbytočných prieťahov s cieľom zlepšenia kvality a výkonnosti systému súdnictva, zvýšiť vymožitelnosť práva úpravou občianskeho súdneho poriadku, najmä zefektívnením procesných postupov vrátane stanovenia lehôt na konanie súdu v príslušnej veci.
- Zvýšiť informovanosť podnikateľských subjektov v oblasti alternatívnych metód riešenia sporov s cieľom zvýšiť ich využívanie.

- Zjednodušiť administratívne postupy pri začatí podnikania vytvorením jedného miesta na vybavenie všetkých náležitostí pre začínajúceho podnikateľa, vrátane poskytovania základného podnikateľského poradenstva.
- Zjednodušiť administratívny postup pri platení odvodov spoločným výberom odvodov a daní a ich zúčtovaním; zrušiť inštitút zúčtovania odvodov na zdravotné poistenie v súčasnej podobe a nahradiť automatickým systémom, kde zdravotné poisťovne budú získavať všetky údaje potrebné k vykonaniu zúčtovania z daňových úradov a Sociálnej poisťovne.
- Podnikatelia by tiež privítali zjednodušenie výpočtu platieb, čomu by malo predchádzať zjednotenie vymeriavacích základov pre sociálne poistenie, zdravotné poistenie a iné odvody.
- Zhodnotiť dopady novej právnej úpravy konkurzného konania predovšetkým vo vzťahu k jeho rýchlosti, efektívnosti a miere uspokojenia veriteľov.
- Urýchlene zavádzať služby e-governmentu vo všetkých oblastiach, kde dochádza k interakcii štátnej správy a samosprávy s podnikateľskými subjektmi.
- Informatizáciou štátnej a verejnej správy odstrániť niekoľkonásobne sa opakujúce požiadavky na informácie, doklady a údaje podnikateľov. Urýchleným zavádzaním služieb e-governmentu zefektívniť procesy vo všetkých oblastiach, kde dochádza k interakcii verejnej správy s podnikateľskými subjektmi.
- Vytvoriť stimulujúce podmienky pre široké využívanie elektronického podpisu podnikateľskými subjektmi.
- Zhodnotiť systém verejného obstarávania z hľadiska zapojenia malých a stredných podnikateľov a navrhnúť opatrenia na odstránenie prekážok väčšieho zapojenia MSP do verejného obstarávania tovarov a služieb.
- Zaviesť systém elektronického verejného obstarávania, ktorý by postupne úplne nahradil klasický proces verejného obstarávania pri nákupe tovarov verejnou správou.
- Systémovo riešiť postavenie živnostníka, SZČO, ako sebazamestnávateľa. Súčasná legislatíva nepriznáva živnostníkovi výhody zamestnanca (samozamestnanca) a chápe ho skôr ako organizáciu, kde živnostník vystupuje len ako majiteľ, pričom sa nezohľadňuje jeho vlastná práca. Jedná sa predovšetkým o možnosť uznať ako výdavky ovplyvňujúce základ dane z príjmu vlastnú prácu živnostníka (najmenej vo výške minimálnej mzdy) a umožniť tvorbu a čerpanie Sociálneho fondu i pre živnostníka za rovnakých podmienok ako u zamestnanca.

4.2 V oblasti prístupu ku kapitálu a podporných programov

- Vypracovať základné koncepčné materiály pre oblasti podpory rozvoja MSP, inovácií a klastrů. Koncepcia podpory rozvoja MSP by sa mala koncentrovať na zabezpečenie všetkých

potrieb MSP príslušnými podpornými nástrojmi, ich inštitucionálnym zabezpečením a adekvátnou náhradou za programy podpory MSP financované zo štátneho rozpočtu, z ktorých väčšina bola v priebehu roku 2004 pozastavená.

- Uľahčiť pre začínajúcich podnikateľov prístup k štartovaciemu kapitálu formou poskytovania zvýhodnených úverov resp. záruk. Jedná sa predovšetkým o posilnenie záručných programov SZRB a mikropôžičkového programu NARMSP.
- V záujme zvýšenia pravdepodobnosti prežitia začínajúcich podnikateľov je potrebné vo väčšej miere spájať podporu začínajúcim a malým podnikateľom formou mikroúverov a poskytovanie vzdelávacích a poradenských služieb.
- Podporu začínajúcim podnikateľom vo forme príspevku na samostatnú zárobkovú činnosť neviazať na povinnosť jeho vstupu do evidencie nezamestnaných a zotrvanie v nej po dobu 6 až 24 mesiacov.
- Zlepšiť dostupnosť rizikového kapitálu pre začínajúce inovatívne firmy vytvorením systému založenom na zapojení súkromných aj verejných zdrojov pri striktnom dodržaní trhových princípov. Zvážiť možnosť daňového zvýhodnenia osôb, ktoré investujú do rizikového kapitálu. Realizovať programy na zlepšenie pripravenosti MSP na využívanie rizikového kapitálu („investment readiness“ programy).
- Identifikovať a odstraňovať legislatívne prekážky v oblasti kapitálového trhu a zabezpečiť jeho fungovanie.
- Zlepšovať podmienky pre začínajúcich malých a stredných podnikateľov pri získavaní priestoru na podnikanie v podnikateľských inkubátoroch alebo priemyselných parkoch, zabezpečiť špecializované poradenstvo inovatívnym firmám v technologických inkubátoroch.
- S cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť MSP ich zapojením do sieťových štruktúr je potrebné systematicky podporovať vznik a rozvoj klastrov, najmä v rýchlo sa rozvíjajúcich sektoroch (strojárstvo, automobilový priemysel, elektrotechnický priemysel, informačné technológie).
- Zaviesť program na podporu účasti MSP v rámcovom programe Európskeho spoločenstva pre výskum a technický rozvoj, ktorý by pomohol slovenským MSP participovať na využívaní výsledkov špičkového európskeho výskumu.
- V záujme lepšieho uplatnenia MSP na jednotnom trhu EÚ a medzinárodných trhoch je potrebné venovať zvýšenú pozornosť aj podpore exportných aktivít MSP. Špecifické podporné programy by sa mali zamerať predovšetkým na odstránenie základných nedostatkov MSP v zahraničnom obchode, ktorými sú nedostatočné skúsenosti so zahranično-obchodnými transakciami, nedostatočná znalosť trhu a príslušných predpisov, získanie obchodného partnera, financovanie exportu a pod.

- Znížiť administratívnu náročnosť, skrátiť a zjednodušiť procedúry pri získavaní a využívaní podpory pre MSP, ktoré sú najmä pri programoch financovaných zo štrukturálnych fondov neúmerne zdĺhavé a administratívne náročné.
- Zabezpečiť širšiu dostupnosť poradenských služieb prostredníctvom podporných programov financovaných zo ŠR.
- Na zvýšenie transparentnosti poskytovanej štátnej pomoci zaviesť zverejňovanie všetkých jej príjemcov na jednej centrálnej internetovej stránke.

4.3 V oblasti vzdelávania, poradenstva a informovanosti

- Z hľadiska prehlbujúcich sa štrukturálnych nedostatkov trhu práce je dôležité zosúladienie výchovno-vzdelávacieho systému stredného odborného školstva s potrebami MSP z hľadiska študijných odborov, preskupenie rozsahu teórie v prospech praxe a aplikácie nových moderných technológií.
- Podporovať rozvoj podnikateľského ducha, podnikateľskej kultúry a podnikateľských zručností na všetkých stupňoch škôl, pričom je potrebné kombinovať formálny prístup (úprava existujúcich učebných osnov), ako aj neformálny prístup spočívajúci v úzkom kontakte s podnikateľskou praxou (realizáciou projektov tzv. študentských mikrofiriem, spolupráca s podnikateľským sektorom).
- Otázky výchovy, vzdelávania budúcich generácií živnostníkov musia tvoriť sústavu celoživotného vzdelávania. V školskom systéme je potrebné vytvárať základy pre zmenu filozofie prechodu od zamestnaneckej k zamestnávateľskej spoločnosti, vychovávať absolventov stredných a vysokých škôl pripravených na samozamestnávanie prostredníctvom zvýšenia vedomostí v oblasti podnikateľskej ekonomiky, práva a v oblasti informatiky a komunikácie.
- Je potrebné zvýšiť investície do vzdelávania pomocou osobitných programov pre MSP a ich poradcov v podporných štruktúrach a organizáciách zastupujúcich záujmy MSP.
- V nadväznosti na vytvorenie siete jednotných kontaktných miest (JKM) a úpravu legislatívy s cieľom zjednodušenia začiatku podnikania rozšíriť funkciu JKM integráciou poradenstva pre začínajúcich podnikateľov.
- Výraznejšie podporovať poradenstvo a vzdelávanie o možnostiach podnikania na trhoch EÚ a trhoch tretích krajín.
- Zvýšiť transparentnosť podnikateľského prostredia dobudovaním on-line verzií obchodného registra (zbierka listín, záväznosť výpisu) a katastrálneho registra (prístup všetkým záujemcom bez poplatenia).
- Zabezpečiť dostatočnú komunikáciu vlády pri zavádzaní zmien ovplyvňujúcich podnikateľské prostredie smerom k podnikateľskému sektoru.

4.4 V oblasti zamestnanosti

- Systém aktívnej politiky trhu práce orientovať viac na podporu tvorby pracovných príležitostí v malých a stredných podnikoch, ktoré vykazujú vysokú absorpčnú kapacitu.
- Z hľadiska zvýšenia zamestnateľnosti dlhodobo nezamestnaných osôb navrhujeme zaviesť podporný systém pre zamestnávateľov, na základe ktorého by štát participoval po určitú dobu na odvodovom zaťažení podnikateľa, ktorý zamestná takéhoto pracovníka. Čas trvania podpory by zohľadňoval potrebnú rekvalifikáciu zamestnanej osoby, resp. nadobudnutie pravidelných pracovných návykov.
- Podporovať samozamestnávanie prostredníctvom poradenských služieb a vzdelávania financovaných z programov štátneho rozpočtu pre záujemcov o podnikanie.
- Preorientovať sociálnu výpomoc občanovi, ktorý začína podnikat' z núdze, pod určitým ekonomickým tlakom, z podpory v nezamestnanosti do foriem pomoci aktívnej podpory v začiatkoch podnikania.
- Prijat' opatrenia na zníženie administratívnej náročnosti súvisiacej so zamestnávaním (prijímanie zamestnanca, systém odvodov do fondov) a opatrenia na zníženie celkových nákladov práce znížením odvodov do fondov na základe komplexnej a objektívnej analýzy potrieb a možností ďalšieho znižovania odvodového zaťaženia v SR.
- Klásť dôraz na rozvoj programov a pilotných projektov na podporu zamestnania rizikových skupín účastníkov trhu práce.

5. ŠTÁTNA PODPORA MSP

5.1 Ministerstvo hospodárstva SR

Podpora zo strany Ministerstva hospodárstva SR (MH SR) v oblasti rozvoja malého a stredného podnikania bola v roku 2006 zameraná najmä na zvyšovanie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, predovšetkým v spojitosti s fungovaním na trhu Európskej únie. Podpora MSP zo strany MH SR sa realizovala najmä prostredníctvom opatrení Sektorového operačného programu Priemysel a služby a grantových schém Národného programu PHARE FM 2003.

MH SR plní funkciu Riadiaceho orgánu pre Sektorový operačný program Priemysel a služby (ďalej len SOP PS). V priebehu roka 2006 prebiehala implementácia jednotlivých zmluvnených projektov prijatých v rámci výziev z roku 2004. V roku 2006 boli tiež vyhlásené výzvy na predkladanie projektov v rámci opatrení zameraných na podporu súkromného sektora, konkrétne v rámci opatrenia 1.1, schéma de minimis, bola vyhlásená výzva zameraná na nákup inovatívnych technológií a v rámci opatrenia 1.5, schéma de minimis, výzva zameraná na podporu účasti na zahraničných veľtrhoch a výstavách.

V zmysle podpísaných Finančných memoránd medzi Európskou komisiou a Slovenskou republikou je MH SR riadiacim orgánom a poskytovateľom pomoci Národného programu PHARE pre grantové schémy „Podpora inovatívnych malých a stredných podnikov“ a „Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu – FM 2003“.

V roku 2006 bola ukončená realizácia projektov v rámci grantových schém Národného programu PHARE FM 2003. Cieľom grantovej schémy „Podpora inovatívnych malých a stredných podnikov“ bola podpora výrobných odvetví v oblastiach založených na poznatkoch, ktorých aplikácia vedie k zvyšovaniu produktivity práce, podpora rozvoja malých a stredných podnikov a zlepšovanie ich konkurencieschopnosti na trhu prostredníctvom inovácií a zvýšiť dostupnosť finančných zdrojov pre inovatívne spoločnosti prostredníctvom založenia udržateľnej investičnej schémy rizikového kapitálu (podporených 74 projektov v celkovej výške viac ako 3,2 mil. EUR). Druhou schémou bola Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu, ktorej cieľom je priama a nepriama podpora malých a stredných podnikateľov pôsobiacich v oblasti cestovného ruchu a miestnych a regionálnych asociácií zameraných na rozvoj cestovného ruchu (podporených 48 projektov v celkovej výške viac ako 3,5 mil. EUR).

Pozornosť bola venovaná aj rozvoju podpornej podnikateľskej infraštruktúry prostredníctvom podpory budovania inkubátorov, podpore prevádzkovania týchto inkubátorov, tiež centier prvého kontaktu a Euro info centier.

5.2 Inovačný fond

Inovačný fond, n.f., v pôsobnosti MH SR je zameraný na podporu výskumu a vývoja v priemyselných odvetviach s cieľom zabezpečiť urýchlenie prenosu výsledkov výskumu a vývoja do praxe a vytvoriť podmienky na urýchlenie inovačného rastu priemyselnej produkcie,

zvýšenie konkurencieschopnosti a exportu domácej produkcie. Inovačný fond, n.f., uzatvoril v súlade so svojím štatútom 6 nových zmlúv na poskytnutie návratnej finančnej výpomoci v celkovej výške 20 300 000 Sk. Návratná finančná výpomoc sa poskytuje spravidla v dvoch tranziách počas dvoch rokov, kedy sa projekt rieši.

5.3 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR spolu aj s Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny používa nástroje aktívnej politiky trhu práce podľa zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“).

Aktívna politika trhu práce (APTP) je významným činiteľom, ktorý napomáha začleneniu uchádzačov o zamestnanie na trh práce širokým spektrom nástrojov. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny v úzkej spolupráci s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci celého Slovenska implementovali v sledovanom období nástroje aktívnej politiky trhu práce, ktorých legislatívny rámec je obsiahnutý zákonom o službách zamestnanosti. Väčšina z nástrojov aktívnej politiky trhu práce bola realizovaná prostredníctvom národných projektov, ktoré sú spolufinancované z Európskeho sociálneho fondu. Realizácia aktívnej politiky trhu práce korešpondovala s cieľmi projektov, ktorých zámerom bolo zvýšenie zamestnateľnosti a podpora zamestnanosti v roku 2006.

Základným legislatívnym východiskom pre realizáciu aktívnej politiky trhu práce tvoril zákon o službách zamestnanosti, ktorý bol od roku 2004 niekoľkokrát novelizovaný. Novely zákona sa dotkli aj aktívnej politiky trhu práce, najmä podpory tvorby miest. Od roku 2005 sa zvýšila výška poskytovaných príspevkov na podporu zamestnávania znevýhodnených skupín nezamestnaných, čo malo za následok vyššiu podporu tvorby pracovných miest.

Aktívna politika trhu práce sa realizuje v zmysle zákona o službách zamestnanosti prostredníctvom nasledovných nástrojov APTP:

- § 46 vzdelávanie a príprava pre trh práce uchádzača a záujemcu o zamestnanie,
- § 47 vzdelávanie a príprava pre trh práce zamestnanca,
- § 49 príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť,
- § 50 príspevok na zamestnávanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie,
- § 51 príspevok na vykonávanie absolventskej praxe,
- § 52 príspevok na aktivačnú činnosť,
- § 56 príspevok na zriadenie chránenej dielne a chráneného pracoviska a na ich zachovanie,
- § 57 príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti,
- § 59 príspevok na činnosť pracovného asistenta,
- § 60 príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov.

V nasledujúcom prehľade sú uvedené jednotlivé nástroje aktívnej politiky trhu práce a ich základné ukazovatele, t.j. počet vytvorených pracovných miest resp. zaradených uchá-

džačov o zamestnanie do jednotlivých aktivít, dohodnutá suma podpory a priemerná suma finančných prostriedkov na 1 vytvorené pracovné miesto resp. na jednu zaradenú osobu.

Prehľad podpory podľa jednotlivých nástrojov aktívnej politiky trhu práce

Nástroj APTP	Počet vytvorených- obsadených PM, resp. počet zaradených osôb, resp. počet podporených PM	Rok 2006	
		Dohodnutá suma finančných prostriedkov, v Sk	Priemerná dohodnutá suma finančných prostriedkov na jedno vytvorené - obsadené PM, resp. jednu zaradenú osobu, resp. jedno podporené PM (v Sk)
§ 46	8,377	55,127,706	6,581
§ 47	1,228	21,853,447	17,796
§ 49	10,477	674,463,247	64,376
§ 50	3,490	266,300,679	76,304
§ 51	14,503	138,253,834	9,533
§ 52	218,071	1,094,856,385	5,021
§ 56	638	114,215,831	179,022
§ 57	405	76,448,848	188,763
§ 59	60	15,242,003	254,033
§ 60	2,793	121,389,900	43,462
Spolu	260,042	2,578,151,880	9,914

5.4 Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR plní úlohu Riadiaceho orgánu pre Jednotný programový dokument Bratislava Cieľ 2 (JPD2). V prioritě Podpora hospodárskej činnosti a trvalo udržateľného rozvoja cieľového územia bolo rozpracovaných 5 opatrení, z ktorých dve sú určené pre MSP prostredníctvom dvoch schém štátnej pomoci a jednej schémy de minimis.

V zmysle opatrenia 1.1 Rozvoj MSP bola vypracovaná Schéma podpory malého a stredného podnikania JPD2 a v zmysle opatrenia 1.3 Schéma podpory cestovného ruchu JPD2. Pre vybrané aktivity opatrenia 1.1 a 1.3 bola samostatne vypracovaná Schéma podpory malého a stredného podnikania JPD2 (schéma de minimis).

Prostredníctvom **Schémy podpory malého a stredného podnikania JPD2 Opatrenia 1.1** sú prioritne podporované aktivity umožňujúce vytvorenie dlhodobo udržateľných pracovných miest a podporujúce rast výkonnosti a konkurencieschopnosti MSP. Opatrenie je zamerané na zvýšenie podnikateľskej aktivity obyvateľstva v cieľovom regióne, ktorá má prispieť k zníženiu miery nezamestnanosti.

Cieľom opatrenia je dosiahnutie stabilného a diverzifikovaného podnikateľského prostredia, vytvorenie dlhodobo udržateľných pracovných miest a zvýšenie rastu exportnej výkonnosti a konkurencieschopnosti MSP prostredníctvom efektívnejšieho zhodnocovania potenciálu regiónu v oblasti modernej techniky, technológie a diverzifikácie činností, zabezpečenia realizácie transferu nových informácií a technológií do priemyslu v regióne z hľadiska inovácie výrobkov, ich kvality a konkurencieschopnosti a modernizácie priemyslu v regióne,

ktoré vytvárajú podmienky pre tvorbu efektívnych pracovných miest.

Pod opatrenie 1.1 Rozvoj malého a stredného podnikania sú zahrnuté investičné projekty, prvá účasť na výstavách, veľtrhoch a obchodných misiách v zahraničí, poradenské a konzultačné služby a projekty podľa schémy de minimis.

V rámci Schémy podpory malého a stredného podnikania JPD2 bolo k 31.12. 2006 schválených 17 investičných projektov v sume 124 mil. Sk. K 31.12. 2006 riadiaci orgán JPD2 uzatvoril zmluvy so 7 príjemcami vo výške takmer 70 mil. Sk. Odhadovaný počet pracovných miest vytvorených prostredníctvom nových projektov je 52, zachovaných pracovných miest 311. Celková výška investícií pod-porovaných novými projektmi tvorí sumu 168,9 mil. Sk.

Schéma podpory rozvoja cestovného ruchu JPD2 v rámci Opatrenia 1.3 slúži na efektívnejšie využitie potenciálu územia na rozvoj cestovného ruchu a rekreácie a na zvýšenie konkurencieschopnosti bratislavského regiónu v rámci stredoeurópskeho regiónu. Cieľom je dosiahnuť úroveň kvality služieb v oblasti cestovného ruchu a rekreácie porovnateľnú s poskytovanými turistickými službami vo vyspelých regiónoch členských štátov EÚ. Ďalším cieľom je podpora tvorby nových a využitie existujúcich kapacít cestovného ruchu, zlepšenie štruktúry a kvality poskytovaných služieb a zvýšenie turistickej návštevnosti regiónu.

Pod opatrenia 1.3 Rozvoj podnikateľských aktivít a služieb v oblasti cestovného ruchu a rekreácie sú zahrnuté investičné projekty, prvá účasť na výstavách, veľtrhoch a obchodných misiách v zahraničí, poradenské a konzultačné služby a projekty podľa schémy de minimis.

V rámci Schémy podpory rozvoja cestovného ruchu JPD2 bolo k 31. 12. 2006 schválených 15 investičných projektov v sume 191,9 mil. Sk. K 31. 12. 2006 riadiaci orgán JPD2 uzatvoril zmluvy s 8 príjemcami vo výške 114,8 mil. Sk. Odhadovaný počet pracovných miest vytvorených prostredníctvom nových projektov je 56, zachovaných pracovných miest 60. Celková výška investícií podporovaných novými projektmi tvorí sumu 220,5 mil. Sk.

V rámci **Schémy pomoci malým a stredným podnikateľom** (schéma pomoci de minimis) bolo ku koncu roka 2006 schválených spolu 38 projektov v celkovej sume 16,3 mil. Sk, pričom riadiaci orgán JPD2 uzatvoril zmluvy so 7 príjemcami vo výške 6,5 mil. Sk.

5.5 Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Finančná podpora podnikateľskej sféry v rezorte pôdohospodárstva sa uskutočňuje prostredníctvom Pôdohospodárskej platobnej agentúry (PPA). Podpora malých a stredných podnikateľov je uskutočňovaná predovšetkým implementáciou opatrení v rámci Sektorového operačného programu Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka 2004 – 2006, Plánu rozvoja vidieka SR 2004 – 2006 a podpôr podľa výnosu MP SR č. 806/2004-100. PPA v minulosti neevidovala poskytovanie domácich podpôr v členení podľa kategórie malých a stredných podnikateľov, zavedenie predmetnej evidencie v tomto rezorte uplatňuje od roku 2006 na základe rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva SR (MP SR).

Podrobný prehľad o poskytnutej podpore v rámci Sektorového operačného programu Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, Plánu rozvoja vidieka SR a výnosu MP SR č. 806/2004-100 je uvedený v prílohe č. 2, tabuľky 1 a 2.

5.6 Slovenská záručná a rozvojová banka

Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s., (ďalej SZRB) je špecializovanou štátnou inštitúciou so zameraním na podporu podnikania najmä kategórie malých a stredných podnikateľov. SZRB vznikla v roku 1991 pôvodne ako štátny peňažný ústav, ktorý sa v roku 2002 transformoval na akciovú spoločnosť so 100 %-ným vlastníctvom Ministerstva financií Slovenskej republiky.

Špecifické poslanie SZRB spočíva od jej vzniku predovšetkým v poskytovaní bankových záruk pre podnikateľské subjekty, ktoré nemajú dostatočné ručenie majetkom voči komerčným úverujúcim bankám. V súčasnosti SZRB poskytuje aj úvery. Podobne, ako pri bankových zárukách, aj pri úveroch je SZRB schopná s primeranou obozretnosťou akceptovať vyššie riziko z hľadiska hodnotenia podnikateľa resp. jeho zabezpečenia. Tento prístup k hodnoteniu rizika umožňuje financovať aj novovzniknuté podnikateľské subjekty. Týmto spôsobom banka zjednodušuje prístup k úverovým zdrojom, a tým napomáha pri spúšťaní a rozvoji podnikateľskej činnosti. SZRB spolupracovala s viacerými ministerstvami pri realizácii podporných programov s rôznymi finančnými nástrojmi. V záujme rozvoja komunálnej sféry SZRB financuje aj rozvoj miest alebo obcí. Prostredníctvom špeciálneho úveru možno financovať projekty štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, týkajúce sa prakticky akejkolvek oblasti s pozitívnym dosahom na životné prostredie. Relatívne novou aktivitou banky je sprostredkovanie kontaktov medzi investormi a podnikateľmi s inovatívnymi projektmi.

5.6.1 Záručné programy

Predmetom týchto programov je poskytovanie bankových záruk SZRB na finančné úvery tých podnikateľov, ktorí nedisponujú dostatočnými zabezpečovacími prostriedkami.

1. Bankové záruky na finančné úvery

Týmto programom SZRB podporuje rozvoj a stabilizáciu malého a stredného podnikania na Slovensku, rozvoj miest, obcí a regiónov, environmentálnych, úsporných energetických a ďalších programov s charakterom projektového financovania.

2. Program štátnej podpory obnovy bytového fondu formou poskytovania bankových záruk za úvery

Cieľom programu je vytvárať podmienky na obnovu bytového fondu v bytových domoch vrátane zníženia jeho energetickej náročnosti. O záruku môžu požiadať spoločenstvá vlastníkov bytov a správcovia, ktorí vykonávajú správu bytov pre vlastníkov bytov.

Vyhlasovateľ programu: Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

3. Všeobecné podmienky SZRB, a. s., na poskytovanie bankových záruk na finančné úvery Štátneho fondu rozvoja bývania, určené pre obce a mestá na výstavbu obecných nájomných bytov

Tieto bankové záruky poskytuje SZRB na finančné úvery poskytnuté obciam a mestám Štátnym fondom rozvoja bývania (ďalej len ŠFRB) na výstavbu obecných nájomných bytov. Cieľom je umožniť obciam a mestám, ktoré nedisponujú dostatočným zabezpečením úveru pred kolaudáciou, prístup k finančným prostriedkom na výstavbu nájomných obecných bytov.

4. Banková záruka na úver poskytovaný Štátnym fondom rozvoja bývania na obnovu bytového fondu

Účelom poskytovania bankovej záruky na úver ŠFRB na obnovu bytového fondu je skvalitnenie bývania a úspora energií v bytových domoch. Táto záruka je určená pre spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

5. Všeobecné podmienky SZRB, a. s., na poskytovanie bankovej záruky na produkt SOLVENT BIZNIS KARTA OTP Banky Slovensko, a.s.

Produkt SOLVENT BIZNIS KARTA spája všetky spôsoby použitia medzinárodnej platobnej karty s využitím revolvingového úveru. Úverová karta umožňuje nepretržitý prístup klienta k finančným prostriedkom poskytnutých bankou do výšky stanoveného úverového limitu. S každou uskutočnenou splátkou úveru sa úverový limit automaticky obnovuje.

6. Bankové záruky na mikroúver poskytnutý Tatra bankou, a.s.

Cieľom tejto záruky je rozšírenie možností financovania malých a stredných podnikateľov formou záruky za flexibilný úver bez hmotného zabezpečenia; pri kontokorentnom úvere bez sledovania účelovosti.

7. Bankové záruky na mikroúver poskytnutý ISTROBANKOU, a.s.

SZRB poskytuje bankovú záruku na investičný alebo prevádzkový úver poskytovaný ISTROBANKOU, a.s. Prijemcami záruky sú malí a strední podnikatelia.

V priebehu roka 2006 bolo poskytnutých 473 záruk v hodnote 1 763,8 mil. Sk (údaje o poskytnutých zárukách sú uvedené v tabuľkách č. 3 a 4 prílohy č. 2). Poskytnutými zárukami sa v sledovanom období prispelo k vytvoreniu 117 nových pracovných miest. Kumulatívne sa prostredníctvom uvedených programov napomohlo k vzniku 12 835 nových pracovných miest.

5.6.2 Úverové programy

SZRB k 31. 12. 2006 realizovala úverové produkty pre MSP prostredníctvom jedenástich priamych úverových programov a troch nepriamych úverových programov.

A) Priame úvery

1. Priame úvery

Cieľom programu je podpora malých a stredných podnikateľov v SR, podpora rozvoja regiónov, miest a obcí. Prijemcami úveru sú podnikatelia, mestá a obce, právnické osoby, ktoré boli zriadené podľa osobitných predpisov (napr. spoločenstvá vlastníkov bytov).

2. *POĽNOÚVER*

SZRB poskytuje preklenovací prevádzkový POĽNOÚVER pre poľnohospodárov žiadajúcich o priame platby ako riešenie prechodného nedostatku finančných prostriedkov spôsobeného sezónnosťou poľnohospodárskej prvovýroby a externými vplyvmi, časovým nesúladom medzi vznikom skutočných nákladov a poskytnutím priamych platieb z Pôdohospodárskej platobnej agentúry.

3. *Úver pre poľnohospodárskych prvovýrobcov s možnosťou opätovného poskytnutia*

Úver poskytuje možnosť uzavretia zmluvy až do piatich rokov s každoročným prehodnocovaním potreby financovania na ďalšie ročné obdobie v závislosti od analýzy ekonomickej situácie klienta a plnenia jeho záväzkov.

4. *MIKROÚVER*

Umožňuje novo začínajúcim aj existujúcim podnikateľom zamestnávajúcim do 50 zamestnancov prístup k úverovým zdrojom za výhodných podmienok. Úver je určený na financovanie krátkodobých a strednodobých bežných podnikateľských potrieb, spravidla na financovanie prevádzkového kapitálu súvisiaceho s rozvojom podnikania, financovanie nákupu hmotného a nehmotného investičného majetku a rekonštrukciu a modernizáciu hmotného majetku.

5. *Úver PODNIKATEĽKA*

Pomáha začínajúcim ženám - podnikateľkám pri založení živnosti alebo inej formy výkonu podnikateľskej činnosti a už podnikajúcim ženám, zamestnávajúcim do 20 zamestnancov, rozvíjať podnikateľské činnosti. Úver je určený na financovanie krátkodobých a strednodobých bežných podnikateľských potrieb, spravidla na financovanie prevádzkového kapitálu súvisiaceho s rozvojom podnikania, financovanie nákupu hmotného a nehmotného investičného majetku a rekonštrukciu a modernizáciu hmotného majetku.

6. *Úver PODNIKANIE MLADÝCH*

Úver podporuje rozvoj podnikateľských aktivít začínajúcich a existujúcich mladých podnikateľov do 30 rokov, umožňuje im prístup k úverovým zdrojom, pomáha im pri začiatkoch podnikateľskej činnosti. Poskytuje tiež počiatočný kapitál vysokoškólakom na rozvoj

podnikateľskej činnosti počas štúdia alebo po jeho ukončení. Úver je určený na financovanie nákupu hmotného a nehmotného investičného majetku, rekonštrukciu a modernizáciu hmotného majetku, s možnosťou financovania investičného projektu.

7. Úver Rozvoj III - BYTY

Úver je určený na financovanie výstavby, rekonštrukciu, modernizáciu a renováciu bytov a rodinných domov. Účelom je vytvoriť podmienky na rozvoj bytovej výstavby.

8. Úver na obnovu bytového fondu pre spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov

Úver je určený na financovanie projektov, zameraných na obnovu bytového domu, najmä opravy, modernizácie a rekonštrukcie spoločných častí, zariadenia príslušenstva bytových domov.

9. Úver Rozvoj III - VIDIEK

Úver je poskytovaný na realizáciu podnikateľských zámerov vo vidieckych oblastiach (mesto, resp. obec do 25 000 obyvateľov). Úver zlepšuje prístup k dlhodobému financovaniu samostatne hospodáriacim roľníkom, prvovýrobcom, spracovateľom poľnohospodárskej produkcie, malým a stredným podnikom vo vidieckych oblastiach.

10. Úver Rozvoj III - OBCE

Úver je určený obciam, verejným a súkromným subjektom, ktoré dodávajú komunálne služby a sú priamo zodpovedné za implementáciu investícií. Účelom úveru je financovanie dlhodobých investícií do fixných aktív, ktoré sa týkajú výstavby, skvalitnenia alebo renovovania malej komunálnej infraštruktúry.

11. Úver environmentálnych a iných projektov

Úverové zdroje sú určené na spolufinancovanie projektov výstavby infraštruktúry, realizácie energetických projektov, zabezpečenia zásobovania pitnou vodou, odkanalizovanie, výstavby čistiarní odpadových vôd, ako aj podpory investícií severských krajín. Z úveru možno financovať projekty spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, ale tiež akékoľvek iné projekty. Prijemcami úveru sú malé a strední podnikatelia, obce, ako aj podniky s majetkovou účasťou obcí.

12. Úver environmentálnych projektov

Zdroje sú určené na financovanie projektov spolufinancovaných zo zdrojov Kohézneho fondu alebo zo štrukturálnych fondov. Prijemcami úveru sú vodárenské spoločnosti s projektmi zameranými na výstavbu nových čistiarní odpadových vôd, ich rekonštrukciu a obnovu, zvyšovanie kapacity a budovanie nových kanalizácií a investície do zásobovania vodou. Okrem zdrojov z Kohézneho fondu alebo zo štrukturálnych fondov je financovanie projektov zabezpečené aj zdrojmi zo štátneho rozpočtu. Tieto prostriedky tvoria nenávratný grant.

B) Nepriame úvery

1. Úverový program ROZVOJ III MSP

Program je určený pre malých a stredných podnikateľov a pre mestá a obce. Z úveru je možné financovať strednodobé a dlhodobé investície, resp. mestskú a obecnú infraštruktúru.

2. Úverový program ROZVOJ II MSP - EÚ

Program umožňuje malým a stredným podnikateľom prístup k dlhodobým zdrojom investičného a investično-prevádzkového charakteru.

3. Úverový program ROZVOJ III - Byty

Predmetom úveru je financovanie výstavby, rekonštrukcie, modernizácie a renovácie bytov a rodinných domov. Účelom je vytvoriť podmienky na rozvoj bytovej výstavby. Tento úverový program je určený podnikateľom a obciam, spoločenstvám vlastníkov bytov, občianskym združeniam a neziskovým organizáciám.

V priebehu roku 2006 bolo v rámci úverových programov akceptovaných 1 135 úverov v celkovej hodnote 5 601 mil. Sk (tabuľky č. 5 a 6 prílohy č. 2). Realizáciou úverových programov sa v sledovanom období prispelo k vytvoreniu 2 196 nových pracovných miest. Kumulatívne sa prostredníctvom úverových programov prispelo k vytvoreniu 10 037 nových pracovných miest.

5.7 Eximbanka

Eximbanka SR bola zriadená zákonom č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky, v znení zákona č. 336/1998 Z. z. a zákona 214/2000 Z. z. Jediným vlastníkom Eximbanky SR, ktorá začala realizovať svoje aktivity v roku 1997, je od zriadenia štát. Hlavným cieľom inštitúcie je podpora maximálneho objemu vývozu sofistikovanej produkcie, hlavne do EÚ a OECD pri zabezpečení návratnosti prostriedkov minimalizáciou rizík vznikajúcich z poistných, úverových, záručných a finančných operácií. Pri dosahovaní hlavného cieľa - podpory vývozu - Eximbanka SR vykonáva svoje činnosti v dvoch hlavných oblastiach: financovaní a poistňovaní vývozných úverov. Podporu exportu za sektor malého a stredného podnikania za rok 2006 tvorilo spolu 1 412 obchodov v celkovej finančnej hodnote 2 958 mil. Sk. Podrobnejšie údaje o podpore exportu MSP prostredníctvom Eximbanky sú uvedené v tabuľke č. 7 prílohy č. 2.

5.8 Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) plní úlohu sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre Sektorový operačný program Priemysel a služby (SOP PS). Podporu MSP zabezpečuje implementáciou Opatrenia 1.5 Rozvoj zahraničnej spolupráce a image SR.

Cieľom Opatrenia 1.5 Rozvoj zahraničnej spolupráce a image SR je zlepšiť pozíciu a konkurenčnú silu slovenských podnikateľských subjektov na vnútornom trhu EÚ a tretích trhoch

a zvýšiť úroveň prezentačných aktivít slovenských podnikov na medzinárodných trhoch na úroveň porovnateľnú s podnikateľskými subjektmi v krajinách EÚ. Pomoc sa poskytuje formou nenávratného finančného príspevku (NFP). Oprávnené aktivity, na ktoré sa poskytuje žiadateľom pomoc, sú prvá účasť podniku na výstavách a veľtrhoch v Slovenskej republike a v zahraničí, prvá účasť podniku na obchodných misiách v zahraničí a poradenské a konzultačné služby.

V roku 2006 bola vyhlásená iba výzva na podávanie projektov v rámci **Schémy medzinárodnej spolupráce (schémy de minimis)**. Prijatých bolo 94 projektov v celkovej hodnote 364,8 mil. Sk a celkovej požadovanej výške NFP 205 mil. Sk, z toho malí a strední podnikatelia predložili 85 projektov v celkovej hodnote 324,7 mil. Sk a celkovej požadovanej výške NFP 183,4 mil. Sk. Hodnotiaci proces bol ukončený v januári 2007, počet schválených projektov dosiahol 35 (z toho 29 MSP) a celková schválená výška nenávratného finančného príspevku 71,6 mil. Sk (z toho MSP 57,2 mil. Sk).

Pokračovala tiež implementácia projektov **Schémy medzinárodnej spolupráce (schémy de minimis)**, ktoré boli schválené v rámci výzvy z roku 2004. Na SARIO bolo predložených 17 žiadostí príjemcov pomoci o platbu. Celková uhradená suma pre MSP v roku 2006 činila 2,9 mil. Sk.

V rámci **Schémy podpory medzinárodnej spolupráce (schémy štátnej pomoci)** nebola v roku 2006 vyhlásená žiadna nová výzva a SARIO pokračovalo v implementácii projektov schválených v rámci výzvy z roku 2004. Na SARIO bolo predložených 23 žiadostí o platbu v sume 10,9 mil. Sk, z dôvodu zistených nedostatkov bolo platobnou jednotkou uhradených 13 žiadostí príjemcov o platbu v celkovej sume 6,6 mil. Sk.

5.9 Slovenská energetická agentúra

Slovenská energetická agentúra (SEA) bola uznesením vlády SR č. 678 z 19. júna 2002 ustanovená sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom (Ministerstvo hospodárstva SR) pre Sektorový operačný program Priemysel a služby. Jej úlohou je v súlade s Nariadením Rady č. 1260 z roku 1999 vykonávať činnosti, ktoré na SEA deleguje riadiaci orgán v súvislosti s implementáciou finančných prostriedkov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

SEA sa spolupodieľala na realizácii finančných prostriedkov zo SOP PS v skrátenom programovacom období pre roky 2004 - 2006, a to pre Opatrenie 1.3 Podpora podnikania, inovácií a aplikovaného výskumu a Opatrenie 1.4 Podpora úspor energie a využívania obnoviteľných zdrojov energie.

V rámci **Opatrenia 1.3 Podpora podnikania, inovácií a aplikovaného výskumu** SEA vykonáva implementáciu dvoch schém pomoci: jednej schémy pomoci de minimis a jednej schémy štátnej pomoci.

V roku 2006 neboli vyhlásené nové výzvy na predkladanie projektov, SEA pokračovala v procese implementácie projektov schválených v rámci výziev z roku 2004 spracovávaním žiadostí o platbu, kontrolou na mieste, monitorovaním projektov, uzatváraním zmlúv o zriadení záložného práva pre investičné projekty a kontrolou ich plnenia.

V rámci pomoci de minimis bolo prijatých 63 projektov s požadovaným NFP vo výške 38,2 mil. Sk. Počet schválených projektov bol 52 vo výške 32,9 mil. Sk. V rámci schémy štátnej pomoci bolo prijatých 28 projektov s požadovaným NFP vo výške 733,4 mil. Sk. Počet schválených projektov bol 21 vo výške 215,7 mil. Sk. Celkovo za obidve schémy bolo schválených 73 projektov s celkovou výškou NFP 248,6 mil. Sk.

V rámci **Opatrenia 1.4 Podpora úspor energie a využívania obnoviteľných zdrojov energie** SEA vykonáva implementáciu dvoch schém pomoci: jednej schémy pomoci de minimis a jednej schémy štátnej pomoci.

V roku 2006 neboli vyhlásené nové výzvy na predkladanie projektov, SEA pokračovala v procese implementácie projektov schválených v rámci výziev z roku 2004 spracovávaním žiadostí o platbu, kontrolou na mieste, monitorovaním projektov, uzatváraním zmlúv o zriadení záložného práva pre investičné projekty a kontrolou ich plnenia.

V rámci schémy pomoci de minimis bolo prijatých 23 projektov s požadovaným NFP vo výške 54,1 mil. Sk. Počet schválených projektov dosiahol 17 s požadovaným NFP vo výške 39,4 mil. Sk. V rámci schémy štátnej pomoci bolo prijatých 41 projektov s požadovaným NFP vo výške 1 504,2 mil. Sk. Počet schválených projektov dosiahol 34 vo výške 846,6 mil. Sk. Celkovo bolo schválených 51 projektov vo výške 886 mil. Sk.

5.10 Slovenská agentúra pre cestovný ruch

Slovenská agentúra pre cestovný ruch (SACR) plní na základe Dohody o splnomocnení funkciu sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom (MH SR) pre implementáciu Priority 2 Rozvoj cestovného ruchu SOP PS.

Podpora MSP je sústredená v rámci Opatrenia 2.2 Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu. Hlavným cieľom opatrenia je rast konkurencieschopnosti cestovného ruchu v oblasti poskytovaných služieb podporou investičných aj neinvestičných aktivít. Ďalej je to zvýšenie kvality ponuky cestovného ruchu a kúpeľníctva na Slovensku, podpora vytvárania nových atraktivít v regiónoch a dosiahnutie porovnateľnej úrovne ponuky so susednými krajinami a krajinami s vyspelým cestovným ruchom a tiež napomôcť malým a stredným podnikateľom v cestovnom ruchu prezentovať sa na domácich a zahraničných trhoch cestovného ruchu.

Nakoľko v roku 2006 nebola vyhlásená žiadna nová výzva, SACR pokračovala v implementovaní projektov schválených na základe výzvy z roku 2004. V termíne ukončenia výzvy bolo doručených celkovo 336 žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (NFP). Zo 144 projektov zaradených do odborného hodnotiaceho procesu bolo schválených 40 projektov, ktorým bol pridelený nenávratný finančný príspevok v celkovej výške 1 303 mil. Sk.

Po odstúpení 4 príjemcov pomoci od podpisu zmluvy boli podpísané zmluvy s príjemcami pôvodne zaradenými do zásobníka projektov. Celkovo bolo uzavretých 41 zmlúv o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, pričom výška zazmluvneného NFP predstavovala 1 298 mil. Sk.

6. VYHODNOTENIE PODPORNÝCH PROGRAMOV REALIZOVANÝCH NARMSP, FINANCOVANÝCH LEN ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU

6.1 Schéma podpory poradenstva a vzdelávania malých a stredných podnikateľov

Podporu MSP realizuje NARMSP formou poskytovania zvýhodnených poradenských služieb prostredníctvom inštitucionálnej siete 13 regionálnych poradenských a informačných centier (RPIC) a podnikateľských inovačných centier (BIC), 9 centier prvého kontaktu (CPK) a 4 inkubátorov. Služby sú dotované zo zdrojov štátneho rozpočtu.

V roku 2006 centrá poskytli existujúcim podnikateľom 1184 informatívnych konzultácií v objeme 2421 poradenských hodín o programoch a projektoch pre podporu MSP a 984 odborných konzultácií v celkovom objeme 3303 poradenských hodín zo všetkých oblastí nevyhnutných pre ďalší rozvoj podnikateľských aktivít.

Na účely získania úverov v rámci finančných podporných schém alebo komerčných zdrojov RPIC/BIC/CPK vypracovali 192 a posúdili ďalších 34 podnikateľských plánov. Centrá sa svojou činnosťou prispeli k vytvoreniu 651 nových pracovných miest a pomohli udržať 1044 pracovných miest.

Poradenské služby malým a stredným podnikateľom boli financované zo zdrojov štátneho rozpočtu v celkovom objeme 2,69 mil. Sk.

Vzdelávanie podnikateľov formou školení vedie k posilňovaniu manažérskych schopností sektora MSP v rôznych oblastiach. Na účely vzdelávania MSP priamou pomocou nenávratným finančným príspevkom žiadateľovi neboli v roku 2006 vyčlenené žiadne finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu.

Dotované poradenstvo pre MSP za každý región osobitne

Dotované poradenstvo pre malých a stredných podnikateľov v rámci programu Schéma podpory poradenstva pre malých a stredných podnikateľov /schéma de minimis/ realizované sieťou regionálnych poradenských centier RPIC, BI-TI, CPK v roku 2006											
Prehľad výkonov a výsledkov											
ŠR		konz. info B	info hod B	konz. odb. B	odb. hod B	vyprac. pre NA		vyprac. mimo NA		nové miesta	udrž. miest.
						PPpočet	PS počet	PPpočet	PSpočet		
RPP	Poprad	26	56	19	46	0	0	0	0	10	22
RNR	Nitra	38	84	38	157	11	0	36	0	85	49
RZV	Zvolen	62	146	31	147	5	4	0	0	55	146
RLC	Lučenec	78	188	25	97	0	0	0	0	0	130
RPX	P. Bystrica	89	151.5	42	152	4	0	5	0	36	6
RPO	Prešov	14	28	10	56	3	0	1	0	33	83
RTN	Trenčín	69	154	24	92	5	0	0	0	23	86
RTV	Trebišov	55	128	48	194	3	10	7	0	4	9
RKE	Košice	55	120	9	49.5	2	6	1	0	129	140
RKN	Komárno	80	190	51	184	0	0	8	0	8	20
RDS	D. Streda	34	63	47	124	11	0	19	0	115	207
BiaTC	Prievidza	19	47	78	447	0	0	0	0	19	0
CMI	Michalovce	92	95	32	101	0	0	0	0	0	0
CVK	V. Krtíš	85	184	59	176	0	0	0	0	58	27
CBD	Bardejov	63	143	16	109	0	0	7	0	10	25
CLE	Levoča	71	80	127	237.5	0	0	0	0	0	0
CME	Medzilab	26	63	29	144	0	0	23	0	40	13
CPT	Poltár	77	198	97	127	1	0	26	0	0	0
CSN	Snina	33	64	121	252	0	0	3	0	8	24
CSB	Sabinov	9	18	39	240	0	0	0	0	0	0
RRV	Rožňava	64	141	17	39	4	9	7	5	10	47
CBR	Brezno	15	30	18	111	0	0	0	0	8	10
BTI	B. Bystrica	30	49	7	21	0	0	0	0	0	0
Spolu		1184	2421	984	3303	49	29	143	5	651	1044

Vysvetlivky:

1. stĺpec počet informatívnych konzultácií
2. - / - / - objem informatívnych konzultácií v hodinách
3. - / - / - počet odborných konzultácií
4. - / - / - odborné konzultácie v hodinách
5. - / - / - počet podnikateľských plánov v rámci schém NA
6. - / - / - počet posudkov v rámci schém NA
7. - / - / - počet podnikateľských plánov mimo schém NA
8. - / - / - počet posudkov mimo schém NA
9. - / - / - počet novovytvorených miest
10. - / - / - počet udržiavaných miest

6.2 Euro info centrum

Generálne riaditeľstvo pre podnikanie a priemysel Európskej komisie zriadilo sieť Euro info centier (EIC) v snahe poskytnúť malým a stredným podnikateľom komplexné informácie o jednotnom trhu, legislatíve EÚ, podporných programoch a politike rozvoja podnikania a zároveň pomáhať vytvárať priestor pre ich vzájomnú spoluprácu.

Spoločným cieľom siete Euro info centier je zvyšovanie konkurencieschopnosti, inovatívnosti a efektívnosti medzinárodnej spolupráce MSP. Na Slovensku pracujú dve Euro info centrá: v Bratislave v rámci Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania a v Prešove v Regionálnom poradenskom a informačnom centre. Významným poslaním Euro info centier je aj pomáhať podnikateľom stať sa úspešným na jednotnom trhu Európskej únie a informovať o možnostiach a výhodách, ktoré tento trh poskytuje. Národná web stránka slovenských Euro info centier www.eic-slovakia.sk informuje o možnostiach, ktoré ponúka rozšírená Európska únia a jednotný trh. V anglickej verzii národného web sídla Euro info centier sú okrem informácií o Slovensku uverejňované i ponuky slovenských firiem so záujmom o spoluprácu v zahraničí. Ponuky na spoluprácu od zahraničných podnikateľov a firiem sú pravidelne uverejňované na internetových stránkach Euro info centier, príležitostne i v tlači.

Jednou z hlavných úloh Euro info centier je informovať Európsku komisiu o problémoch podnikateľov pri aplikovaní legislatívy Európskeho spoločenstva a politiky komisie v praxi. Interaktívna tvorba politiky (Interactive Policy Making – IPM) je iniciatíva Európskej komisie, ktorej cieľom je lepšie pochopiť, ako obyvatelia, spotrebiteľia a podnikatelia vnímajú politiku Európskej únie a poučiť sa z ich skúseností. Prostredníctvom EIC môžu byť zaslané podnety k fungovaniu jednotného trhu priamo do Európskej komisie (<http://www.eic.sk/ipm.htm>). EIC SK672 Bratislava pri Národnej agentúre pre rozvoj malého a stredného podnikania zameriava svoju činnosť na vyhľadávanie výrobných, obchodných a projektových partnerov prostredníctvom databázy Databáza pre spoluprácu podnikateľov (BCD - Business Cooperation Database), podporu účasti slovenských MSP na kooperačných podujatiach v celej Európe, mapovanie podnikateľského prostredia v EÚ, publikovanie elektronického časopisu a informačných materiálov, účasť v medzinárodných projektoch s cieľom podpory rozvoja MSP, ich prieniku na nové trhy, nadväzovanie kontaktov a získavanie potrebných odborných poznatkov, ako aj organizovanie rôznych podujatí.

Každoročne je preložených a uverejnených v rôznych periodikách a na web stránkach Euro info centier približne 260 ponúk na spoluprácu od zahraničných spoločností. V roku 2006 si slovenskí podnikatelia hľadajúci zahraničných partnerov využili 129 kontaktov. Služby Databázy pre spoluprácu podnikateľov (BCD) poskytované bratislavským EIC využilo 20 slovenských podnikateľov. O vyhľadávanie informácií o vnútornom trhu požiadalo 658 firiem. Zahraničné firmy si vyžiadali 192 kontaktov na slovenské firmy.

Oboznamovanie podnikateľskej verejnosti s vplyvom vstupu SR do EÚ na podnikanie bolo cieľom 21 informačných seminárov a školení, ktoré prebehli v rôznych regiónoch Slovenska. Bratislavské EIC spolu so zástupcami Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania, regionálnymi poradenskými a informačnými centrami, Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou a ďalšími inštitúciami oslovili s problematikou EÚ a podnikania

množstvo podnikateľov a iných aktérov zaujímajúcich sa o problematiku podpory a rozvoja podnikania v SR. Na seminároch sa zúčastnilo 501 podnikateľov.

Spolupráca krajín EÚ s Áziou sa rozvíja v rámci projektu Asia – Invest prostredníctvom podujatia Partenariat EU – China 2006, ktorého sa zúčastnili aj firmy zo Slovenska. Partenariat sa uskutočnil v novembri 2006 v Chengdu. Na základe presne špecifikovaného záujmu dostávali spoločnosti pravidelne od Euro info centra informácie o aktuálne vyhlásených verejných súťažiach z celej Európy. V roku 2006 dostalo 35 slovenských firiem vyše 6000 oznamov o tendroch vyhlásených v EÚ z oblastí, ktoré vyhovovali ich profilu.

Elektronický časopis EIC- zine prináša každodenne aktuálne informácie z EÚ týkajúce sa slovenských malých a stredných podnikateľov. Pozornosť čitateľov sa sústreďuje najmä na oblasť cestovného ruchu, programov EÚ, informačných technológií a inovácií. Od roku 2001 bolo v EIC - zine uverejnených celkovo 3 500 príspevkov zaradených do 23 tematických skupín (v roku 2006 okolo 1000 vstupov).

Informačné materiály súvisiace s podnikaním v EÚ môžu záujemcovia získať v knižnici EIC. Väčšinu knižničných titulov je možné prehliadať len prezenčne. Stručné informácie o registrovaných materiáloch vo фонде sú prístupné v online databáze na internetovej stránke EIC Bratislava www.eic.sk (odkaz s názvom Knižnica EIC).

7. VYHODNOTENIE PODPORNÝCH PROGRAMOV REALIZOVANÝCH NARMSP, FINANCOVANÝCH ZO ZDROJOV PHARE A ŠTÁTNEHO ROZPOČTU

7.1 NARMSP ako implementačná agentúra programov PHARE

NARMSP pôsobí od roku 2001 aj ako implementačná agentúra pre programy podpory malého a stredného podnikania z predvstupového programu Európskeho spoločenstva – programu PHARE.

Od roku 2003 do roku 2006 NARMSP implementovala 5 podporných grantových schém financovaných v rámci programu PHARE. Z finančného memoranda 2002 to boli Grantová schéma rozvoja priemyslu (IDGS), Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu (TDGS 2002) a Grantová schéma pre rozvoj inovácií a technológií (INTEG) a z finančného memoranda 2003 Grantová schéma podpory inovatívnych malých a stredných podnikov (SISME) a Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu (TDGS 2003).

Grantové schémy TDGS 2003 a SISME, ktorých implementácia bola ukončená ku koncu roku 2006, boli poslednými grantovými schémami z predvstupových európskych fondov pre MSP implementovaných NARMSP. Počas troch rokov od ukončenia FM 2003 však bude NARMSP ďalej monitorovať všetky projekty podporené z programu PHARE a bude na pravidelnej báze vyhodnocovať aktuálny stav dosiahnutých indikátorov.

Objem vyplatených prostriedkov v rámci programu PHARE bol nasledovný:

FM 2002 (PHARE + štátny rozpočet) **12 648 566 EUR**
(grantové schémy IDGS, TDGS 02, INTEG vrátane technických asistencií)

FM 2003 (PHARE + štátny rozpočet) **7 712 965 EUR**
(grantové schémy SISME, TDGS 03 vrátane technických asistencií)

7.2 Podpora MSP prostredníctvom siete inkubátorov

Podnikateľské a technologické inkubátory tvoria dôležitú súčasť podpornej infraštruktúry pre MSP. Poslaním podnikateľských inkubátorov je poskytovať začínajúcim podnikateľom vhodné štartovacie podmienky pre fungovanie ich podniku v období minimálne troch rokov. Okrem podnikateľských priestorov majú podniky k dispozícii kancelársku infraštruktúru, administratívne služby, poradenské a vzdelávacie služby a v niektorých prípadoch aj štartovací kapitál. Pre firmy s inovatívnymi podnikateľskými zámermi ponúkajú vybrané technologické inkubátory špeciálne priestory, ako napr. laboratória a skúšobné priestory. Podnikateľské a technologické inkubátory sú organizácie neziskového charakteru.

Do roku 2003 bolo vybudovaných prostredníctvom programov implementovaných NARMSP 7 podnikateľských/technologických inkubátorov zo zdrojov programu PHARE (99,6 mil. Sk) a štátneho rozpočtu (35,1 mil. Sk) – v Banskej Bystrici, Martine, Bratislave, Košiciach,

Rožňave, Prešove a Spišskej Novej Vsi. Inkubátory investovali do výstavby aj iné/vlastné prostriedky prevažne formou nefinančných vkladov (71,8 mil. Sk).

Cieľom programu Podpora MSP prostredníctvom siete inkubátorov a implementácia metódy Research-based spin-off bolo od jeho začiatku zvýšenie miery prežitia MSP, zvýšenie ich konkurencieschopnosti, aplikácia výsledkov výskumu a vývoja do praxe, udržanie zamestnanosti a podpora tvorby nových pracovných miest v jednotlivých regiónoch SR.

V roku 2004 boli z finančných zdrojov vyčlenených pre program vystavané dva podnikateľské inkubátory v Košiciach a Žiline, pre ktoré bolo zo štátneho rozpočtu použitých 17,4 mil. Sk. Okrem toho bolo 7 už vystavaných inkubátorov podporených aj financovaním prevádzkových nákladov ich prvého roku činnosti do maximálnej výšky 75 % nákladov, čo predstavovalo celkom 10,54 mil. Sk.

V roku 2005 bola dokončená výstavba dvoch inkubátorov v rámci programu PHARE 2002 CBC – grantová schéma INTEG. Do Univerzitného technologického inkubátora pri STU Bratislava a Technologického inkubátora INOVATECH v meste Sládkovičovo sa investovalo celkom 96,2 mil. Sk z PHARE zdrojov, vlastný vklad príjemcov grantov dosiahol 66,9 mil. Sk. Obidva inkubátory sú v súčasnosti v prevádzke.

V rámci štátneho programu Podpora MSP prostredníctvom siete inkubátorov a metódy Research-based spin-off sa realizovala aj rekonštrukcia Podnikateľského inkubátora v Prievidzi, kde na rekonštrukčné práce bolo použitých 6,2 mil. Sk. Obdobne boli preinvestované finančné prostriedky na výstavbu Podnikateľského inkubátora v Moldave nad Bodvou vo výške 3,6 mil. Sk. Finančná podpora prevádzky inkubátorov bola stanovená na základe podmienok programu vo výške 50 % ich prevádzkových nákladov. Celkovo bolo pre tento účel použitých 6,23 mil. Sk pre podnikateľské a technologické inkubátory v Banskej Bystrici, Bratislave, Prešove, Prievidzi, Rožňave a Spišskej Novej Vsi.

V roku 2006 sa realizovali investície do šiestich inkubátorov v Gelnici, Handlovej, Martine (mestský inkubátor), Moldave nad Bodvou, Rimavskej Sobote a Spišskej Novej Vsi. Inkubátory boli podporené z prostriedkov štrukturálnych fondov – SOP priemysel a služby, opatrenie 1.2 v celkovej výške 119,53 mil. Sk. Na výstavbu resp. rekonštrukciu inkubátorov sa použilo 96,2 % z týchto finančných prostriedkov a 3,8 % sa investovalo do vybavenosti inkubátorov. Ďalšie zdroje vo výške 12,77 mil. Sk investovali samotné inkubátory a ich partneri. Uvedené inkubátory už začali svoju činnosť, na ktorú boli zriadené, t.j. podpora začínajúcich podnikateľov poskytovaním prevádzkových a výrobných priestorov a špecializovaných služieb a poradenstva. Inkubátor v Gelnici je toho času v záverečnej fáze výstavby a jeho kolaudácia sa predpokladá v prvom polroku 2007.

Finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu vo výške 500 tis. Sk boli použité na inžiniersku výstavbu Podnikateľského inkubátora v Moldave nad Bodvou. Tieto prostriedky boli inkubátoru pridelené ešte v roku 2005 v rámci štátneho programu Podpora MSP prostredníctvom siete inkubátorov a metódy Research-based spin-off. V roku 2006 na účely spolufinancovania prevádzkových nákladov inkubátorov v rámci uvedeného programu neboli zo štátneho rozpočtu vyčlenené žiadne finančné prostriedky, čo ovplyvnilo ich činnosť, ako aj ceny za poskytované priestory a služby.

Prehľad o štruktúre a výške finančných prostriedkov vynaložených na výstavbu, rekonštrukciu a vybavenosť inkubátorov v roku 2006

Podnikateľský inkubátor	Náklady (mil. Sk)						Celkom
	ŠR		PHARE	Iné (vlastné)	ŠF ***		
	výstavba	vybavenosť			výstavba	vybavenosť	
Gelnica	-	-	-	1,78	32,63	1,22	35,63
Handlová	-	-	-	4,67	31,72	-	36,39
Martin *	-	-	-	0,99	18,67	-	19,66
Moldava nad Bodvou	0,50	-	-	4,50	19,59	-	24,59
Rimavská Sobota **		-	-	-	0,14	-	2,58
Spišská Nová Ves (II. etapa)	-	-	-	0,69	12,41	0,71	13,81
Spolu	0.50	0.00	0.00	12.77	115.01	4.51	132.79

* Mestský inkubátor

** Podnikateľský inkubátor 2. generácie (virtuálny)

*** Finančné prostriedky zo Štrukturálnych fondov - SOP PS, Opatrenie 1.2 (Európsky fond regionálneho rozvoja a kofinancovanie zo ŠR).

V súčasnosti je na Slovensku v rôznych regiónoch vybudovaných 16 inkubátorov podporujúcich novozaložené podniky. Do výstavby tejto celoslovenskej siete s kapacitou 14 460 m² bolo cez programy realizované NARMSP spolu investovaných 534,03 mil. Sk, z toho 198,8 mil. Sk z programu PHARE, 87,99 mil. Sk zo štátneho rozpočtu, 94,36 mil. Sk zo štrukturálnych fondov a 152,84 mil. Sk tvorili iné zdroje. Ďalších 16,8 mil. Sk bolo použitých na podporu inkubátorov formou úhrady časti ich prevádzkových nákladov. Významným faktorom investícií do budovania siete inkubátorov je dopad na zamestnanosť v regiónoch. Ku koncu roka 2006 bolo v priamej súvislosti s prevádzkou a činnosťou inkubátorov vytvorených 845 pracovných miest.

Výťažnosť inkubátorov k 31. 12. 2006

Inkubátor	Kapacita inkubátora v m ²	Obsadenosť v m ²	Voľné priestory v m ²	Obsadenosť	Voľné priestory	Počet inkubovaných firiem	Počet pracovných miest v inkubovaných firmách	Počet pracovných miest v riadení a technickom servise inkubátora
Technologický inkubátor Banská Bystrica	881,5	802,5	79,0	91,1 %	8,9 %			3
Inkubátor Bratislava	197,1	55,6	141,5	28,2 %	71,8 %			1
Technologický inkubátor Košice	1.650,0	1.308,0	342,0	79,3 %	20,7 %	20	100	1
Martinsko - flámske podnikateľské a inkubátorové centrum Martin	1.033,0	848,0	185,0	82,1 %	17,9 %	9	79	3
Technologický inkubátor Prešov	819,4	620,4	199,0	75,7 %	24,3 %	20	106	6
Inkubátor Rožňava	1.293,0	920,5	373,0	71,2 %	28,8 %	6	24	4
Podnikateľský inkubátor Spišská Nová Ves	696,0	662,4	33,6	95,2 %	4,8 %	5	14	2
Inkubátor Žilina	740,0	625,0	115,0	84,5 %	15,5 %	22	65	1
Technologický inkubátor Prievidza	1.080,0	823,2	256,8	76,2 %	23,8 %	26	53	5
Univerzitný technologický inkubátor STU Bratislava	866,0	759,4	106,6	87,7 %	12,3 %	19	68	7
Technologický inkubátor INOVATECH Sládkovičovo	1.158,5	787,8	370,7	68,0 %	32,0 %	16	45	2
Inkubátor Malacky	2.552,9	2.232,4	320,5	87,4 %	12,6 %	51	140	7
Podnikateľský inkubátor Handlová	946,0	604,7	341,3	63,9 %	36,1 %	10	26	3
Inkubátor Moldava nad Bodvou	484,0	307,0	177,0	63,4 %	36,6 %	11	16	3
Podnikateľský inkubátor 2. generácie (virtuálny) Rimavská Sobota	63,0	63,0	0,0	100,0 %	0,0 %	9	9	1
Inkubátor Gelnica	-	-	-	-	-	-	-	-
Celkom	14.460,4	11.419,9	3.040,5	78,97 %	21,03 %	250	796	49

7.3 Mikropôžičkový program

V roku 1997 začala NARMSP prostredníctvom troch regionálnych centier RPIC v Považskej Bystrici, Zvolene a Prešove s realizáciou pilotného projektu Mikropôžičkového programu. Jeho hlavným cieľom bolo riešiť problém prístupu malých podnikateľov v regiónoch k malým úverom. Program je určený malým podnikateľom zamestnávajúcim do 50 zamestnancov. V súčasnosti program realizuje 14 centier pokrývajúcich plošne celé územie Slovenska. Mikropôžičkový program je realizovaný v zmysle uznesenia vlády SR č. 701/2002.

Mikropôžičku možno použiť na obstaranie hnutelného a nehnuteľného investičného majetku, rekonštrukciu prevádzkových priestorov, ako aj nákup potrebných zásob, surovín či tovaru. Minimálna výška mikropôžičky bola v roku 2006 vo výške 50 000 Sk. Maximálna výška mikropôžičky bola vo výške 1,5 mil. Sk, pričom úroková sadzba bola upravená na úroveň 6,75 % p.a. a doba splatnosti je od 6 mesiacov do 4 rokov. V rámci programu je možné poskytnúť odklad splátok istiny maximálne na dobu 6 mesiacov. V priebehu roku 2006 predložilo žiadosť o poskytnutie mikropôžičky 154 záujemcov z radov malých a stredných podnikateľov, pričom poskytnutých bolo 146 mikropôžičiek v celkovej výške 86,353 mil. Sk. Priemerná výška mikropôžičky v roku 2006 bola 591 460 Sk. Celkovo bolo od začiatku realizácie Mikropôžičkového programu poskytnutých 1 402 mikropôžičiek vo výške 606,065 mil. Sk.

Ďalším dôležitým faktorom pri realizácii Mikropôžičkového programu bol aj jeho dopad na zamestnanosť v regiónoch. V roku 2006 bolo vytvorených 172 pracovných miest a ďalších 285 bolo udržaných vďaka finančnej podpore z programu. Od začiatku poskytovania mikropôžičiek bolo celkovo vytvorených už 2 084 pracovných miest a ďalších 2 659 miest bolo udržaných.

Prehľad o poskytnutých mikropôžičkách podľa jednotlivých centier

Centrum	Počet poskytnutých mikropôžičiek za rok 2006	Výška poskytnutých mikropôžičiek za rok 2006 v Sk	Počet poskytnutých mikropôžičiek celkom	Výška poskytnutých mikropôžičiek celkom v Sk
RPIC Dunajská Streda	2	1 350 000	51	23 114 800
RPIC Komárno	13	11 620 000	94	52 342 056
RPIC Košice	4	1 869 600	31	18 619 610
RPIC Lučenec	9	7 850 000	64	32 921 225
RPIC Martin	0	0	73	29 652 000
RPIC Nitra	12	2 110 000	110	33 738 000
RPIC Poprad	0	0	7	4 431 033
RPIC Považská Bystrica	19	12 860 000	192	67 581 651
RPIC Prešov	9	5 900 000	157	62 277 000
BIC Prievidza	22	11 800 000	151	73 668 600
BIC Spišská Nová Ves	22	8 600 000	74	30 039 000
RPIC Trenčín	7	4 300 000	63	34 788 600
RPIC Trebišov	11	7 762 000	79	34 917 756
RPIC Zvolen	5	3 630 000	147	54 181 710
Fond fondov, s.r.o. Bratislava	11	6 701 500	109	53 791 500
Spolu	146	86 353 100	1402	606 064 540

7.4 Fondy rizikového kapitálu, spoločnosť Fond fondov, s.r.o.

Spoločnosť Fond fondov, s.r.o. (do apríla 2006 Seed Capital Company, s.r.o.), bola založená v decembri 1994 Národnou agentúrou pre rozvoj malého a stredného podnikania za účelom realizácie jedného z jej finančných podporných programov - rizikových investícií. Spoločnosť sa od svojho počiatku zameriava na vyhľadávanie inovatívnych mladých firiem s perspektívou strednodobého rastu, ktorým svojimi investíciami umožňuje urýchliť rozvoj a dosiahnutie firemných cieľov. Výnosy zo svojej činnosti spoločnosť používa na ďalší rozvoj svojich aktivít a investovanie do nových projektov. Služby, ktoré spoločnosť poskytuje, zahŕňajú: investície do základného imania, následné financovanie, zaručené a nezaručené úvery, podriadené a konvertibilné úvery, finančné analýzy a predikcie, aranžovanie syndikovaného financovania, akvizície a fúzie firiem, marketingové poradenstvo.

Od roku 1995 prešla spoločnosť významným vývojom čo do objemu spravovaných prostriedkov, veľkosti portfólia spravovaných projektov, počtu finančne podporených firiem, ako aj počtu spravovaných fondov. Fond fondov, s.r.o., je od roku 1995 zakladajúcim členom Slovenskej asociácie rizikového kapitálu (SLOVCA) a členom Európskej venture kapitálovej asociácie (EVCA). Od roku 2000 je členom asociácie mikropôžičkových inštitúcií Slovenska (AMIS). Do roku 2006 spoločnosť Fond fondov s.r.o. spravovala 5 fondov rizikového kapitálu (Fond štartovacieho kapitálu, Regionálny fond štartovacieho kapitálu, Rozvojový fond pre malé a stredné podnikanie a fondy INTEG a SISME).

V roku 2006 boli na základe Programu rizikového kapitálu schváleného Správnou radou NARMSP vytvorené dva nové fondy: Fond Seed Capital a Slovenský Rozvojový Fond a navýšené prostriedky vo Fonde štartovacieho kapitálu.

Fond štartovacieho kapitálu bol otvorený už v roku 1994 a jeho prostriedky sú určené na rozvoj malých a stredných podnikov na území celej SR. Za vhodné vo vzťahu k investíciám v rámci Fondu štartovacieho kapitálu sú považované: priemyselná výroba, výrobné služby, inovatívne podniky, aktívny cestovný ruch. Finančné prostriedky môžu byť investované do troch základných štádií životného cyklu spoločnosti, t.j. seed, start-up a early stage development vo forme majetkovej účasti alebo kombináciou majetkovej účasti a úveru. Maximálna výška investície predstavuje 20 mil. Sk, pričom jej konkrétna výška ako aj ostatné podmienky spolupráce závisia vždy od individuálneho posúdenia predložených projektov.

Regionálny fond štartovacieho kapitálu (RFŠK) bol otvorený v roku 2003 a jeho prostriedky sú určené na rozvoj MSP v oblastiach Banskobystrického, Žilinského, Prešovského a Košického kraja. Za vhodné vo vzťahu k investíciám v rámci RFŠK sú považované: priemyselná výroba, výrobné služby, obchodné služby, aktívny cestovný ruch. Z prostriedkov fondu je možné financovať podniky nachádzajúce sa v troch základných štádiách životného cyklu, t.j. seed, start-up a early stage development, a to formou majetkovej účasti alebo jej kombináciou s úverom. Maximálna výška investície predstavuje 5 mil. Sk, pričom jej konkrétna výška ako aj ostatné podmienky spolupráce závisia vždy od individuálneho posúdenia predložených projektov.

Rozvojový fond pre malé a stredné podnikanie, a.s., bol otvorený v roku 2001, ako prvý

fond rizikového kapitálu s kontribúciou domáceho súkromného kapitálu založený spoločnosťou Fond fondov, s.r.o. Jeho pôsobnosť je v rámci celého územia Slovenskej republiky a zdroje sú určené do priemyselnej výroby, výrobných služieb, inovatívnych podnikov, prípadne aktívneho cestovného ruchu. Maximálna výška investície je 30 mil. Sk.

Fondy INTEG a SISME boli vytvorené zo zdrojov programu PHARE (finančné memorandum 2002 a 2003) a začali svoju činnosť koncom roka 2005. Fond INTEG vznikol ako doplnkový podporný nástroj k programu zriaďovania inkubátorov a je určený na podporu inovatívnych projektov spoločností zaradených do technologických inkubátorov InQb STU Bratislava alebo InovaTech Sládkovičovo. Maximálna horná hranica investície predstavuje 4 mil. Sk a je určená pre spoločnosti nachádzajúce sa v počiatočnom alebo štartovacom štádiu životného cyklu. Investície z fondu SISME sú určené pre inovatívne projekty z oblasti priemyselnej výroby, výrobných a obchodných služieb a nových technológií z celého územia Slovenskej republiky. Maximálna výška investície môže dosiahnuť hranicu 5 mil. Sk pre spoločnosti nachádzajúce sa v počiatočnom alebo štartovacom štádiu životného cyklu. Prostriedky fondov sú do spoločnosti investované formou majetkovej účasti, resp. jej kombinácie s úverom.

Fond Seed Capital, k.s., vznikol v júli 2006 predovšetkým za účelom realizácie investícií do novo vznikajúcich spoločností a urýchlenia rozvoja inovatívnych malých a stredných podnikov. Tento fond má právnu subjektivitu a umožňuje financovanie projektov v rámci celého územia Slovenskej republiky. Prípustný objem finančnej investície do jednej spoločnosti je od 200 tis. Sk do 10 mil. Sk pre začínajúce alebo inovatívne projekty. Počiatočná nominálna hodnota tohto fondu vo výške 404,04 mil. Sk je tvorená kontribúciou NARMSP vo výške 400 mil. Sk a kontribúciou manažéra fondu vo výške 4,04 mil. Sk.

Slovenský Rozvojový Fond začal činnosť v lete roku 2006. Fond bol založený s plánovanou kontribúciou súkromných investorov v celkovej výške 500 mil. Sk, čím pri nainvestovaní verejných revolvingových zdrojov vo výške 500 mil. Sk dosiahne nominálnu hodnotu 1 mld. Sk. Fond sa zameriava na projekty podnikov vo fáze start-up a development, maximálna výška investície predstavuje 40 mil. Sk.

Súhrnne za všetky uvedené fondy sa v roku 2006 uskutočnilo celkom 12 zasadnutí investičných výborov, na ktorých bolo schválených 12 investičných návrhov a investície v celkovom objeme 176,8 mil. Sk. V roku 2006 sa realizovalo (došlo k transferu finančných prostriedkov) 9 investícií v objeme 61,8 mil. Sk, čiže 35 % z objemu schválených investícií. Výška divestícií (predaných obchodných podielov) bola 7,225 mil. Sk z dvoch realizovaných investícií.

Počas celkovej existencie fondov rizikového kapitálu sa uskutočnilo 73 zasadnutí investičných výborov, na ktorých sa schválilo 165 investičných návrhov v celkovom objeme 632 595 tis. Sk. Z nich sa realizovalo 145 investícií v objeme 409 475 tis. Sk, čiže 64,7 %. Výška divestícií bola 112 915 tis. Sk z 25 realizovaných investícií.

Výsledky činnosti fondov rizikového kapitálu k 31. 12. 2006 v štruktúre investícií za jednotlivé fondy sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Počet a výška schválených investícií za jednotlivé fondy

	Rok 2006		Kumulatívne od vzniku fondov	
	Počet investícií	Výška investícií v tis. Sk	Počet investícií	Výška investícií v tis. Sk
Fond štartovacieho kapitálu	3	28 800	111	309 885
Regionálny fond štart. kapitálu	2	3 500	26	78 015
Fond INTEG	0	0	0	0
Fond SISME	2	10 000	2	10 000
Rozvojový fond pre MSP	1	7 000	22	107 195
Fond Seed Capital	1	7 500	1	7 500
Slovenský Rozvojový Fond	3	120 000	3	120 000
Spolu fondy	12	176 800	165	632 595

7.5 Phare – FM 2003

7.5.1 TDGS 2003

Grantová schéma rozvoja cestovného ruchu - TDGS 2003 bola podobne ako TDGS 2002 zameraná predovšetkým na podporu malých a stredných podnikov v oblasti cestovného ruchu. Zároveň mala posilniť postavenie a životaschopnosť neziskových mimovládnych organizácií pôsobiach v oblasti cestovného ruchu. Finančná pomoc bola rozdelená na Komponent 1 určený pre súkromný sektor – malé a stredné podniky v oblasti cestovného ruchu a Komponent 2 vyčlenený pre verejný sektor – mimovládne organizácie, neziskové združenia pôsobiace v oblasti cestovného ruchu. Na schému bolo celkom alokovaných 4,72 mil. EUR.

Cieľom realizácie Komponentu 1 (K1) bolo zlepšenie ponuky v oblasti cestovného ruchu vrátane zlepšenia ubytovacích kapacít, reštauračných zariadení, penziónov, služieb pre voľný čas pre domácich aj zahraničných turistov na požadovanú úroveň. Cieľom Komponentu 2 (K2) bola podpora aktivít orientovaných na tvorbu strategických a trhových podmienok, ktoré podporia úspešnosť združení a mimovládnych neziskových organizácií orientovaných na cestovný ruch a zvýšia konkurencieschopnosť odvetvia cestovného ruchu na Slovensku.

Celkovo bolo podpísaných 58 grantových zmlúv, z toho 46 v rámci K1 a 12 v rámci K2. Ukončených a vyplatených bolo 48 projektov, z toho 39 v K1 a 9 v K2. V priebehu implementácie odstúpili 6 príjemcovia, 5 v rámci K1 a jeden v rámci K2. Dôvodom k odstúpeniu od grantových zmlúv bol vo väčšine prípadov nedostatok času na realizáciu projektu, prípadne neschopnosť žiadateľa spolufinancovať projekt. Štyri projekty (2 z K1 a 2 z K2) neboli vyplatené z dôvodu nesplnenie hlavného cieľa alebo čiastkových cieľov. Celkovo nebolo vyplatených 10 projektov.

V rámci komponentu K1 bola vyplatená suma 3 301 631 EUR, čo predstavuje 79,35 %

čerpanie, v rámci komponentu K2 suma 257 224 EUR, čo predstavuje 62,86 % čerpanie. Celkovo za obidva komponenty bolo vyplatených 3 558 855 EUR, čo znamená čerpanie na úrovni 77,87 %.

Z ukončených projektov boli v Komponente 1 realizované projekty zamerané na budovanie penziónov (25), oddychových aktivít (7), reštauračných zariadení (5), hotelov (1) a iné (1). V Komponente 2 boli projekty zamerané na marketing cestovného ruchu (8) a strategické plánovanie (1).

Región	Komponent 1		Komponent 2	
	Počet podpísaných zmlúv	Počet ukončených projektov	Počet podpísaných zmlúv	Počet ukončených projektov
Bratislava	2	2	1	1
Banská Bystrica	5	4	6	3
Košice	6	5	1	1
Nitra	1	1	0	0
Prešov	15	14	2	2
Trenčín	3	2	0	0
Trnava	5	5	1	1
Žilina	9	6	1	1
Celkom	46	39	12	9

7.5.2. SISME 2003

V rámci Schémy podpory inovatívnych MSP - SISME, ktorá je pokračovaním Grantovej schémy rozvoja priemyslu IDGS, bolo alokovaných 5,13 mil. EUR. Cieľom schémy bolo reštrukturalizovať slovenský výrobný sektor smerom k ekonomike založenej na poznatkoch a zvýšiť jeho produktivitu. Ďalším cieľom bolo podporovať udržateľný rozvoj sektora MSP a zlepšovať konkurencieschopnosť na trhu EÚ prostredníctvom inovácií a zlepšenie dostupnosti finančných zdrojov pre inovatívne spoločnosti produktívneho sektora. Celkové čerpanie prostriedkov dosiahlo 4 706 643 EUR, čo predstavuje 91,75 %, z toho PHARE 2 771 514 EUR a národné spolufinancovanie 1 935 128 EUR.

Schéma pozostávala z 2 hlavných častí – realizácie grantovej schémy a vytvorenia fondu rizikového kapitálu pre inovatívne MSP.

Hlavným cieľom grantovej schémy SISME bola podpora projektov zameraných na rozvoj a inováciu konkrétnych výrobkov, výrobných kapacít a riadenia kvality, ale aj na výskum a vývoj nových výrobkov, zavádzanie nových, progresívnych technológií. Účelom bolo zvýšiť podiel vysokokvalifikovanej výroby na celkovom objeme slovenskej výroby, zvýšiť efektívnosť

riadenia, zvýšiť produktivitu priemyslu a zlepšiť poznatky v priemyselnom prostredí o pozitívnych prínosoch investovania do školenia a inovácie.

V rámci tejto grantovej schémy sa alokovalo 3 600 000 EUR, z toho z prostriedkov PHARE 2 700 000 EUR a národné spolufinancovanie tvorilo 900 000 EUR. Čerpanie celkom bolo vo výške 3 220 658 EUR, čo predstavuje 89,46 %, z toho zo zdrojov PHARE 2 415 494 EUR a z národného spolufinancovania 805 164 EUR.

Z celkového počtu 369 prijatých žiadostí bolo zazmluvnených 79, pričom väčšina žiadateľov mala záujem o nákup nových techno-lógií, malý počet žiadateľov dostalo príspevok na výskum a vývoj nových výrobkov alebo zavedenie systémov riadenia kvality. Počas implementácie schémy odstúpilo od zmluvy 5 príjemcov.

Fond rizikového kapitálu, z ktorého majú malé a stredné podniky možnosť získať investície na svoje inovatívne projekty, bol vytvorený v októbri 2005 a je spravovaný spoločnosťou Fond fondov, s.r.o., ktorá je prijímateľom finančných prostriedkov vo výške 1,1 mil. EUR.

Schéma SISME bola podporená viacerými technickými asistenciami, ktoré boli zamerané na riadenie schémy, marketing, hodnotenie, monitoring a vytvorenie informačného systému pre činnosť siete Business Angels, neformálnych investorov pre inovatívne projekty v počiatočnom štádiu existencie.

8. VYHODNOTENIE IMPLEMENTÁCIE OPATRENÍ V RÁMCI SOP PS FINANCOVANÝCH ZO ŠTRUKTURÁLNYCH FONDÓV A ŠTÁTNEHO ROZPOČTU, REALIZOVANÝCH NARMSP

8.1 NARMSP ako implementačná agentúra pre štrukturálne fondy

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania vykonáva úlohu sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom pre Sektorový operačný program priemysel a služby (SOP PS) na základe Splnomocnenia o delegovaní právomocí z riadiaceho orgánu (MH SR) na sprostredkovateľský orgán a zabezpečuje proces výzvy, hodnotenia, implementácie, finančného riadenia, monitorovania a kontroly žiadostí o poskytnutie nenávratných finančných príspevkov (NFP) v rámci opatrení:

- Opatrenie 1.1 SOP PS - Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb
- Opatrenie 1.2 SOP PS - Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry – pre aktivity podpory budovania inkubátorov, podpory budovania technologických parkov a podpory budovania výskumných a vývojových centier.

8.2 Opatrenie 1.1 - Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb

Opatrenie 1.1 Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb je zamerané na podporu rozvoja podnikania v oblasti priemyslu a služieb, zvýšenie zamestnanosti a kvality života v regiónoch prostredníctvom súkromného sektora a uľahčenie uplatnenia sa MSP v medzinárodnej spolupráci a pri vstupe na trh EÚ, t.j. prostredníctvom rozvoja malých a stredných podnikov prispieť k rozvoju regiónov.

Opatrenie 1.1 - Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb – schéma štátnej pomoci

Výzva na predkladanie projektov bola vyhlásená dňa 15. júna 2004. V rámci výzvy schémy štátnej pomoci ku dňu uzávierky NARMSP prijala 416 žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v celkovej výške 8 269,64 mil. Sk (výška požadovaných prostriedkov predstavovala 6,85-násobok celkových alokovaných prostriedkov pre roky 2004 – 2006).

Stav zazmluvnených projektov v rámci Opatrenia 1.1 – Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb v regionálnom rozdelení k 31. 12. 2006

Kraj	Počet zmluvne viazaných projektov	Objem zmluvne viazaného NFP (v Sk)
Banskobystrický	4	60 353 269
Košický	6	106 893 297
Nitriansky	7	95 409 706
Prešovský	11	402 538 680
Trnavský	9	238 035 055
Trenčiansky	7	185 245 059
Žilinský	7	116 007 518
SPOLU	51	1 204 482 583

Počet zazmluvnených projektov je 51 vo výške 1 204 482 583 Sk. K 31. 12. 2006 bolo ukončených 33 projektov (v roku 2006 realizáciu ukončilo 20 príjemcov pomoci) v objeme 874 147 014 Sk. Tento podiel predstavuje 62,71 % všetkých projektov Opatrenia 1.1 s čerpaním cca 72,57 % zazmluvnených prostriedkov.

K 31. 12. 2006 bolo v realizácii 17 projektov v objeme 330 335 569 Sk. Tento podiel predstavuje 33,33 % zo všetkých projektov Opatrenia 1.1 vo výške 27,43 % zazmluvnených prostriedkov. K 31. 12. 2006 nezačal realizovať projekt 1 príjemca pomoci.

Za celé implementačné obdobie (k 31. 12. 2006) bolo reálne preplatených 203 žiadostí o platbu v objeme 880 846 125 Sk, čo predstavuje čerpanie 73,13 % z nakontrahovaných finančných prostriedkov.

Opatrenie 1.1 - Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb – schéma pomoci de minimis

Dňa 16. augusta 2006 bola vyhlásená výzva na predkladanie projektov v rámci schémy de minimis opatrenia 1.1 Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb. Ku dňu uzávierky bolo na NARMSP doručených 581 žiadostí o nenávratný finančný príspevok v celkovej výške 1 522 mil. Sk, čo predstavuje 7,2-krát vyššiu požiadavku voči voľným finančným prostriedkom. Hodnotenie projektov bude ukončené v 1. štvrtroku 2007.

8.3 Opatrenie 1.2 - Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry

Opatrenie 1.2 - Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry je zamerané na podporu rozvoja podnikania v oblasti priemyslu a služieb, zvýšenie zamestnanosti a kvality života v regiónoch prostredníctvom verejného sektora. Výzva na predkladanie projektov vyhlásená 7. apríla 2004 zahŕňa oprávnené aktivity podpory budovania inkubátorov, podpory budovania technologických parkov a podpory budovania výskumných a vývojových centier.

Počas roku 2006 NARMSP implementovala v rámci opatrenia 1.2 osem projektov, ktorých objem zmluvne viazaného NFP tvorí 266 678 986 Sk. V roku 2006 nedošlo k podpisu žiad-

nej Zmluvy o poskytnutí NFP, nakoľko všetkých osem zmlúv bolo podpísaných k 31. augustu 2005.

K 31. 12. 2006 boli ukončené 2 projekty v objeme 23 886 834 Sk. Tento podiel predstavuje 25 % všetkých projektov Opatrenia 1.2 s čerpaním cca 8,96 % zazmluvnených prostriedkov.

K 31. 12. 2006 bolo v realizácii 5 projektov v objeme 215 427 482 Sk. Tento podiel predstavuje 62,50 % zo všetkých projektov Opatrenia 1.2 vo výške 80,77 % zazmluvnených prostriedkov. K dátumu 31. 12. 2006 zatiaľ nezačal realizovať projekt jeden konečný prijímateľ, a to z dôvodov realizácie verejného obstarávania.

Stav zazmluvnených projektov v rámci Opatrenia 1.2 – Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry v regionálnom rozdelení k 31. 12. 2006

Kraj	Počet zmluvne viazaných projektov	Objem zmluvne viazaného NFP (v Sk)
Banskobystrický	2	95 509 170
Košický	4	112 291 253
Nitriansky	0	-
Prešovský	0	-
Trnavský	0	-
Trenčiansky	1	37 571 930
Žilinský	1	21 306 634
SPOLU	8	266 678 987

Za celé implementačné obdobie (k 31. 12. 2006) bolo reálne preplatených 39 žiadostí o platbu (predfinancovanie a záverečné žiadosti o platbu) v objeme 119 766 607 Sk.

Súčasťou opatrenia 1.2 Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry je aj realizácia národných projektov:

Vybudovanie živnostenského inštitútu a dosiahnutie optimalizácie siete živností

Cieľom projektu je vybudovanie a rozvoj živnostenského inštitútu a vytváranie jeho regionálnych sietí využívajúcich existujúce stredné odborné učilišťa. Ministerstvo hospodárstva SR vyhlásilo 28. 10. 2004 výzvu na predloženie národného projektu „Vybudovanie živnostenského inštitútu a dosiahnutie optimalizácie siete živností“. Na základe tejto výzvy predložil projekt Slovenský živnostenský inštitút so sídlom v Žiline. V septembri 2006 Ministerstvo hospodárstva MH SR rozhodlo, že nenávratný finančný príspevok na uvedený projekt neposkytne.

Modernizácia a prepojenie vedeckých, akademických a technických knižníc s podnikateľskou praxou

Cieľom projektu je modernizácia a prepojenie vedeckých, akademických a technických knižníc s podnikateľskou praxou. Ministerstvo hospodárstva SR vyhlásilo 25. 11. 2005

výzvu na predloženie národného projektu „Vytvorenie siete s informačným prepojením vedeckých, akademických a špeciálnych knižníc, vrátane ich modernizácie“, v rámci ktorej bola oslovená Slovenská národná knižnica. Na základe rozhodnutia Interného dozorného a monitorovacieho výboru z apríla 2006 a rozhodnutia ministra hospodárstva bol uvedený projekt schválený.

Slovenská národná knižnica ako žiadateľ o poskytnutie NFP spolupracuje v rámci projektu s desiatimi partnermi, ktorými sú štátne vedecké knižnice (3), Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied a knižnice pôsobiace pri vysokých školách a univerzitách (7), realizujúce svoje aktivity vo všetkých 8 regiónoch Slovenskej republiky.

9. PODPORA Z INÝCH ZDROJOV

9.1 PSO - Holandský program pre spoluprácu s krajinami strednej a východnej Európy

Bilaterálny slovensko-holandský projekt „Znižovanie administratívneho zaťaženia v Slovenskej republike“

V priebehu roku 2006 realizovala NARMSP projekt „Znižovanie administratívneho zaťaženia v Slovenskej republike“. Cieľom projektu bolo využiť skúsenosti z Holandského kráľovstva s posudzovaním existujúcej legislatívy na administratívne zaťaženie podnikov a upraviť metódu štandardného nákladového modelu na podmienky Slovenskej republiky. Holandsko má v tejto oblasti dlhoročné skúsenosti.

Hlavnou aktivitou projektu bolo vypracovanie metodiky určenia administratívnych nákladov s využitím skúseností Ministerstva financií Holandského kráľovstva a na základe najnovších poznatkov z krajín EÚ. Účelom posudzovania je zhodnotiť, či informačné povinnosti podnikov vo forme administratívnej záťaže zodpovedajú účelu, ktorý má právna norma zabezpečiť. Vzhľadom k príliš rýchlemu prijímaniu novej legislatívy v súvislosti s transformáciou ekonomiky a vstupom Slovenska do EÚ nebola týmto otázkam doteraz venovaná náležitá pozornosť. Uplatnenie tohto prístupu na podmienky Slovenskej republiky môže významne prispieť k zlepšeniu podnikateľského prostredia. Projekt bol v rámci programu PSO financovaný holandskou vládou. Na záverečnej konferencii zorganizovanej NARMSP 30. novembra 2006 v Bratislave bola reprezentantom ústredných orgánov štátnej správy a podnikateľských organizácií predstavená metodika posudzovania administratívneho zaťaženia podnikateľských subjektov. Pilotná štúdia bola realizovaná na administratívnom zaťažení pri prijímaní prvého zamestnanca.

Systematické uplatňovanie posudzovania dopadu regulácií na firmy a ich administratívne zaťaženie môže významne prispieť k zlepšeniu podnikateľského prostredia a zjednodušeniu legislatívneho rámca pre podnikanie.

9.2 Global Opportunities Fund

Bilaterálny slovensko-britský projekt „Dizajn systému rizikového kapitálu pre MSP“

Rozvoj sektora MSP, tak aby bol v súlade so zámermi Lisabonskej stratégie, vyžaduje výrazné zintenzívnenie inovačných aktivít a ich podporu. Výraznou bariérou je dostupnosť financií na ich implementáciu a realizáciu. Ponuka úverov komerčných bánk je už dostatočná, avšak štruktúra týchto finančných nástrojov nevyhovuje požiadavkám na financovanie inovačných projektov, pretože tie sú z hľadiska bánk príliš rizikové. Na druhej strane každá inovácia má iné nároky na financovanie či už z hľadiska veľkosti, rizika alebo časového priebehu.

Cieľom projektu „Dizajn systému rizikového kapitálu pre MSP“ financovaného britskou vládou z Global Opportunities Fund bolo vytvoriť návrh systému rizikového kapitálu pre začínajúce inovatívne MSP na Slovensku. Projekt začal v roku 2005 a pokračoval aj v priebehu roku 2006. Hlavnými aktivitami projektu sú komparatívna analýza Veľkej Británie a Slovenska v oblasti ponuky a využívania rizikového kapitálu a systému štátnej podpory v tejto oblasti, analýza legislatívnych bariér uplatnenia rizikového kapitálu na Slovensku, prieskum zameraný na posúdenie schopnosti a záujmu slovenských firiem absorbovať rizikový kapitál, návrh nástrojov na štátnu podporu rizikového kapitálu a informačná kampaň pre podniky a školenia pre potenciálnych príjemcov rizikového kapitálu. Projekt bol ukončený záverečnou konferenciou, na ktorej boli prednesené najdôležitejšie výsledky. Konferencia sa konala 28. marca 2006 a zúčastnili sa jej predstavitelia štátnej správy, podnikateľských organizácií a tiež podnikatelia.

9.3 Nadácia Integra

Mikrofond je program Nadácie INTEGRA zameraný na podporu začínajúcich alebo už rozbehnutých podnikateľských aktivít žien. Program poskytuje školenie, na ktorom sa účastníci oboznamujú so základnými podnikateľskými zručnosťami a vypracujú si podnikateľský zámer. Pôžičku môže začínajúca alebo existujúca podnikateľka získať na základe vypracovaného podnikateľského zámeru, ďalšiu spoluprácu vo forme konzultácii, ďalšieho vzdelávania, organizovania stretnutí podnikateľiek.

Začínajúce alebo existujúce podnikateľky si môžu vybrať z troch existujúcich modelov školenia programu Mikrofond: trojtýždňový model školenia, dvojtýždňový model školenia, alebo týždňové - pobytové školenie. Po absolvovaní školenia klientka predloží svoj podnikateľský zámer na schválenie, čím sa môže uchádzať o pôžičku do výšky 100 000 Sk. Doba splatnosti pôžičky je maximálne 24 mesiacov s možnosťou požiadať o dobu odkladu. Úrok je klesajúci, úroková miera predstavuje 9,5 % ročne. Sú možné dva spôsoby ručenia; hnutelným alebo nehnuteľným majetkom alebo treťou osobou.

Výsledky programu Mikrofond k 30. 12. 2006

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Celkom
Počet školení	1	3	4	8	10	7	7	10	50
Počet účastníčok školenia	19	55	70	89	182	130	107	160	808
Počet predložených podnikateľských zámerov	18	46	58	79	144	101	77	95	633
Počet poskytnutých pôžičiek	6	28	24	36	29	17	16	7	161
Požičaná suma v tis. Sk	290	1,885	1,630	2,830	2,648	1,221	1,325	580	12,409

V roku 2006 nadácia Integra pokračovala v realizácii programu Market Access, ktorým pomáha svojim klientom, ale aj iným skupinám malých výrobcov získať prístup na trh. Hlavné ciele programu Market Access sú: pomoc malým výrobcom zo znevýhodnených skupín získať prístup na existujúce trhy, vytvoriť nové predajné kanály pre cieľovú skupinu výrobcov a poskytnúť odbornú pomoc pri vývoji a zvyšovaní kvality výrobkov.

Novou aktivitou nadácie Integra v roku 2006 sú projekty Brána podnikaniu učiteľom otvorená a Centrá podpory malého podnikania žien. Cieľom projektu Brána podnikaniu učiteľom otvorená bolo prispieť k zlepšeniu zamestnateľnosti osôb ohrozených stratou zamestnania a osôb vstupujúcich na trh práce v Bratislavskom kraji. Jeho zmyslom bolo poskytnúť účastníkom školenia ucelený prehľad o možnostiach samozamestnania, základné vedomosti a zručnosti potrebné pre vytvorenie a vedenie malého podniku. Projekt Centrá podpory malého podnikania žien s novým názvom Happy Hand je zameraný na vyrovnanie rozdielov medzi regiónmi, zabezpečenie rovnosti príležitostí zamestnania a zmierňovania nerovností na trhu práce a sociálnej ekonomiky.

10. ZÁVER

Predkladaná správa o stave malého a stredného podnikania dáva komplexný obraz o jeho vývoji, formách jeho podpory a vývoji podnikateľského prostredia v roku 2006, vrátane existujúcich problémov a návrhov na ich riešenie.

Po významných zmenách legislatívneho prostredia v predošlých rokoch charakterizovaných najmä zavedením nového daňového systému, zmenách v uplatňovaní aktívnej politiky trhu práce a nového zákona o konkurze a reštrukturalizácii, boli v roku 2006 najvýznamnejšími zmenami nový zákon o verejnom obstarávaní, zvýšenie percenta paušálnych výdavkov pre živnostníkov a odstránenie problému nelegálnej práce pri vypomáhajúcich členoch rodiny.

V oblasti tvorby legislatívy a jej vplyvu na podnikateľské prostredie naďalej existujú systémové nedostatky. V pravidlách tvorby predpisov stále absentuje povinnosť predkladateľa predpisu vypracovať analýzu jeho dopadu na podnikateľské prostredie podľa všeobecne záväznej jednotnej metodiky. Za pozitívne možno označiť, že nová vláda zaradila do programového vyhlásenia medzi svoje priority zlepšenie tohto stavu zavedením hodnotenia dopadov prijímanej, ako aj existujúcej legislatívy na podnikateľské prostredie. Určitý posun nastal vo zvýšení participácie zástupcov MSP na tvorbe podnikateľského prostredia, keď v priebehu roku začala fungovať Rada pre podnikateľské prostredie ako odborný poradný orgán MH SR.

Z pohľadu sektora MSP sme v uplynulom roku zaznamenali po obdobiach výraznejšieho zlepšovania jeho parametrov určitú stabilizáciu v hlavných sledovaných ukazovateľoch ako zamestnanosť, tvorba pridanej hodnoty i ziskovosť. Rast počtu malých a stredných podnikateľov - fyzických aj právnických osôb dynamicky pokračoval. Podiel malých a stredných podnikov na zamestnanosti na úrovni takmer 71 % v roku 2006 znamená historicky najvyššiu hodnotu.

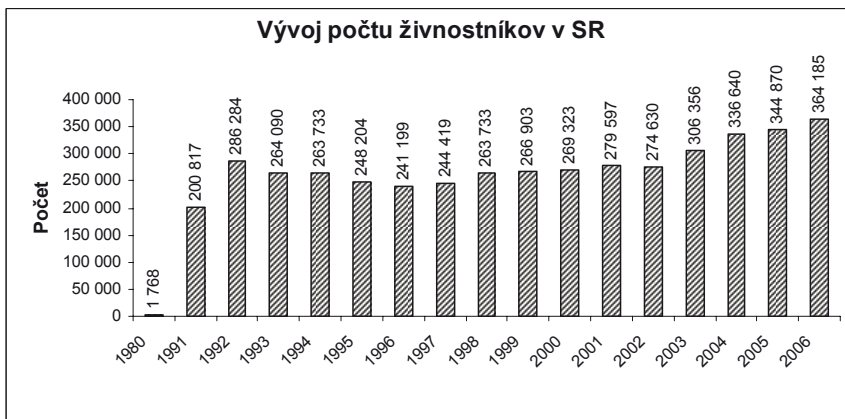
Napriek priaznivým trendom vo vývoji sektora malého a stredného podnikania v roku 2006 ostáva stále pomerne dosť faktorov negatívne ovplyvňujúcich podnikateľskú činnosť, na ktoré sa bude treba v nadchádzajúcom období zamerať. Ide najmä o komplikovanú a často sa meniacu legislatívu, administratívnu náročnosť podnikania, vysoké odvodové zaťaženie a slabú vymožitelnosť práva. V oblasti podporných programov došlo k utlmeniu štátnych programov a prenesenie váhy na programy podpory financované zo štrukturálnych fondov. Nábeh nových programov bol sprevádzaný viacerými problémami, ktorých je potrebné sa vyvarovať v novom programovacom období 2007 - 2013. Ide predovšetkým o pomalé hodnotenie a spracovávanie žiadostí a vysoké administratívne nároky na strane príjemcov aj poskytovateľov pomoci.

Vychádzajúc z dosiahnutej úrovne podnikateľského prostredia obsahuje predkladaná správa aj komplex návrhov na jeho ďalšie zlepšenie, ktorých realizácia by prispela k dynamizácii rozvoja MSP na Slovensku.

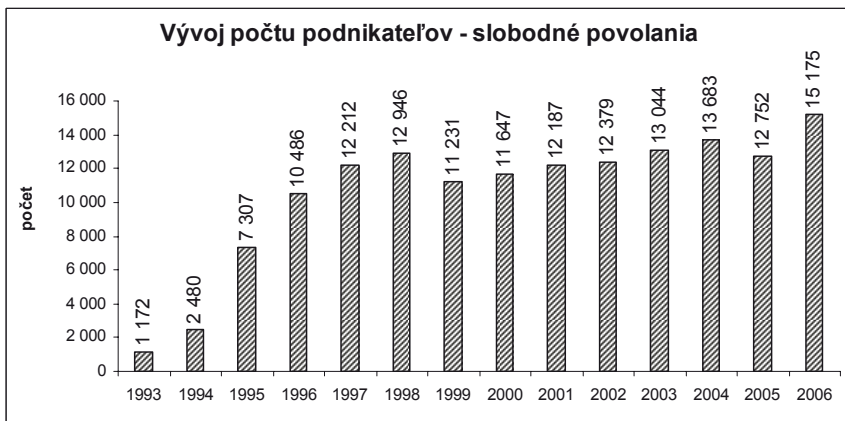

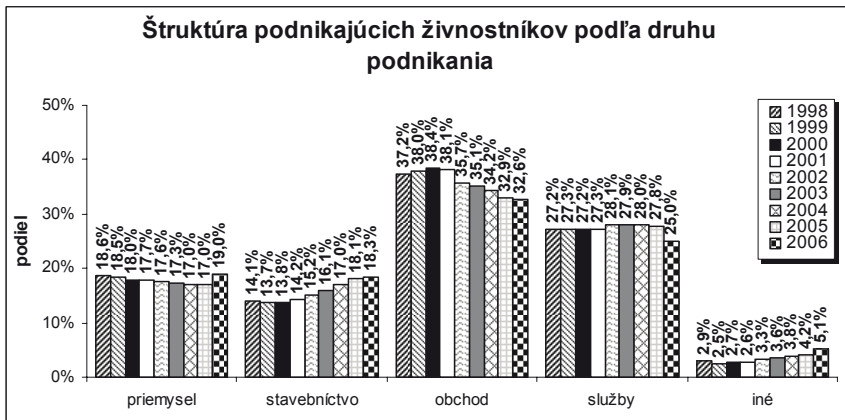
Príloha 1

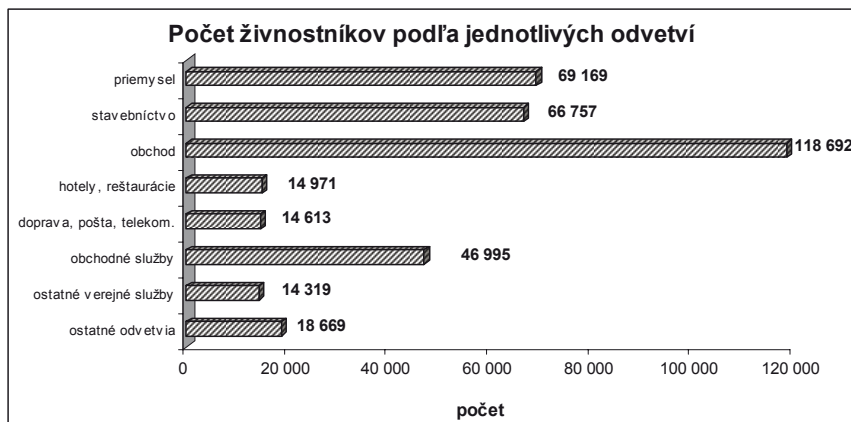
Graf č.1

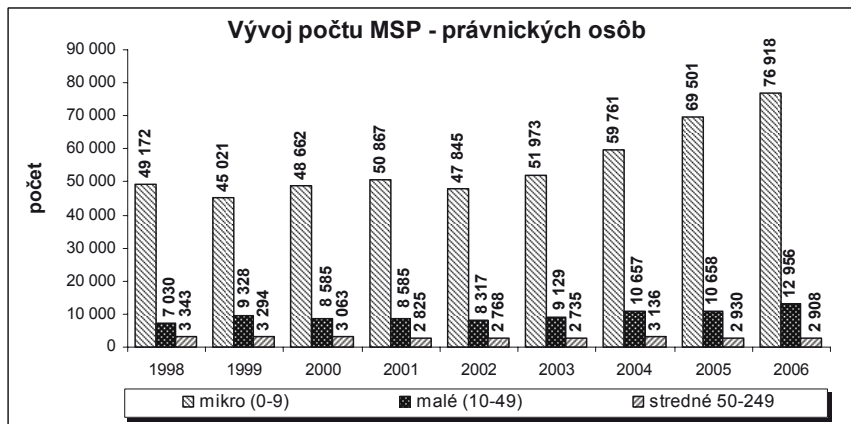
Graf č.2

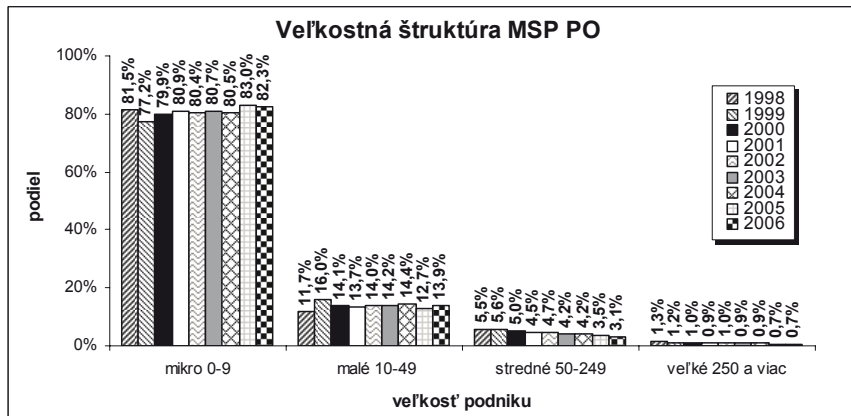
Graf č.3

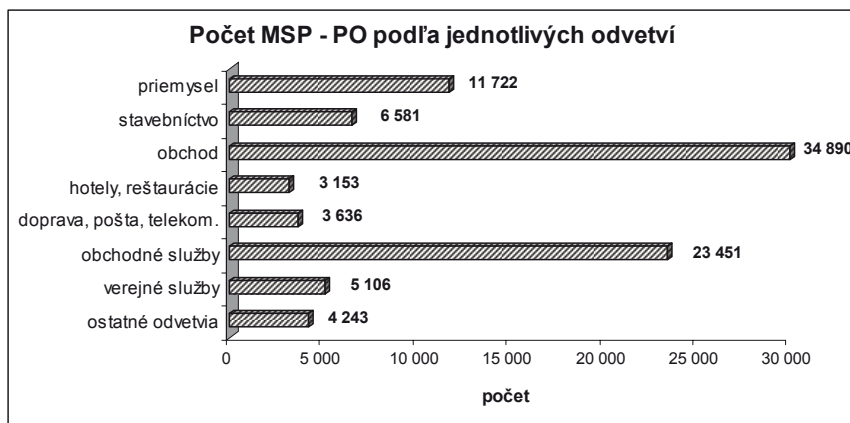
Graf č.4

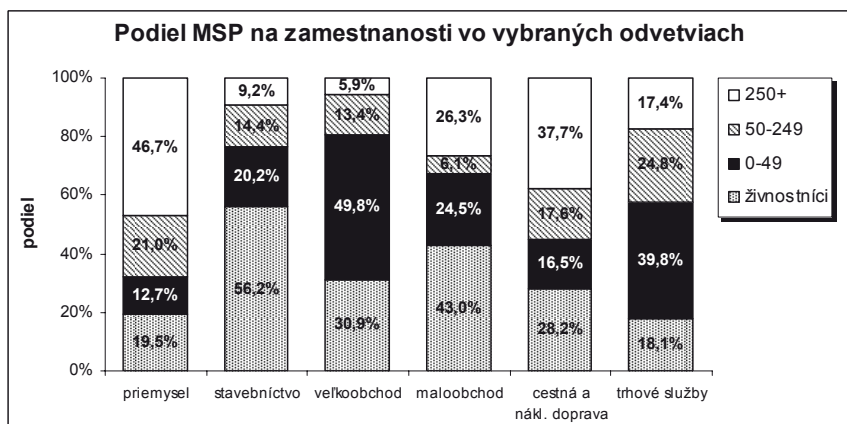
Graf č.5

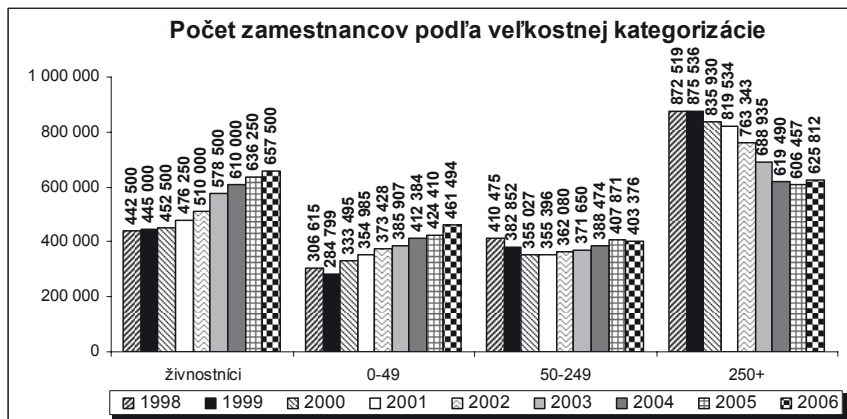
Graf č.6

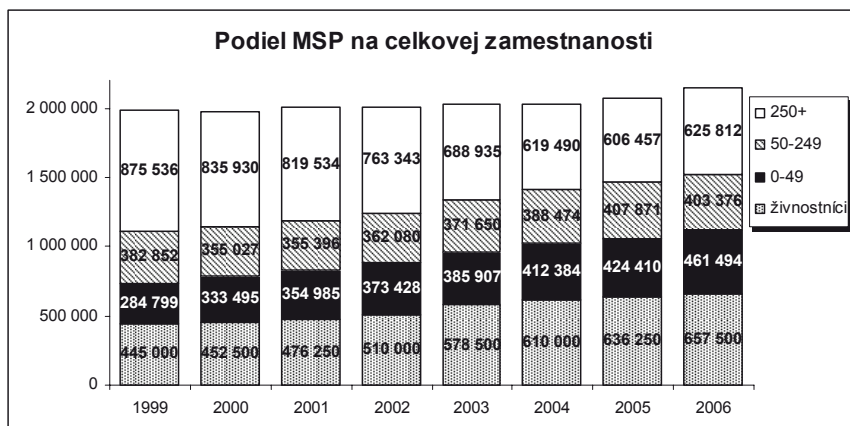
Graf č.7

Graf č.8

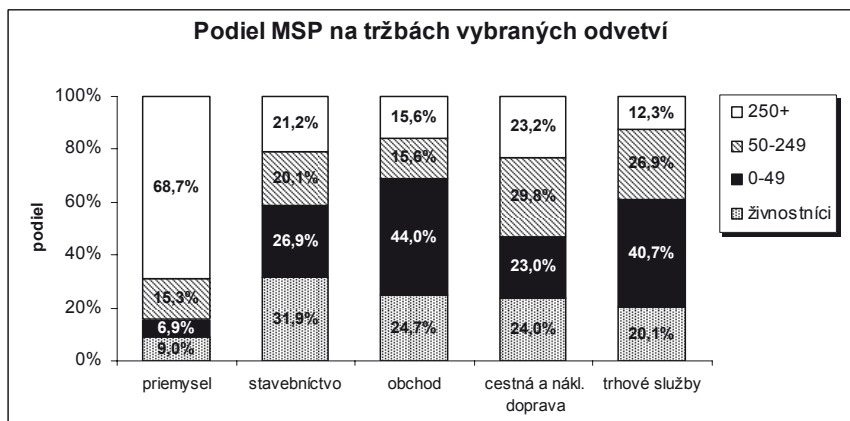
Graf č.9

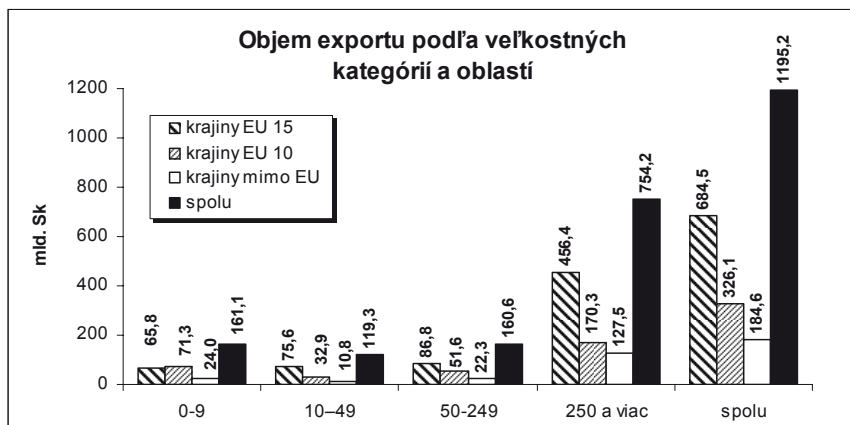
Graf č.10

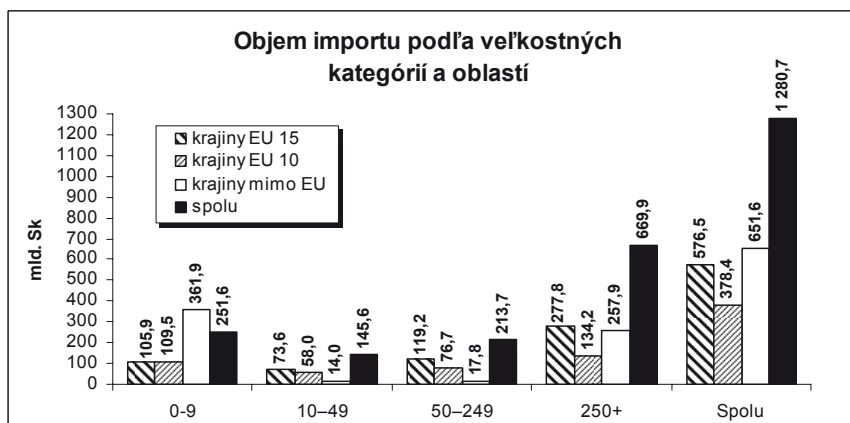
Graf č.11

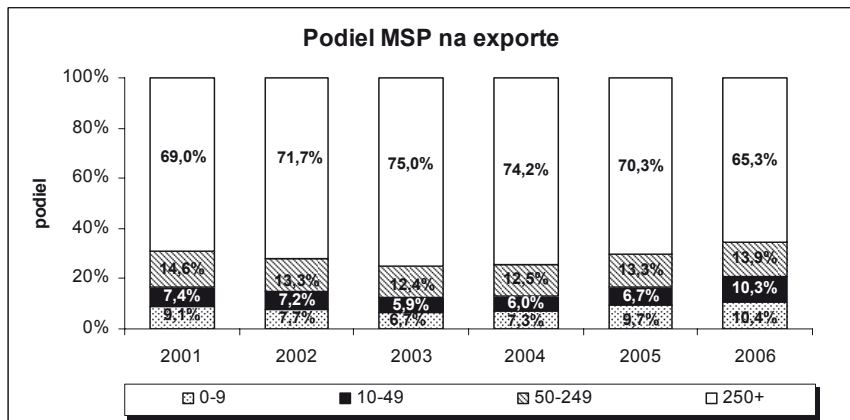
Graf č.12

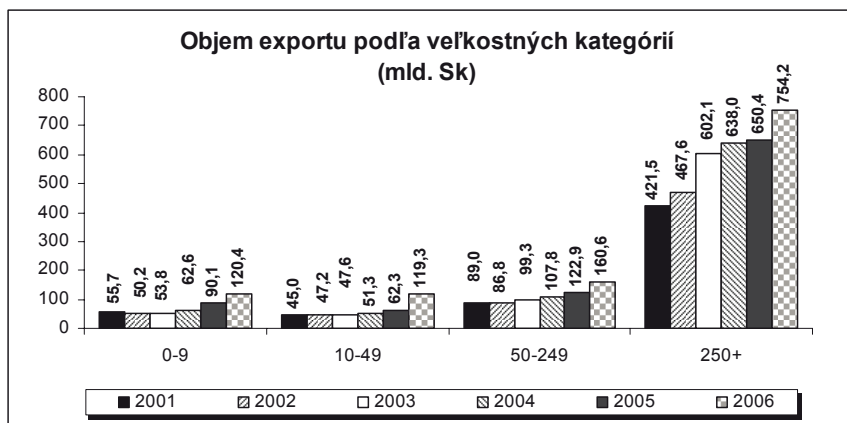
Graf č.13

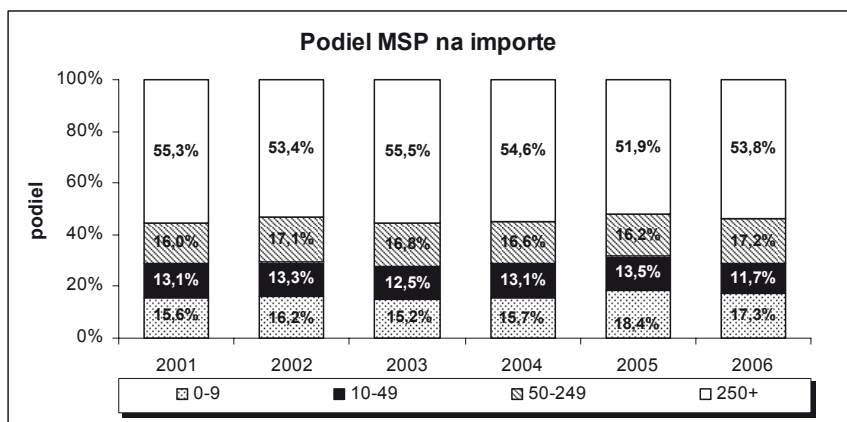
Graf č.14

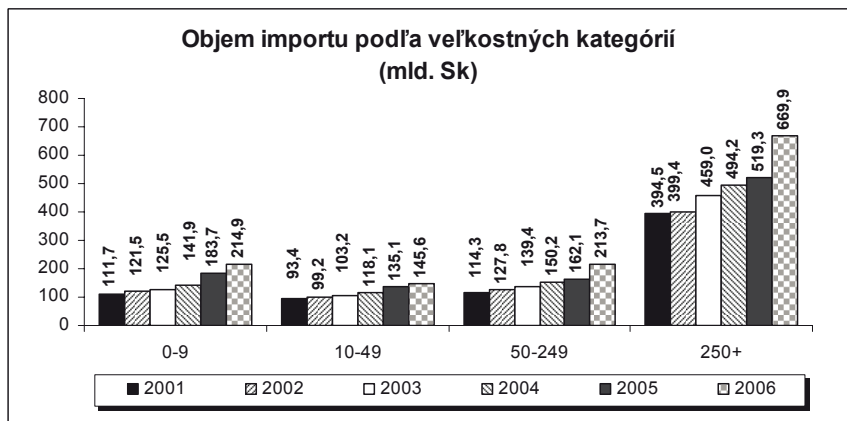
Graf č.15

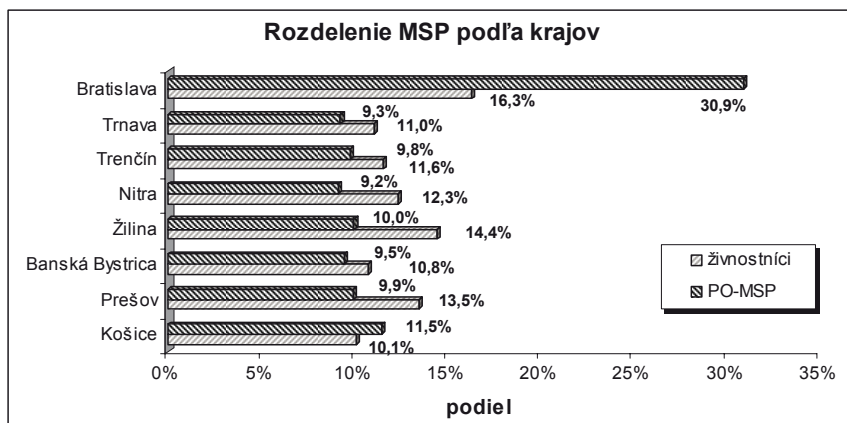
Graf č.16

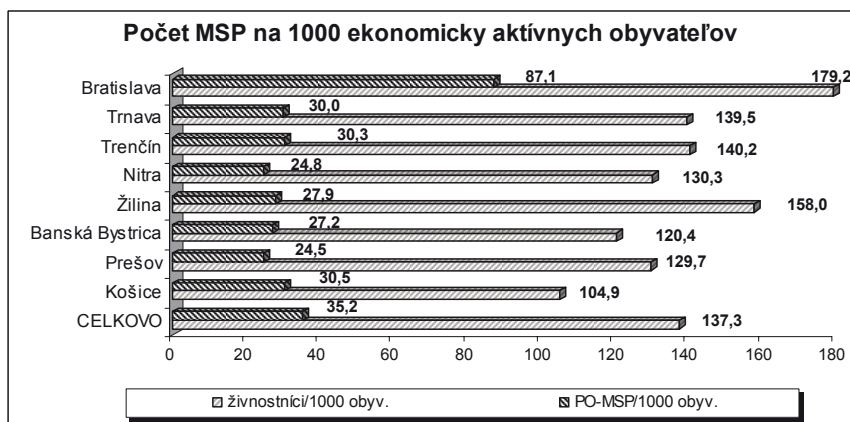
Graf č.17

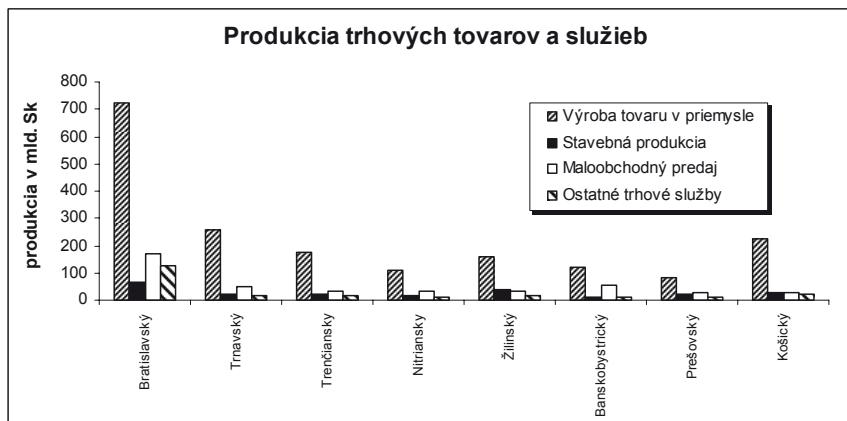
Graf č.18

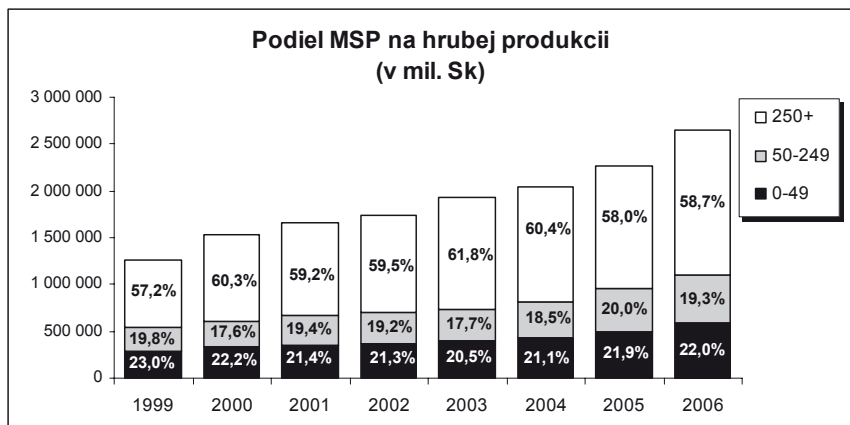
Graf č.19

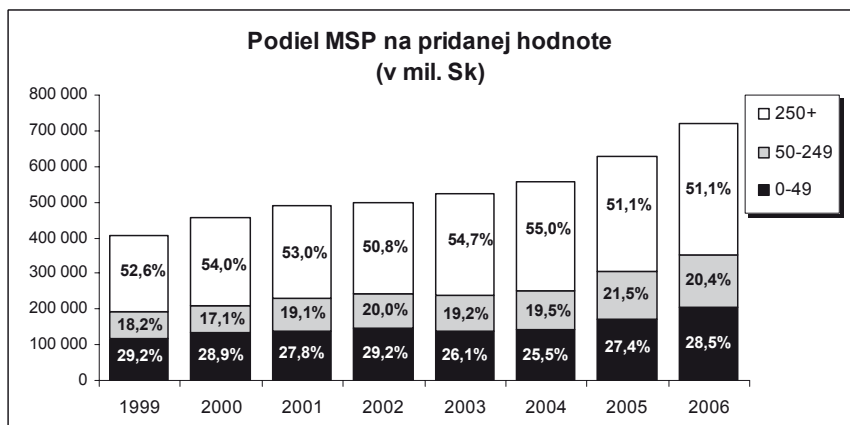
Graf č.20

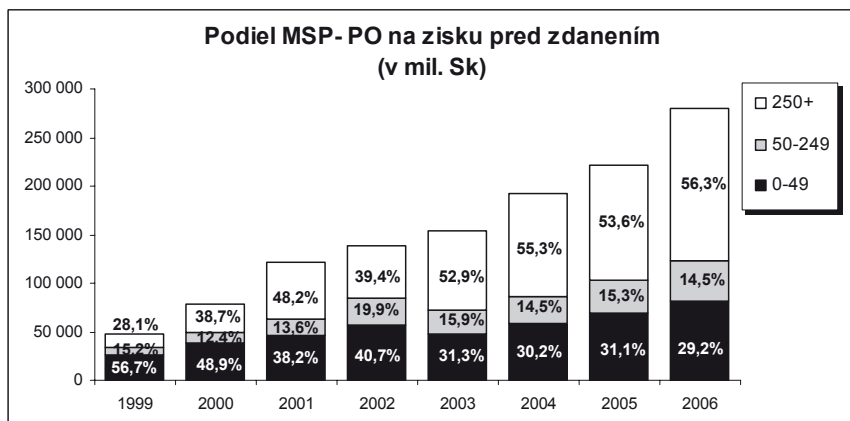
Graf č.21

Graf č.22

Graf č.23

Graf č.24

Príloha 2

Tabuľka číslo 1 – MP SR

Údaje o priemernom počte zamestnancov za schválené projekty v rámci SOP P-RV v roku 2006

Opatrenie	Celkový počet schválených projektov za dané opatrenie	Celkový schválený príspevok zo SOP P-RV v tis. Sk	Priemerný počet zam. ku dňu podania žiadosti								
			1-10			11-50			51-250		
			p.p.	p.ž.	príspevok	p.p.	p.ž.	príspevok	p.p.	p.ž.	príspevok
op.1.1	187	1 255 579	87	85	421 870	58	57	367 889	42	41	465 820
op.1.2	43	974 564	4	4	69 995	16	16	405 393	19	18	400 212
op. 2.1.2	2	14 940	0	0	0	0	0	0	0	0	0
op. 2.2.1	1	1 882	0	0	0	1	1	1 882	0	0	0
op. 2.2.2	1	400	0	0	0	1	1	400	0	0	0
op.2.3.2	20	174 508	12	10	138 484	7	7	35 471	0	0	0
Celkom	254	2 421 873	103	99	630 348	83	82	811 034	61	59	866 032

Vysvetlivky k tabuľkám:

údaj o priemernom počte zamestnancov je čerpaný zo žiadosti o NFP a to len za opatrenia, ktoré sa týkajú podnikateľského prostredia - podpory malých a stredných podnikov a v rámci ktorých boli schválené projekty v priebehu roka 2006

op.1.1 - Investície do poľnohospodárskych podnikov

op.1.2 - Zlepšenie spracovania a predajnosti poľn. produktov

op.2.1.2 - Verejno-prospešné investície (lesy neziskové) u žiadateľov z verejného sektora sa ne-sleduje priem. počet zamestnancov ku dňu žiadosti

op.2.2.1 - Spracovanie rýb a propagácia rybých výrobkov

op.2.2.2 - Akvakultúra

op.2.3.2 - Diverzifikácia poľnohospodárskych činností

p.p. - počet schválených projektov

p.ž. - počet žiadateľov (KP/PP), ktorým bol schválený projekt/projekty príspevok - schválený príspevok zo SOP P-RV v tis. Sk

Tabuľka číslo 2 – MP SR

Údaje o priemernom počte zamestnancov za schválené projekty v rámci Plánu rozvoja vidieka v roku 2006

Opatrenie	Celkový počet schválených projektov za dané opatrenie	Celkový schválený príspevok z PRV v tis. Sk	Priemerný počet zam. ku dňu podania žiadosti								
			1-10			11-50			51-250		
			p.p.	p.ž.	príspevok	p.p.	p.ž.	príspevok	p.p.	p.ž.	príspevok
op.1	39	321 625	7	7	16 193	20	16	189 028	12	9	116 404
op.4.1	57	120 707	6	6	11 582	23	23	43 254	28	27	65 871
op.4.2	229	12 880	77	77	4 403	78	78	4 324	74	74	4 153
op. 5	339	3 975 513	154	154	686 086	112	112	1 492 175	73	73	1 797 252
op. 6	10	86 175	1	1	952	6	6	51 846	1	1	4 438
op. 8	3	5 595	2	2	3 412	1	1	2 183	0	0	0
Celkom	677	4 522 494	247	247	722 628	240	236	1 782 810	188	184	1 988 118

Vysvetlivky k tabuľkám:

podnikateľského prostredia - podpory malých a stredných podnikov a v rámci ktorých boli schválené projekty v priebehu roka 2006

op. 1 - Investície do poľnohospodárskych podnikov

op.4.1 - Plnenie noriem

op.4.2 - Poradenstvo

op. 5 - Agroenvironment a životné podmienky zvierat

op. 6 - Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov

op.8 - Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy

p.p. - počet schválených projektov

p.ž. - počet žiadateľov (KP/PP), ktorým bol schválený projekt/projekty príspevok - schválený príspevok z PRV v tis. Sk

Tabuľka číslo 3 - Prehľad o poskytnutých zárukách v rámci záručných programov realizovaných SZRB podľa regionálneho členenia.

Kraj	Poskytnuté záruky – kumulatív (v tis. Sk)		Poskytnuté záruky – rok 2006 (v tis. Sk)	
	počet	výška	počet	výška
Bratislavský	513	2 502 271	104	648 596
Trnavský	607	2 353 146	54	198 982
Trenčiansky	350	1 243 835	57	199 134
Nitriansky	939	2 892 567	33	96 508
Žilinský	325	1 504 445	44	168 581
Banskobystrický	657	1 933 404	96	258 198
Prešovský	556	1 635 583	25	35 920
Košický	420	1 362 973	60	157 904
SPOLU	4 367	15 428 222	473	1 763 822

Tabuľka číslo 4 - Prehľad o poskytnutých zárukách v rámci záručných programov realizovaných SZRB podľa odvetvového členenia.

odvetvie	Poskytnuté záruky – kumulatív (v tis. Sk)		Poskytnuté záruky – rok 2006 (v tis. Sk)	
	počet	výška	počet	výška
výroba	460	3 864 384	46	254 911
obchod	557	2 013 314	215	521 146
služby	624	1 549 999	143	434 119
cestovný ruch	104	551 576	7	62 859
poľnohospodárstvo	2 403	5 396 513	10	53 150
iné	219	2 052 437	52	437 637
Spolu	4 367	15 428 223	473	1 763 823

Tabuľka číslo 5 - Prehľad o poskytnutých úveroch realizovaných prostredníctvom SZRB podľa regionálneho členenia.

kraj	Akceptované úvery – kumulatív (v tis. Sk)		Akceptované úvery – rok 2006 (v tis. Sk)	
	počet	výška	počet	výška
Bratislavský	402	3 163 247	165	822 945
Trnavský	359	2 048 239	123	561 696
Trenčiansky	371	1 666 113	136	676 394
Nitriansky	437	1 931 406	139	492 107
Žilinský	368	2 213 558	109	634 606
Banskobystrický	632	3 002 139	189	1 095 154
Prešovský	330	2 216 002	90	782 985
Košický	483	1 724 832	184	535 454
Spolu	3 382	17 965 537	1 135	5 601 341

Tabuľka číslo 6 - Prehľad o poskytnutých úveroch realizovaných prostredníctvom SZRB podľa odvetvového členenia.

odvetvie	Akceptované úvery – kumulatív (v tis. Sk)		Akceptované úvery – rok 2006 (v tis. Sk)	
	počet	výška	počet	výška
výroba	701	5 474 239	195	1 611 667
obchod	491	1 883 635	201	467 135
služby	382	2 198 876	188	970 572
cestovný ruch	395	1 869 492	133	807 075
poľnohospodárstvo	1 072	3 710 164	307	1 234 176
iné	341	2 829 131	111	510 718
Spolu	3 382	17 965 537	1 135	5 601 341

Tabuľka číslo 7 - Eximbanka SR – podpora exportu MSP za rok 2006.

Obchody MSP - uskutočnené v roku 2006			
	Počet obchodov	Mena SKK	Podpora ex. v SKK
Odkupy krátkodobých pohľadávok	1 274		981 226 008
Odkup strednodobých pohľadávok	0		0
Zmenkové obchody refinančné	6		148 562 906
Bankové záruky a zmenkové obchody pr	132		1 828 421 677
S P O L U :	1 412		2 958 210 590

Podpora exportu MSP za rok 2006 podľa teritoriálnej, odvetvovej štruktúry a podľa SITC				
Teritoriálna štruktúra:	ZMO refinančné	Odkupy	Záruky a priame ZMO	Spolu v SKK
Bývalé SNŠ	98 356 009	64 838 296	489 175 087	652 369 392
Blízky a Stredný Východ		0	54 315 935	54 315 935
Juhovýchodná Ázia			24 900 126	24 900 126
EÚ	50 206 897	811 015 029	1 256 581 705	2 117 803 630
Ostatné		66 249 308	3 448 824	69 698 132
Ostatné krajiny OECD		39 123 375		39 123 375
Spolu:	148 562 906	981 226 008	1 828 421 677	2 958 210 590
Odvetvová štruktúra:	ZMO refinančné	Odkupy	Záruky a priame ZMO	Spolu
Drevospracujúci priem.		181 236 482	392 604 537	573 841 019
Ľahký priemysel	50 206 897	9 357 569	133 664 335	193 228 800
Strojársky priemysel	98 356 009	267 607 020	462 565 612	828 528 641
Hutnícky priemysel		56 490 437		56 490 437
Ostatný		130 838 423	244 922 439	375 760 862
Stavebný priemysel		61 744 551	105 910 500	167 655 051
Chemický priemysel		201 301 891		201 301 891
Potravinársky priemysel		72 649 636	230 051 633	302 701 269
Elektrotechnický priemysel			258 702 621	258 702 621
Spolu:	148 562 906	981 226 008	1 828 421 677	2 958 210 590
Podľa SITC:	ZMO refinančné	Odkupy	Záruky a priame ZMO	Spolu
Priemyselné výrobky		404 036 160	473 274 094	877 310 254
Stroje a prepr. zariadenia	98 356 009	118 207 644	442 613 102	659 176 755
Trhové výrobky	50 206 897	5 943 780	450 428 458	506 579 134
Surový materiál		29 583 819	358 647 555	388 231 374
Ostatné		140 781 738		140 781 738
Chemikálie		210 023 232		210 023 232
Potraviny		72 649 636	95 982 090	168 631 726
Oleje a tuky			7 476 378	7 476 378
Spolu:	148 562 906	981 226 008	1 828 421 677	2 958 210 590

**Národná agentúra pre rozvoj
malého a stredného podnikania**

Miletičova 23

821 09 Bratislava

tel.: +421 2 502 44 500

fax: +421 2 502 44 501

e-mail: agency@nadsme.sk

url: www.nadsme.sk